

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
80. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
održane 24. maja 2006.godine, sa početkom u 12,45 sati

PREDSJEDAVALAČI
MARTIN RAGUŽ

Poštovani zastupnici, poštovani gosti, otvaram 80. sjednicu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

I na ovu sjednicu, pored zastupnika pozvani su i naši gosti koje redovito pozivamo na naše sjednice i svi koji su nazični kao i vas zastupnike još jednom pozdravljam.

Kostatiram da je u ovom trenutku nazočno 28 zastupnika, da imamo dovoljan broj zastupnika i iz svakog entiteta i da možemo punopravno odlučivati.

Dame i gospodo, vi ste poziv za ovu sjednicu dobili pozivom na stavak 3. članka 47. Poslovnika o radu Zastupničkog doma. To znači da se sjednica saziva po žurnom postupku u roku kraćem od 10 dana.

U pozivu za sjednicu dobili ste prijedlog samo jedne točke dnevnog reda. Međutim, stjecajem okolnosti jutros na Proširenom kolegiju dopunili smo prijedlog dnevnog reda sa još jednom tačkom, a to je imenovanje tri člana u Zajedničku komisiju oba doma radi usuglašavanja identičnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama. Ovo je bio postignut konsenzus na Proširenom kolegiju. Znači nije bilo nikakvih drugih zahtjeva i dopuna i ja molim uvažene zastupnike da ovo imaju u vidu.

Ima li potrebe za raspravu oko dnevnog reda? Ako je oko dnevnog reda, gospodin Momčilo Novaković, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Hvala vam lijepo gospodine predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, članovi Savjeta ministara, ovih dana mnogo je u javnosti Bosne i Hercegovine bilo razgovora, priča, teških riječi itd., a sve vezano za posljednju sjednicu Predstavničkog doma i izjavu predsjedavajućeg Savjeta ministara o neprihvatanju da realizuje zaključak Predstavničkog doma i Doma naroda koji je jednoglasno donesen dakle na Plenarnoj sjednici, a koji se tiče formiranja komisije za utvrđivanja istine o dešavanjima u Sarajevu u periodu od '92. do '95. godine.

Mi smo očekivali u ovom periodu da ćemo dobiti pozitivne signale od Savjeta ministara da je to stavljeno na dnevni red i da smo sa tom pričom jednostavno završili u ovoj fazi. Moram izraziti razočarenje da nismo dobili te signale, da predsjedavajući Savjeta

ministara je ostao kod svojih stavova i u ovakvim uslovima mi mislimo da rasprava o nekim drugim pitanjima ima znatno manje smisla nego što je to bilo prije te sjednice.

Stim u vezi ja želim takođe reći da mi smo smatramo da Savjet ministara mora odgovornije se odnositi prema ovom pitanju. I ne samo ministri iz Republike Srpske, nego svi ministri u Savjetu ministara. I ne samo poslanici koje ja predstavljam, nego svi poslanici u ovom domu. Moram izraziti svoje žaljenje što nisam na ovom fonu dobio podršku ni jedne stranke iz Federacije, bar ne u medijima, ni jednog kluba u ovom domu. Nažalost, bar ne u medijima. Možda je negdje i bilo, ili možda ja nisam upoznat sa tim.

Klub SDS-a cijeni da Savjetu ministara treba ostaviti vrijeme i odgovornost. Zbog toga mi nećemo prisustvovati današnjoj sjednici Predstavničkog doma. Ostavljamo Savjetu ministara i predsjedavajućem Savjeta ministara vrijeme da ovo stavi, da ovu tačku stavi na dnevni red i formira ovu komisiju i da razmisli o našem odnosu, o našem odnosu prema ovom pitanju i prema budućim zasjedanjima Parlamentarne skupštine i svim onim zadacima koje smo danas imali priliku da čujemo, a od Visokog predstavnika. Odgovornost za posljedice ovog čina moraće preuzeti gospodo, predsjedavajući Savjeta ministara i Savjet ministara. Mi nismo odgovorni nakon izjave gospodina predsjedavajućeg.

Ja se svojim kolegama zahvaljujem na strpljenju dok su ovo slušali. Dakle mi nećemo prisustvovati sjednici Predstavničkog doma danas. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas dobićete svi riječ. Znači imamo dvije replike. Prvo je bio gospodin Terzić, pošto se od njega odnosilo, pa gospodin Špirić, pa gospodin Lagumdžija.

ADNAN TERZIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, ja moram reći da vjerovatno konstatacije koje je iznio gospodin Novaković spadaju u kategoriju ne dobronamjernih konstatacija, obzirom da ako je želio, a kaže da je tražio informaciju i nije dobio informaciju šta se dešava sa materijalima i raspravi na Vijeću ministara oko pomenute, pomenutih zaključaka Parlamentarne skupštine.

Dakle ja sam juče potpisao dnevni red i poziv ministrima za sjednicu. Informacija koju je ministar Kebo dao u desetom mjesecu 2004. godine koja se odnosi na zaključak Parlamentarne skupštine, eno je na dnevnom redu Vijeća ministara i ja samo želim da kažem da konstatacija dobronamjerna i ako zbog toga neko napušta sjednicu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine ne može predsjedavajući Vijeća ministara biti odgovoran, niti želi dijeliti tu odgovornost. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Riječ ima drugi zamjenik predsjedatelja Zastupničkog doma, gospodin Nikola Špirić. Izvolite.

Neka se pripremi za repliku dr. Lagumdžija.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, uvaženi gosti, predsjedavajući Vijeća ministara i ministri, dakle mi smo prošlu sjednicu vodili jednu tešku i mučnu raspravu. Ja ću vas podsjetiti 23. januara 2004. godine oba doma Parlamentarne skupštine su usvojila četiri zaključka. Četvrti je i glasi ovako

– U okviru ispunjavanja postojećih uslova i međunarodnih obaveza, odjeljak puna saradnja sa Međunarodnim sudom za ratne zločine dodati, ustanoviti, dati podršku i saradivati sa Komisijom za ispitivanje istine o stradanjima Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja i ostalih u Sarajevu u periodu '92.-'95., rok 2004. godina.

Danas nas predsjedavajući Vijeća ministara obavještava da je tobože jutros poslao dopis za sutra, a ovih dana javno izjavljivao dok je on predsjedavajući da ta komisija neće biti formirana. Ja vas molim, da bismo izgradili puno povjerenje, vratili snagu građanima u snagu ovog parlamenta, ja nemam razloga da vjerujem predsjedavajućem Vijeća ministara, Klub SNSD-a takođe neće danas prisustvovati ukoliko predsjedavajući Vijeća ministara konstituiše ovu komisiju za dan. Neka nas obavijesti. Mi smo spremni doći na nastavak ove sjednice.

Vas molim takođe da razmislite da obavežemo Vijeće ministara da radi na zaključcima ovoga parlamenta. Neću se ljutiti ako ostane pa da radite, a odnos i formiranje te komisije će biti signal meni i SNSD-u hoćemo li učestvovati u radu Predstavničkog doma. I ne može predsjedavajući reći da ne nosi odgovornost ako je ovo 23. januara 2004. godine, a danas je maj, kraj maja 2006. godine.

Tako da ja u ime Kluba SNSD-a lično neću danas prisustvovati, nemam razloga da slušam iako se radi o bitnoj problematici, o uticaju i efektima PDV-a. Dobro bi bilo da svi razmislite da ovu sjednicu odložimo, pa da vidimo je li je Vijeće ministara ispoštovalo zaključak ili nije. Nemam potrebe da vjerujem na riječ predsjedavajućem, jer niz zaključaka nije ispoštovan, a nepoštovanje ovog zaključka vrijeđa svakog dobronamjernog Srbina, Bošnjaka, Jevreja i ostale. Hvala vam lijepo. Ja neću prisustvovati i Klub neće prisustvovati današnjem zasjedanju. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo.

Prije nego dam dr. Lagumdžiji, želim reći ovdje da sam kao predsjedatelj Doma, zajedno sa Kolegijem, a i Proširenim kolegijem učinio sve da se ispoštuju proceduralni poslovnički uvjeti za održavanje ove sjednice i ne samo ove, nego i svake druge koja je održana do sada. I niti je bilo, niti danas ima ograničenja za raspravu unutar ovog doma sukladno Poslovniku i mislim da je to javnost treba znati.

I moje osobno mišljenje kao predsjedatelja ovog doma jeste da se odgovornost institucija treba precizno locirati i da se Parlament, odnosno Zastupnički dom ne bi trebali uskraćivati za kontinuirano i odgovorno djelovanje i zasjedanje. A kako će ko djelovati unutar tih sjednica, to je njegovo legitimno pravo. Ali ja ovdje odgovorno tvrdim da su ispunjeni svi proceduralni uvjeti da se kvalitetno radi i raspravlja po dnevnom redu kako je zakazano. Ja ovo zbog stenograma i zbog bosansko hercegovačke javnosti.

Gospodin Zlatko Lagumdžija je tražio repliku. Neka se pripremi gospodin Tihomir Gligorić.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Žao mi je, ali eto ako nemate ništa protiv, zovite ovo kako god hoćete, diskusija, replika, sasvim je svejedno. Mislio sam da će gospodin Novaković sačekati da vi konstatujete šta će se danas desiti i da se utvrdi dnevni red, pa onda da eventualno izađe.

Naime, ovdje je gospodin Novaković iznjeo jednu netačnost. Vjerovatno je iznjeo više, ali o jednoj hoću da govorim. Dakle nije tačno da se, prvo nije tačno da sve stranke od kojih on ovdje očekivao da nešto kažu sebe nazivaju stranke iz Federacije. To je prvo. I to u principu nije, ni ja ne svodim gospodina Gligorića na stranku iz RS, niti on mene treba na stranku iz Federacije. To smo već navikli kao stvar nekog elementarnog kodeksa ponašanja ovdje da ne radimo ono što nije u redu. Ali sobzirom da te stranke iz Federacije u njegovoj terminologiji obuhvataju i SDP, ja želim vrlo jasno ovdje da kažem, radi javnosti – nije tačno da se mi nismo očitovali i da su i da je ovo bilo ko biva ekskluzivno ponašanje stranaka koje sebe vole nazivati strankama iz RS.

Na tom zasjedanju 23. januara 2004. godine, koliko se ja sjećam kolegica Jelina je izašla sa zahtjevom i njen je prijedlog bio, ako se ne varam da se formira komisija koja će ispitati stradanja Srba u Sarajevu. Srba u Sarajevu, molim vas. Srba. I ja sam tada bio jedan od diskutantata koji je predlagao da se taj zaključak preformulira. I onda smo to, koliko se ja sjećam, bez velike drame prihvatili, ne sjećam se čak da li je i bio nekih puno glasova protiv. Ja sam imao interes, kao čovjek koji je proveo rat u Sarajevu, da ovaj parlament o tome da svoju riječ. Nisam smatrao da je normalno, kao što Izvještaj o Srebrenici je Izvještaj o Srebrenici, tako je to trebao biti izvještaj o Sarajevu, jer u Sarajevu je pobijeno mnogo više ljudi nego što su ljudi koji su bili iz jednog naroda u tom gradu, bez obzira o kome se radi.

I tada smo se dogovorili da to bude i vidim da se danas u nekim medijima pokušava preformulisati taj zaključak, da je to zaključak o stradanju Srba u Sarajevu, ne nego o stradanju građana Sarajeva i ljudi koji su izgubili živote u gradu Sarajevu. Zašto o gradu Sarajevu, a zašto ne kako neki licitiraju u Zvorniku, Stocu, Foči, ne znam ni ja gdje? Pa zato što je Sarajevo glavni grad Bosne i Hercegovine. I ako hoćeš da budeš glavni grad onda moraš skinuti sve velove sumnje koji se... I naročito sam protiv toga, smatram da je gospodin Terzić napravio jednu katastrofalnu grešku, najblaže rečeno, jer ne treba on mene štititi od zahtjeva da se ovdje formira komisija o stradanju ljudi u Sarajevu. Hoću ja da znam kako sam ja stradao u Sarajevu. To ja hoću da znam. Ko je povukao obarač koji je rezultirao time da pored mene bude pet mrtvih ljudi na ulici grada Sarajeva, šetajući, a ja da uspijem da preživim.

I zato smatram gospodine Terzića da vi branite nekoga koga ne smijete da branite. Ako hoćete nekoga da branite svojim takvim ponašanjem, onda branite na drugi način. Dakle to je jedna stvar. Žeo mi je što sada raspravljam ponovo o zaključku iz 2004. To je jedna stvar.

I druga stvar, nije imao pravo predsjedavajući da nas u maju 2006. izvjesti da on nije uradio svoj posao od prije godinu i po dana. Kao da je htio da isprovocira ovdje nekoga. A onda fala bogu smatram da je jako ružno od ljudi koji su sada otišli. Apsolutno ne opravdavam postupak ni gospodina Novakovića, ni gospodina Špirića. Najmanje bih opravdao gospođu Jelinu. Ja ne vjerujem da će žena izaći. Što bi. A vi hoću, hoću. Nisam vjerovao da će izaći. Što će ona izaći odavde kad njen predsjednik stranke neće da izađe iz tog

vijeća ministara. Evo tamo neko mjauće ili. Neki zvuk čudan. Mjauknuo Mladen, čuo Mladen.

Dakle smatram apsolutno neprimjerenim ponašanje, prije svega Vijeća ministara, prije svega Vijeća ministara predsjedavajućeg i onih ljudi koji imaju svoje članove u Vijeću ministara, a koji ovdje glume zaštitnika. Ima pravo gospodin Gligorić da izađe. On je opozicija. Što se mene tiče. Ali neodgovorno je, neodgovorno je od Šprića i neodgovorno je takođe od Visokog predstavnika koji se pravi francuz. Kod nas je kolofijalno, praviš se francus, praviš se blesav. Nikakve predrasude. Dakle, izvinjavam se francuzima, mislim zbog predrasude. Dakle koji nam je ovdje održao predavanje o tome kako od nas očekuje ovdje za 100 dana da ćemo ko biva nešto napraviti, a znao je da ova drama u toku. I što ovdje jednostavno nije održao predavanje ovim ljudima od Terzića pa nadalje kako se to ponašaju. A ne da nas dovodi u jednu ovakvu situaciju.

Mi imamo gospodine predsjedavajući, evo ovdje imate pregled zaključaka Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine. Ima ih oko 250. Imate realizaciju zaključaka Zastupničkog doma vrlo detaljno urađenu. Vidi se da ovo vijeće ministara nas ne zarezuje ni za suhu šljivu, dakle da upotrijebim lokalni žargon. O državnom udaru smo imali zaključke, nabili ih nogom kao da se, kao da ne postojimo. O Koridoru Vc nisu uradili ništa, o PDV-u, o čemu ćemo sada raspravljati ne zarezuju nas opet ni za onu suhu francusku šljivu. O zaključcima o Alžirskoj grupi Vijeće ministara nije postupilo o odluci ovog parlamenta. Nema ovdje alžiraca u Parlamentu pa bi i oni izašli vjerovatno. Itd. itd.

Drugim riječima, ja bih vas zamolio gospodine predsjedavajući da prekinete ovo zasjedanje, da vi kao Kolegij obavijestite Predsjedništvo zemlje o ovome i da zajedno sa Vijećem ministara vidite šta vam je raditi. Ovo je situacija koja ne vodi nigdje, a onda zovnite ovog što nam je držao predavanje ovdje maloprije pa vidite snjim šta on misli na ovu temu raditi, a gospodinu predsjedavajućem bi preporučio, neovisno o svemu da počne poštovati ovaj parlament i da formira tu komisiju, ako ništa, ako on ustvari neće da ta komisija postoji, najbolji način da ona ne postoji je da je on formira. Jer sve što on formira praktično ne postoji. I onda smo riješili problem. Čovjek formirao komisiju, komisija ne postoji. Svakako ništa neće zaključiti za ovih 100 dana, jer nije u domenu ovih prioriteta koji nam je ovaj dao domaću zadaću da uradimo.

Tako da, molim vas nemojte, inače ja pozivam gospodina Terzića da ovdje ne pravi lažnu homogenizaciju pred izbore. Ne treba on štititi Bošnjake. U interesu Bošnjaka je da se zna istina kako je svako stradao u ovom gradu. A ovi što sada su odlučili da postanu veći Srbi nego što misle da treba biti, mislim poručujem stvarno ovo je toliko jeftino da to više neće. Ne odnosi se na tebe ti se zna koliki si i ti se ne trudiš. Ti se uopšte ne trudiš. Ti se ovdje ne busaš u prsa. Ovdje se busaju u prsa oni koji su sumnjii, a ti fino, šta te briga, sjediš i kažeš ko će tebi reći da se nisi ponašao kako treba. Tako da je tebi uopšte ne zamjeram kolega Blagojeviću kada si srušio ustane reforme, moraš srušiti i ovo malo Parlamenta. Šta ima veze. Hajde bogati. Nije velika tragedija, jel tako Žiliću. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Imamo više zahtjeva za replike.

Ja samo još jednom želim ponoviti ono što kao predsjedatelj osjećam odgovornost. Ja osobno neću prekinuti ovu sjednicu. Ne postoje razlozi proceduralni da to uradim. Dok postoji

proceduralni osnov da sjednica svako može dobiti riječ, kao što je uvijek i dobijao. Odluke Parlamenta su legalne i legitimne i ovakve. ili onakve, sviđale se nekome ili ne sviđale i one nas obvezuju.

Imao samo zahtjev za repliku gospodin Terzić, Jelina Đurković i Sead Avdić, isto replika, pa gospođa Azra Hadžiahmetović. Replike. Štopaću vrijeme za replike. Replika je dva minuta.

Izvolite gospodine Terzić.

ADNAN TERZIĆ

Dakle onaj koji želi da bude poštovan mora odustati od mahalskih i lakrdijaških fazona i komunicirati na normalan način.

Prvo, nije tačno da ja nekoga štitim.

Drugo, valjda imam kao predsjedavajući Vijeća ministara pravo nekada u ovoj državi reći šta neću. Ako može neko reći da ne želi da se promjeni Ustav i da se ukine entitetsko glasanje u ovom parlamentu i svi mi to prihvatimo kao činjenicu, ljudi neće. Zar valjda imam i ja pravo reći da postoji bolji projekat. Ja znam da nisam u vrijeme rata bio u Sarajevu i znam koliko imam problema zbog toga. Jer izgleda samo oni koji su bili u Sarajevu imaju pravo i na, hajde da kažem benefite oslobađanja i borbe za samostalnost Bosne i Hercegovine i borbe protiv agresije i niz drugih benefita. Međutim, to je stvar sudbine i svi se moramo pomiriti s time da svaki čovjek ima svoju sudbinu. Ja nisam bio u Sarajevu i ja ne štitim nikoga u Sarajevu. Gospodine Lagumdžija, ja samo kažem i ako je Parlament donio odluku, da je moja želja bila da otvoreno sa Parlamentom porazgovaram na temu da postoji bolji projekat. To što se u međuvremenu desilo, niz nekih okolnosti, koje su me spriječile da dođem u priliku da sa Parlamentom razgovaram na tu temu iako sam imao pripremljenu odluku o formiranju komisije za cijelu BiH, koja, bez ikakvih problema prvo može utvrditi pitanje stradanja civila u Sarajevu. Svi ste vi dali, na kraju krajeva i gospodin Špirić je potpisao za osam političkih stranaka zahtjev da se daju svoji predstavnici u radnu grupu, pod okriljem Američkog instituta za mir, koja treba da izradi zakon o utvrđivanju istine i pomirenja i ne znam sve šta u tome i svi ste dali svoje i tad sam dobio signal i od međunarodnih predstavnika da je to u stvari rješenje zahtjeva Parlamenta i da je to put i, na kraju krajeva, postavlja se pitanje zbog čega se sada diže ovolika buka oko nečega što smo trebali uraditi 2004. godine i to, upravo u maju 2006. par mjeseci prije izbora. Što neko nije digao frku oki toga u maju 2005. Jer nije bilo politički probitant.

Dakle, ja odgovorno tvrdim da za sve građane BiH je bolje da da formiramo državnu komisiju koja treba da utvrdi stradanje svih u BiH, bez ikakvog ograničenja. Da se prvo uradi Sarajevo, nego da po principu Sarajeva imamo zahtjev iz Mostara, iz Trebinja, iz Prijedora, iz Bihaća i da formiramo desetak – dvadeset komisija, koje, prvo, neće moći raditi po istoj metodologiji. Drugo, proces će se razvući itd. i to je samo trebala biti stvar koju sam želio da podijelim sa vama. Greška jeste, što nisam dao taj materijal na Parlament, ali isto tako kažem, da sam imao takve signale iz međunarodne zajednice i da ste i vi svojim učešćem u davanjem svojih predstavnika u tu radnu grupu, u stvari me usmjerili u drugom pravcu da sačekamo taj zakon.

I, apsolutno nije tačno da ja ikoga štitim u ovom Sarajevu, a pogotovo nije tačno ove zlonamjerne konotacije da sam ja protiv utvrđivanja istine o stradanju Srba u Sarajevu, jer Parlament nije ni tražio da se formira ta komisija. Nego komisija za stradanje svih.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem gospodinu Terziću. Replika, prvo gospođa Đurković, pa Azra Hadžiahmetović, Lagumdžija i pročitat ću redoslijed prijavljenih za raspravu, pošto su se ljudi javljali. Tihomir Gligorić, Šefik Džaferović, Jelina Đurković, ako ostajete kod rasprave, gospodin Blagojević, pa Avdić. To je redoslijed prijavljenih.

JELINA ĐURKOVIĆ

Dakle, dame i gospodo,

Istina je da sam ja bila inicijator na sjednici od 23. januara za Srbe i objasnila zašto. Istina je, također, da je Parlament oblikovao ovu komisiju i drago mi je, naziv komisije zaključak, gdje je prošireno i na Hrvate i na Bošnjake i, naravno i to je istina.

Nije istina da nismo tražili da se ta komisija formira. Imate zbirku. Do duše, u ovoj zbirci neuradenih zaključaka od Savjeta ministara nemate onu sa te sjednice, ali imate obnovljena bar tri ili četiri moja poslanička pitanja. Nikada na njih nisam dobila odgovor. Kada će se komisija formirati.

Dakle, samim tim što smo formirali i druge zaključke i napravili od njih zbirku, znak je da dajemo do znanja Savjetu ministara da ne radi svoj posao. Ja sam već umorna od obrazlaganja i obrazlaganja predsjedavajućeg Savjeta ministara zašto to nije do sada uradio.

Dakle, ja ću, također, ovog treća napustiti sjednicu i vratit ću se u Parlament kada dobijemo od Savjeta ministara odgovor da je Komisija formirana. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Azra Hadžiahmetović. Izvolite. Replika.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Prvo, dozvolite predsjedavajući iako sam se javila povodom prijedloga kolege Lagumdžije u smislu replike, prvo pomenem, ja, zaista hoću da vjerujem da je predsjedavajući Vijeća ministara napravio jednu jezičku grešku konstrukcija, a to je da su Sarajlije uživale u ratu neke benefite. Ja znam šta znači riječ benefit. Ja to prevodim kao da smo ratni profiteri, zato što smo ostali živi svi koji smo življeli u Sarajevu, ali hoću, zaista da vjerujem da je predsjedavajući, zaista, pogriješio, odnosno da je mislio drugačije da se izrazi ovim što je rekao na ovaj način na koji je rekao. I ja bih volio da svi oni, koji mu eventualno prenose o čemu je ovdje riječ ga pozovu da se koriguje, jer se iz ove konstrukcije njegove može izvući pogrešan zaključak.

Nadalje, ja zaista hoću da podsjetim i Vijeće ministara, generalno kada Parlament zaključi nešto i obaveže Vijeće ministara, Vijeće ministara, ukoliko postoje opravdani razlozi da ne ispoštuje odluku, da obrazloženje Parlamentu i to je protok vremena od 2004. do danas je, zaista trebalo iskoristiti barem reakcije Vijeća ministara, ukoliko su postojali postojani

razlozi da se neispoštuje odluka ovog parlamenta, bez obzira o kojoj je odluci riječ i kakva je odluka.

Ja kolegici Jelini, bez obzira što je ona napustila ovdje sjednicu zamjeram zaista na njenom vokabularu. Ona jeste inicirala bila jedan prijedlog zaključka o čemu je vođena rasprava, ali je Parlament donio zaključak koji je glasio u onoj formi o čemu je bilo riječi i ovdje ne treba da se izražava da je ovaj parlament stradanjem Srba dodao i Bošnjake i Hrvate, Jevreje i tamo neke ostale. Ja vas molim da čuvamo dignitet žrtava i u Sarajevu i u cijeloj BiH, a ne da veličamo ističući nacionalnost neke žrtve u bilo kom području BiH, jer ako tako pričamo, onda se, zaista vraćamo u neka vremena u prošlost, a u budućnosti, vjerovatno ćemo pričati neki drugi put.

Samo kratko, povodom prijedloga kolege Lagumdžije da ovaj parlament prekine sjednicu. Ja sam uredno pozvana danas. Odslušali smo svi ovdje himnu. Na prijedlogu smo dnevnog reda i molim vas, ukoliko ne postoji kvorum da se prekine sjednica, odnosno vi ste to obvezni. A, ukoliko postoji kvorum, ja stvarno ne vidim razloga da se prekida sjednica. S kojim obrazloženjem ćete prekinuti sjednicu, ukoliko postoji kvorum, a pozvali ste nas i odslušali smo ovdje himnu. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Hadžiahmetović, koja je nastupala i u ime Kluba Stranke za BiH i, upravo sam ja i rekao da neću prekinuti sjednicu dok postoje, pa ne znam zašto ste me upozoravali kad sam već dva puta rekao da ću raditi dok postoji kvorum. Replika gospodin Lagumdžija, završene su replike. Gospodine Lagumdžija dva minuta, jer ste maloprije pod replikom išli malo duže.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Prvo, žao mi je, nadam se da čemu prenijeti ovi savjetnici. Ovo, zaista, gospodine predsjedavajući, dakle, izađe predsjednik Vijeća ministara, on očigledno provocira da mi odemo, tačno čovjek provocira, kao što je prošli put isprovocirao, on ćete tačno prstom u oko gađati jednostavno dok ti ne sagneš glavu. Izađe čovjek i napadne da sam mahalaš i lakrdijaš. Čovjek se jutros brijao i odlučio da meni kaže šta je tamo vidio. Mislim to jednostavno nije u redu što na ovaj način pokušava da skrene, on ovdje kaže, valjda i on nešto neće. Ma, Adnan Terzić može da neće šta hoće, ali predsjednik Vijeća ministara ne može izaći pred Parlament i reći ja neću da vam sprovedem odluku i, pazite gospodine predsjedavajući molim vas, materijal 15.5. ste nam poslali kao realizacija zaključaka Zastupničkog doma. Molim vas, ovdje imate u moru ovih zaključaka. Šta je Vijeće ministara radilo. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, pogledajte gospodine predsjedavajući, ja ću se za dva minuta ponovo javiti da repliciram sam sebi, ali, poenta je što 24.6. citiram vam gospodine predsjedavajući, to je 24.6.2004. prije dvije godine, Vijeće ministara imalo tačku 16.5. provedba zaključaka 4. plenarne sjednice.

Kaže, Vijeće ministara je zaključilo da Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Kebino ministarstvo dostavi Vijeću ministara informaciju, ko biva nešto radili, sa prijedlogom mjera, a vezano za provedbu zaključaka, koje su Dom naroda i Predstavnički dom donijeli na 4. Plenarnoj sjednici u vezi uspostave davanja podrške saradnje sa Komisijom za ispitivanje istine o stradanjima Srba, Hrvata, Bošnjaka, Jevreja u Sarajevu '92. – '95. Iz ovoga vidite da su ljudi već o ovome raspravljali i imali zaključak dali ministru i već trebalo da se vidi kako

sarađuje to vijeće ministara sa tom komisijom koju su oni napravili. I, čovjek odlučio nakon dvije godine da vam kaže da to neće da napravi. Pazite, koja je to prevara. Oni ovdje nama kažu da neće da naprave nešto što su uradili i što, očigledno, nije dalo nikakav rezultat. I, sad mi pričamo o jednoj potpuno bsmislenoj stvari. Šta je sa Institutom za nestale? Imamo tri direktora još nije formirao upravni odbor i nadzorni odbor. O tome treba da odgovara Vijeće ministara. Šta je u izvještaju o radu Vjeća ministara gospodine predsjedavajući zadnji put je Vijeće ministara gospodine predsjedavajući zadnji put je Vijeće ministara izvještaj o radu imalo 13. januara 2003. kad je Mikerević dao izvještaj, od tada ovo vijeće ministara izvještaj o radu nikada nije dalo.

Dakle, ja vam ponavljam, ako je tačka dnevnog reda to nešto što ćemo mi ko biva zaključke neke donijeti, a trebali bi, mi nemamo proceduralnu mogućnost da donesemo bilo kakav zaključak ako ovi ljudi odu.

Dakle, jer nemamo jednu trećinu ljudi iz RS-a i proceduralno što ćemo sjediti i ne možemo ništa zaključiti kad ne možemo proceduralno. Nemam ja ništa protiv. Dakle, gospodine predsjedavajući, ja vas molim da kao Kolegij obavijestite Predsjedništvo države šta se dešava u Parlamentu. Da obavijestite da sjednete sa Vijećem ministara da tražite sjednicu Kolegija Parlamenta sa šefovima stranaka iz vladajuće koalicije, radite šta hoćete, ali sa Predsjedništvom i Vijećem ministara, da se obaveže Vijeće ministara da Vijeće ministara je nama moglo reći to vam nismo realizovali dao Kebi zaključak, oni nisu realizovali. Nisu ništa riješili i to je odgovor, zbog kojeg ovi ljudi ne bi morali napustati, ali čovjek jednostavno petlja šta je uradio. Što, jer hoće i, na kraju gospodine predsjedavajući, smatram da je sramotno, skandalozno. Ja da imam parlamentarnu većinu kantonalna i gradska skupština bi premijera proglasila premijera proglasila personom non grata u ovom gradu. Sram ga bilo. Sram ga bilo gospodine predsjedavajući zato što ljude naziva koji su bili u obruču u Sarajevu ratnim profiterima, koji su benefite imali. Kako ga nije sramota.

MARTIN RAGUŽ

Riječ ima gospodin Tihomir Gligorić.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Hvala vam gospodine predsjedavajući, predsjedništvo, ministri, kolegice i kolege, uvaženi gosti i, naravno mediji, jer smo svi duboko u ovoj priči,

Ja želim da kažem u ime Mješovitog kluba u ime profesora Kunića i gospodina Blagojevića, ali evo, gospodin Blagojević se javio pa će reći nešto i sam, da izjava gospodina Terzića je činjenica u BiH, se samo o tome priča. Da li je on to rekao namjerno, nespretno ili na drugi način, o tome ne želim polemisati. On jeste bio na prošloj sjednici veoma nervozan i morao sam mu ukazati na tu njegovu nervozu, ali, rečeno je da on nepoštuje Parlament. Jer, oba doma Parlamentarne skupštine donijela su zaključak. Nećemo sad govoriti, profesor Lagumdžija je govorio o 42 strane, 72 zaključka, koji nisu ispoštovali. Ja želim da kažem o parlamentarizmu. On je vrhunac demokratije. I, nađe se predsjedavajući Savjeta ministara iz izvršne vlasti i kaže to za mene ne vrijedi. Ja to neću provest dok sam predsjedavajući Savjeta ministara. Ja molim svoje kolegice i kolege. Ovo je udar na Parlament. Ako se dogodi parlamentarna kriza gospodine Lagumdžija, onda primarnu odgovornost snosi gospodin Terzić, jer on je ovdje rekao da neće da ispoštuje što izvršna vlast mora da uradi i to je princip u bilo kom parlamentarnom demokratskom životu. Ovdje je bio povod komisija za utvrđivanje istine o stradanju Srba, Bošnjaka, Hrvata, Jevreja i ostalih u periodu od '92. do '95. godine. Ali, da se ovdje radi o bilo kom čovjeku, sa bilo kog kontinenta, bez razlike na

rasu, boju, vjeru itd. mi smo ovdje dobili od gospodina Terzića bačenu rukavicu u lice. Mi čuvamo sad ovaj parlament. Meni ne pada na pamet, pa mi ovdje u ovom parlamentu članovi ovog parlamenta, jer je on rekao nama. Mi smo ga birali, naravno, ja nisam ga birao, jer znam da su nesposobni, gdje ću to birati, znao sam to prije tri i po godine i kasnije tri i po godine za nekima, ali vi ste ih birali. Ili mi smo ih birali. U tom slučaju oni moraju da provode ono što im Parlament naredi. Nema pravo gospodin Terzić da priča o nekom novom projektu. Mi smo mu rekli šta treba da uradi i njegovo je da to realizuje. Šta se on izdiže iznad Parlamenta. I on nama predlaže neke nove projekte, u smislu, znate, meni se ne dopada taj zaključak, ja ga neću poštovati. To se ne može prihvatiti. Ja ne mislim da predlažem šta u ovoj zemlji, koje institucije trebaju da rade svoj posao. Da li će to Predsjedništvo, da li će se oni hitno sastati danas u toku dana, to je njihov problem. Do naredne sjednice, imaju mogućnost da realizuju ovaj zaključak. Može to da riješi na jedan od tri načina gospodin Terzić. Može i da da ostavku. Evo, sad ulazi pa moram mu i to reći.

Ja mislim da će se ovi iz SDA kajati što nisu podržali moju inicijativu, jer nanio je puno problema i SDA sa svojim izjavama, ali to je vaš problem. Imamo priliku i da jednim pritiskom iz ovog parlamenta, na njegovu savjest, da nakon ovoga što neće da izvrši zaključak Parlamenta, jer vi ste to jasno rekli, vi nemate kud ili mi nemamo kud. Vi ako ostanete pri svome da to nećete, a morate, niste vi uopšte u prilici da pričate o novom projektu. Naš zaključak može biti loš, ali ga vi mora da provedete, on je za vas obavezujući. Ne možete se pogadati sa Parlamentom. Nije ovo pijaca.

Ako ispoštujete taj zaključak, mi nastavljamo da u Parlamentu normalno radimo i nije pošteno da se kriza iz Savjeta ministara prenosi u ovaj parlament, koji je veoma dobro radio. I, tu ste vi gospodine Raguž u onom dijelu u pravu ili ćemo mi morati da ispoštujemo svoj zaključak i riješimo se. Možda je najsrećnije rješenje da čovjek da ostavku. Vi ste dali javnu riječ da to nećete uraditi i ja da sam na vašem mjestu, ja to ne bih uradio, ako ste dali javnu riječ. A, mi moramo insistirati na ovome, jer Parlament je iznad Savjeta ministara. Vi imate srednje rješenje da date ostavku kao moralan čin i to će neko da prihvati kao dobro, a neko možda neće.

Ovo što je gospodin prof. Lagumdžija govorio o izlasku ili ne izlasku nekih ljudi, da vam kažem, ja želim da se postavim maksimalno korektno i trudio sam se u ovom parlamentu. Jer, ja ne vidim nikakvu svrhu da u ovom parlamentu ostanem i da radim. Šta da ja pričam građanima o demokratiji i parlamentarizmu kao vrhuncu demokratije, kad čovjek kaže, to za mene ne vrijedi ništa, ja sam iznad Parlamenta. Šta da ja ovdje radim. Ako ćemo mi takav Parlament graditi, gdje ćemo napraviti presedan i za neke buduće događaje, onda, zaista, meni nije mjesto ni u politici ni u ovom parlamentu i to je jedan standard o kojem vi pričate.

I, kad ste već tu gospodine Terziću da vam kažem. Da vi pričate o euroatlanskim integracijama, predstavljate se kao reformator, pred međunarodnom zajednicom imate jedno lice, a pred unutrašnjim odnosima ili unutrašnjim prilikama u BiH imate drugo lice izazivate konfliktne situacije. Vi ste konfliktna ličnost. Izazivate parlamentarnu krizu. Niste u stanju da napravite kordinaciju unutašnje integracije unutar BiH, nego konfliktne situacije, koje, evo, prenose se da Parlament dolazi u krizu. I, zato vas molim da razmislite. Imate jednu polušansu da to iskoristite. Iskoristit ćete možda zbog želje za vlašću za foteljom itd. pa ćete to hitno uraditi.

MARTIN RAGUŽ

Gospodine Gligoriću da se držimo. Dao sam vrijeme dovoljno za elaboraciju zahtjeva.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Gospodine predsjedavajući, vama ću sad odgovoriti. Ne u smislu šta on meni kaže.

MARTIN RAGUŽ

Samo sam vas zamolio da vodite računa o okolnostima, ništa više.

TIHOMIR GLIGORIĆ

U redu je to. Vi ste gospodine Raguž rekli o kontinuitetu rada Predstavničkog doma i da ne mislite da prekinete rad ovog predstavničkog doma. Ja vas podsjećam na Poslovnik o radu Predstavničkog doma.

MARTIN RAGUŽ

Poštivat ću ga.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Kada jedna trećina, odnosno kada iz entiteta jedne trećine napuste, vi automatski morate prekinuti sjednicu i ja na ovaj način, također, napuštam ovu sjednicu, vratit ću se u poslaničku klupu samo onog trenutka kad gospodin Terzić ispoštuje zaključak ovog predstavničkog doma, jer mu je to obaveza i nema nikakvih načina da govori o svojim projektima, modalitetima, varijantama, koja bi amnestirala njega da izvrši zaključak ovog predstavničkog doma. Tako da je ovo, zaista, svojevrsna farsa. Molim vas, čuvajte dignitet ovog Parlamenta. Dobro smo radili ovaj cijeli period. Imali smo problem sa ovakvom izvršnom vlašću koja je, takva kakva jeste nesrećna, ali vas molim da sačuvate upravo dignitet ovog parlamenta i da ovaj parlament nađe načina i snage da se ispoštuje jedan od niza zaključaka, koje nisu ispoštovali od strane Savjeta ministara i gospodina Terzića. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Replika gospodin Džaferović i prići ćemo utvrđivanju kvoruma sada.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolegice i kolege,

Kao što znate ovaj parlament od 42 poslanika, prema postojećem, možda bi bilo interesantno da ovo čujete, ako nećete ne morate. Od 42 poslanika, 28 poslanika je iz jednog entiteta i 14 poslanika iz drugog entiteta, takav je Ustav BiH, jer strukturu ovog parlamenta izvodi na taj način. To je, dakle, pravo svih nas da učestvujemo u radu ovog parlamenta. Ja se bojim da neki ljudi koji danas nastupaju na način da napuštaju sjednicu Parlamenta, nisu zaboravili da je to istovremeno i obaveza, obaveza je da se učestvuje u funkcioniranju institucija države BiH i to vrlo bitna i vrlo važna dejtonska obaveza ili obaveza Dejtonskog ustava BiH. Ovaj parlament, ne može funkcionirati ni pod kakvim ucjenama, tipa ako ne bude ovo, ja neću učestvovati u ovom radu ili u radu ovog parlamenta. Svako ko postupa na taj način, mora znati da povređuje ključne odredbe Dejtonskog mirovnog sporazuma i to je za mene antidejtonsko ponašanje. Ja sam to sinoć javno rekao i govorim ovdje u Parlamentu. Uopće ne vežem raspravu za ponašanje Vijeća ministara i odnos Vijeća ministara prema ovom zaključku. Predsjedavajući Terzić je kazao šta kani uraditi po tom pitanju, ali izašao

sam da to kažem ovdje, jer ja mislim da mi ulazimo u vrlo ozbiljnu situaciju sa ovakvim ponašanjem i ovdje, po mom dakle mišljenju, neće biti dovoljno samo intervencija nas iz Kolegija ili Predsjedništva države. Ja mislim da je ovo stvar i za Vijeće za implementaciju mira i za Visokog predstavnika u Bosni i Hercegovini. Dakle ovo je za mene ozbiljna situacija, ovo je prvi puta u četiri godine ovoga mandata da se pred ovaj parlament stavlja ucjena i uslovljavanje za njegov budući rad.

Ja sam izašao da ovo kažem radi stenograma i neka se ovo zna i neka dobro vode računa o ovoj činjenici oni koji danas onemogućavaju ovaj parlament u ispunjavanju njegovih obaveza. A kada u ovoj državi ne funkcionira Parlament, onda vi znate šta sve skupa može biti problem. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Džaferoviću i kao predsjedatelj konstatirama da prema članku 52. u ovom trenutku nemamo potrebnu entitetsku nazočnost i da nemamo uvjete za nastavak rada sjednica koju ćemo nastaviti. A ja ću odmah neposredno, nakon ovoga sazvati Kolegij i razmotriti opravdane sugestije i zahtjeve uvaženih zastupnika oko načina. Nemamo kvoruma. Nemamo gospodine. Nastavićete nastavkom sjednice dobićete prvi riječ.

Upozoren sam četiri puta da moram poštovati Poslovnik. Molim vas da me razumijete. Dužan sam poštovati Poslovnik i to je ono što mene sada opredjeljuje. Ništa drugo.

Sjednica je prekinuta sa radom u 14 i 45 sati.

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
NASTAVKA 80. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE
održane 08. juna 2006.godine, sa početkom rada u 10,10 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
MARTIN RAGUŽ

Uvaženi zastupnici, poštovani gosti molim vas da zauzmete svoja mjesta jer ćemo nastaviti sa radom 80. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

_____(?)
Nema kvoruma.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas to je odgovornost moja i ne vidim da trebate intervenirati prema Kolegiju i načinu vođenja sjednice na taj način, niti službe, niti.

Znači nastavljamo sa radom 80. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, pošto je nastavak rada i pošto smo sjednicu već prošlu otvorili sa intoniranjem himne, ovaj put nastavljamo dakle samo sa radom.

Na ovaj nastavak sjednice, pored zastupnika pozvani su svi gosti koje redovito pozivamo, a od Vijeća ministara dobio sam obavijest da će, osim članova Vijeća ministara sjednici nazočiti predstavnici Agencije za statistiku Uprave za neizravno oporezivanje - Jedinice za koordinaciju ekonomskih istraživanja i implementaciju srednjoročne razvojne strategije Bosne i Hercegovine. Sve vas srdačno pozdravljam.

U ovom trenutku konstatiram da je sjednici nazočno 23 zastupnika. Izostanak su opravdali gospodin Zlatko Lagumdžija, gospodin Jozo Križanović, gospođa Azra Hadžiahmetović, gospodin Adem Huskić, Mehmed Žilić i gospodin Sipović.

Podsjećam vas da smo ovu sjednicu prekinuli na samom početku, tj. tijekom rasprave o prijedlogu dnevnog reda, budući da smo tada izgubili kvorum zbog napuštanja zastupnika iz Republike Srpske i nedostatka jedne 1/3 zastupnika iz tog entiteta za potrebnim kvorum prema članku 52. Poslovnika Zastupničkog doma.

U ovom trenutku ja mogu samo konstatirati još da smo osim one prve točke, to je Informacija o prvim učincima uvođenja poreza na dodanu vrijednost za period 1-3 mjesec 2006. godine predložili još samo jednu točku dnevnog reda, a to su - Imenovanje tri člana u Zajedničku komisiju oba doma radi usuglašavanja identičnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama. Mislim da ovo, to je Prošireni kolegij dogovorio i mislim da ovo ima potpuno opravdanje da ne gubimo vrijeme i da ovaj posao imenovanje komisije zajedničke komisije završimo.

Dakle, ja otvaram raspravu o dnevnom redu.

Za riječ se javio gospodin Nikola Špirić, drugi zamjenik predsjedatelja Zastupničkog doma, izvolite gospodine Špiriću.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, uvaženi gosti, ja moram da kažem da sam pre samog ovog zasjedanja s razlogom pretrpio kritiku poslanika iz svih političkih partija iz Republike Srpske što je zakazana ova sjednica, a nisu otklonjeni razlozi zašto su oni napustili prethodno zasjedanje.

Naime, Vijeće ministara je bilo u obavezi da u roku od 10 dana formira Komisiju za stradale Srbe, Bošnjake, Hrvate, Jevreje i ostale u Sarajevu. Vijeće ministara nije završilo taj posao, nije dostavilo izvještaj poslanicima i oni ne misle da je dobro da se nastavi rad ovoga zasjedanja dok Vijeće ministara ne odradi svoj posao. Oni su me obavijestili da rade i učestvuju u radu parlamentarnih komisija, a da nisu spremni prisustvovati plenarnom zasjedanju dok se zaključak oba doma Parlamentarne skupštine ne realizuje. Ja žalim stvarno što Vijeće ministara ovo nije ozbiljno shvatilo i što vrijeme nije provelo da formira tu komisiju. Sasvim je svejedno ko će ovu odluku oba doma Parlamentarne skupštine da opstruira i na kakav način.

Zato ja mislim da, nažalost ni danas nećemo imati priliku da razgovaramo o bitnim stvarima, a ja vas molim da i mene shvatite, molim i kolege da shvate da Vijeće ministara mora da odradi svoj dio posla da bismo stvorili uslove za jedna normalan demokratski razvoj događaja i raspravu o svim bitnim pitanjima. Dakle, poslanici, javnosti radi da kažem su došli, oni su tu, ne žele da prisustvuju zasjedanju dok ne dobiju odgovor zašto nisu otklonjeni uslovi, odnosno zašto Vijeće ministara nije uradilo svoj posao.

Ja vas molim da i mene kao kolegu shvatite. Ja sam dao dakle saglasnost u Kolegiju da se zakaže sjednica, misleći da će Vijeće ministara ozbiljno shvatiti da Parlament nije igračka skojom mogu da se igraju i izvršavaju ne izvršavaju odluke i u tom smislu i ja neću prisustvovati današnjem nastavku zasjedanja. Moram da žalim da ovakvo ponašanje, da iskažem svoje žaljenje, javnosti radi da ovakvo ponašanje Vijeća ministara nije u interesu građana Bosne i Hercegovine. Ako Vijeće ministara završi posao za pola sata, poslanici će biti u sali i nastaviti svoj rad. Ukoliko završi sutra, sutra su spremni. Ne bih želio da se ovo shvati kao bojkot rada, javnosti radi Parlamenta. Ljudi rade u komisijama i očekuju da Vijeće ministara završi svoj dio posla. Hvala vam lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Špiriću. Prije nego što dam riječ gospodinu Terziću, predsjedatelju Vijeća ministara, mislim da trebaš Nikola ostati da javnost dobije uvid i od predsjedatelja Vijeća ministara na ove kvalifikacije koje su ovdje iznesene

ADNAN TERZIĆ

Njega ne interesuje zato što zna da ovo što govori nije istina.

MARTIN RAGUŽ

Vi ćete dobiti riječ gospodine Terziću i ja želim zbog javnosti radi reći znači da sam neposredno nakon završetka i prekida prošle sjednice održao sastanak Kolegija, informirao javnost o tome da ne postoje nikakvi ustavni, zakonski, poslovnički uvjeti da se osporava rad Zastupničkog doma i njegov kontinuiran rad. Nazvao sam predsjedatelja Vijeća ministara koji me je informirao da su stavili prvu točku dnevnog reda Vijeća ministara točku o formiranju Komisije i dobio suglasnost gospodina Špirića za zakazivanje ove sjednice na današnji dan i nastavak sjednice, osmog.

Znači svi uvjeti što se tiče odgovornosti mene kao predsjedatelja i članova Kolegija su ispunjeni. I ukoliko dođe danas ponovo do iste situacije, ja mislim da će trebati dati jasan odgovor ko je odgovoran za dovođenje u pitanje rada najvažnije zakonodavne institucije u Bosni i Hercegovini.

I ja vam dajem sada riječ gospodine Terziću. Izvolite.

ADNAN TERZIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, član Kolegija gospodin Špirić, po svom dobrom običaju na razne načine špekulišući informacijama pokušava da napravi odgovorno Vijeće ministara za stvari koje se nisu uradile, a zadatak je, između ostalog i koji su dobili od Parlamenta. Dakle, ja odgovorno tvrdim da je Vijeće ministara, nakon svoje sjednice u predprošli četvrtak donjelo odluku i formiralo komisiju. Dali smo Ministarstvu za ljudska prava rok od 7 dana, dakle do prošlog četvrtka da shodno odluci predloži imena članova komisije Vijeću ministara kako bi to verificirali.

Na prošloj sjednici, u četvrtak, prije nego što smo prešli na dnevni red postavljeno je pitanje zašto nema imena članova komisije? Iz Ministarstva smo dobili jasan odgovor da ni jedna vlada, ali ponavljam ni jedna vlada koja se tretira u odluci, dakle ni Vlada Republike Srpske, ni Vlada Federacije, ni Kanton Sarajevo, ni općinske strukture bivše gradske zajednice Sarajevo od '86. do '95. nisu dostavili imena članova komisije, prijedloge za članove komisije. I Ministarstvo jednostavno nije moglo po tom pitanju ništa da uradi.

U međuvremenu je Vlada Republike Srpske, u toku ove sedmice poslala imena kandidata, poslala je Vlada Kantona Sarajevo, poslala je Skupština Istočnog Sarajeva i mi čekamo još proceduru Vlade Federacije. Danas imaju sjednicu, ja pretpostavljam da će danas poslati te materijale. Dakle, ne postoji ni jedan razlog da se Vijeće ministara optužuje da nismo formirali tu komisiju i postoji vjerovatno niz razloga o kojima, ja mislim da treba i ovaj parlament, barem u ovom sastavu da raspravlja zbog čega gospodin Špirić i poslanici iz Republike Srpske napuštaju ovaj parlament. To ima puno šire razloge nego što je sastavljanje komisije za Sarajevo.

Ja odgovorno tvrdim da Vijeće ministara nije krivo za današnju situaciju i za današnje napuštanje sjednice. Također pretpostavljam i da sam sadržaj informacije o uvođenju PDV-a nekima u ovoj sali, pogotovo onima koji su se zalagali za diferencirane stope, kao što je to gospodin Špirić, ne odgovara i mislim da je i to jedan od razloga zašto razvlačimo sa prihvatanjem i raspravom o informaciji koje je Vijeće ministara podržalo.

Dakle Vijeće ministara apsolutno nije odgovorno za današnju situaciju i gospodin Špirić na svoj špekulantski način koristi informacije kako bi u javnosti se stekao dojam da Vijeće ministara je odgovorno zašto danas poslanici iz RS ne žele da prisustvuju sjednici.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Terziću. Riječ ima gospodin Šefik Džaferović, prvi zamjenik predsjedatelja Zastupničkog doma.

ŠEFIK DAŽEFORIĆ

Poštovane kolegice i kolege, ja ću odavde sa mjesta, dakle ja sam i prošli put tvrdio da je ovo vrlo ozbiljna situacija. Danas se to potvrdilo. Nije ovo blokada samo Parlamenta Bosne i Hercegovine, nego i institucija Bosne i Hercegovine uopće. Niko nema pravo da uslovljava rad Parlamenta i niko nema pravo da opstruira rad Parlamenta. Svako onaj ko to radi mora snositi odgovornost.

Ja predlažem da se obratimo Visokom predstavniku sa ovom situacijom. Ovo je vrlo ozbiljna situacija i Vijeće za implementaciju mira, kao što sam i prošli puta govorio da vidimo šta dakle učiniti u ovoj situaciji. Niko nema pravo da opstruira rad državnog Parlamenta. Ovo je antidejtonsko i antiustavno djelovanje. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Riječ je tražio gospodin Elvir Jahić. Izvolite.

ELMIR JAHIĆ

Hvala predsjedavajući. Ja mislim da se mi zaista nalazimo u jednoj izuzetno ozbiljnoj situaciji, jer nije ovo samo napuštanje Parlamenta zbog ove komisije. Kada vidimo ovih dana, zadnjih 15-20 do mjesec dana sve ove izjave separatističke izjave, antiustavne izjave, izjave o podjeli Bosne i Hercegovine koje prije svega dolaze od strane SNSD-a, njihovog lidera Milorada Dodika ili nekih drugih čelnika, kao juče Mladena Ivanića, pa ako hoćete i predsjedavajućeg gospodine Špirića koji za referendum uzima osnov genocid i etničko čišćenje koje je sprovedeno na području Republike Srpske. I on kaže da bi se 95% građana RS izjasnilo o neovisnoj RS, a zna se da je se tamo desio genocid i etničko čišćenje i organizirani progon od stanovništva.

Sve ovo upućuje na to da imamo jednu organiziranu kampanju destabilizacije Bosne i Hercegovine, rušenje njenog ustavnog poretka, teritorijalnog integriteta itd. Očito da se na ovaj način destabiliziraju i dovode u pitanje sve reforme koje su se sprovedene, a te reforme idu u cilju jačanja države Bosne i Hercegovine i da se kompletna političko bezbjedonosna situaciju u Bosni i Hercegovini komplicira i destabilizira. Evo neki dan smo imali i ove izjave i ovo ponašanje Špirića i ono ponašanje Dodika ima za rezultat što se tamo bombe bacaju po Palama na Bošnjake koji su došli tamo.

Parlament Bosne i Hercegovine, zastupnici u Zastupničkom domu i delegati u Domu naroda su se obavezali da štite Ustav Bosne i Hercegovine i mi smo dužni, mi smo dužni da zaštitimo Ustav Bosne i Hercegovine, dužni smo da štitimo Bosnu i Hercegovinu. I zato smo i plaćeni. A ovi ljudi koji ne dolaze, koji namjerno to blokiraju rade sve da se destabilizira država Bosna i Hercegovina. Ne može me niko ubjediti i svako ovdje ko je dobronamjeran prema ovoj državi zna vrlo dobro da ovo nije slučajno i ja moram konstatirati, nažalost da predstavnici međunarodne zajednice, prije svega Ured Visokog predstavnika i Vijeća za implementaciju mira na jedan ignorantski način odnose se prema svemu ovome.

Mi smo dakle sada vidjeli da, između ostalog ova imena, dakle komisija je formirana, ali imena nisu tu zato što Vlada RS nije dostavila imena i zato što Milorad Dodik nije dostavio imena, a sada ovdje govori o nekoj podjeli Bosne i Hercegovine i blokira najvišu zakonodavnu, najviše zakonodavno tijelo države Bosne i Hercegovine.

Ja tražim i od predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg da se poduzmu sve kontakti, dakle da se ovog trenutka, ovog trenutka stupi u kontakt sa Visokim predstavnikom, da se sada obezbjedi sastanak sa Vijećem za implementaciju mira i da se ova situacija razrješi, jer ovo je antidejtonsko djelovanje, a Ured Visokog predstavnika i Vijeće za implementaciju mira je dužno da spriječi antidejtonsko djelovanje. Toliko.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Jahiću. Riječ je tražio gospodin Beriz Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Ja vas naravno sve pozdravljam i zaista sam u dilemi u koliko ima i smisla sada nakon izlaska i gospodina Špirića i nedolaska ovih ljudi poslanika iz RS sami sebi govoriti neke stvari, a da ljudi to ne čuju. Ali u svakom slučaju Klub poslanika Stranke za BiH izražava oštar protest za ovu konkretnu stvar koja je za nas apsolutna destrukcija i blokada rada Parlamenta Bosne i Hercegovine, odnosno njegovog predstavničkog doma.

Mi zbog toga pozivamo poslanike koji su napustili, odnosno koji ne prisustvuju sjednici da izvršavaju svoju dužnost jer su ih građani za to izabrali. Mi predlažemo da se održi sjednica Proširenog kolegija i da raspravimo ovu stvar. Dakle prije nego što pozovemo Visokog predstavnika, dakle mi imamo odgovornost ovdje sami sa sobom da pokušamo ustvari riješiti. Da i ja kao gospodin Špirić, javnosti radi nešto kažem. Ja nevjerujem da on žali, on je jednostavno dio destrukcije i blokade rada ovog parlamenta. I to je ona filozofija protiv koje smo mi cijelo vrijeme bili, razumjevanja ovog doma. Ovo nije Dom entiteta, ovo je Dom građana. I ja pozivam poslanike iz RS da izvršavaju obaveze koje su dali prema građanima.

A kada je riječ o komisijama, nije ovo nakon boja svi su pametni. Mi ćemo sada sa serijom inicijativa, počev od Prijedora itd. izaći sa zahtjevom za komisiju. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se. Još je gospodin Sipović tražio, pa gospodin Bešlić i Avdić, Duraković. To je redosljed. Molim vas kratko. Sve smo čuli. Uvažavajte to.

Izvolite gospodine Sipoviću.

MIRSAD SIPOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, kolege, predstavnici međunarodne zajednice, gospodo iz Vijeća ministara, dragi mediji, predstavnici medija. Doista, otužna slika, doista osjećam za potrebu kao poslanik u ovom parlamentu koji sam potpisao zakletvu da ću provoditi Ustav i Dejtonski sporazum i sve zakone u interesu građana i države Bosne i Hercegovine, osjećam potrebu i javnosti da se obratim.

Potvrđujemo sve ovo da smo doista zapali u krizu rada ovoga parlamenta, to je očevidno i krizu institucija sistema. I podržavam da se formira, da se danas donese zaključak da se o ovoj ozbiljnoj krizi, jer mi nemamo, nismo dobili legitimitet niko od građana države Bosne i Hercegovine da na štetu građana bilo o kome se to radilo ovako dolazi do opstrukcija i krize kada smo na putu u Evropu, u EU. Da se pod hitno obavijesti Predsjedništvo, Visoki predstavnik međunarodne zajednice i Vijeće za implementaciju o nastaloj krizi i da se preuzmu, u skladu sa ovlastima koje ima Visoki predstavnik određene odgovarajuće mjere.

Uz to, dodajem, gospodo kada sam bio ovdje kada su se usvajali prva faza reforme ustavnih amandmana, promjene Ustava, ja sam naslutio da će do ove krize doći. I od, smatram da je ova kriza usložnjena raznim određenim stvarima i predizbornom kampanjom. Zato smatram da je jedan i od razloga opstrukcije u dobrj mjeri ne usvajanje amandmana na ovom domu. I to treba otvoreno reći i jasno reći i treba prema svim vinovnicima kako ovih opstrukcija, tako i onih preduzeti odgovarajuće mjere. Ja doista smatram da sam osjetio za potrebnim da je i to jedan kontekst i krize ovog parlamenta i krize vlade i svega toga i ne provođenja reforme policije kako je zacrtano, kako je dogovoreno i svih drugih stvari i oni će se usložnjavati.

Mislim da ovu krizu, bez učešća međunarodne zajednice i Visokog predstavnika, Vijeća za implementaciju, EU, SAD i drugih potpisnika Dejtonskog sporazuma mi nismo mogli, ne možemo sami, nismo u stanju da sami to riješimo. To je očigledno. I treba obavijestiti međunarodne faktore koji imaju svoje ovlasti i svoje odgovornosti za provođenje ovog dejtonskog sporazuma. I smatram da, ponovo podvlačim, bez njihove direktnog učešća i angažmana ja nisam optimista da ćemo izaći iz krize, a pogotovo se sada dovodi u pitanje svrsishodnost izbora u oktobru mjesecu u ovakvoj konstalaciji odnosa, političkih odnosa, potpuno polariziranih, potpuno protiv Dejtonskog sporazuma, protiv svega u svim aspektima.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas dajte sada replike da stanemo. Dobićete svi riječ po redu. Mislim da nema potrebe za. Rekao sam šta sam rekao, dobićete riječ ako budete tražili gospodine Potočnik. Nemojte sada da polemiziramo. Recite svi svoja stajališta oko ove situacije ko hoće. Nemojte da otvaramo repliku u startu.

Gospodni Bešlagić se prvi javio.

MLADEN POTOČNIK

Repliku tražim. Imam pravo.

MARTIN RAGUŽ

Ja vodim sjednicu. Ja mogu dati repliku, mogu ne dati.

MLADEN POTOČNIK

I vi se pridružujete.

MARTIN RAGUŽ

Ne pridružujem se, nego javite se za raspravu. Ne želim sada. Izvolte.

MLADEN POTOČNIK

Draga gospodo, tražim repliku zato što je neistina ovo što je gospodin Sipović rekao. Ovakva situacija u kojoj se nalazimo upravo dokazuje šta bi bilo da su prihvaćeni amandmani. To je jedna stvar. I međunarodne zajednice u tom slučaju ne bi bilo, niti bi mogla intervenirati. Prema tome to što je on rekao nije istina.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodine Bešlagić. Izvolite gospodine Sipoviću. Hajde. Znao sam šta će biti, ali minut, sada se držim sata. Nema više Dva minuta replika.

MIRSAD SIPOVIĆ

Pa ja potpuno razmijem reakciju poslanika, uvaženog Potočnika na ovakvu moju konstataciju i moje razmišljanje, pa jer je i on jedan bio od vinovnika koji je srušio amandmane za promjene Ustava. prema tome, a o tom potom šta bi bilo da smo usvojili Ustav. Da bi usvojili Ustav, država bi puno sigurnija bila i jača i možda se neke stvari bi se i mogle spriječiti. Ovako gospodo, ovako gospodo donekle je doprinjelo ovakvom stanju.

Ja nisam rekao, ja sam rekao vinovnike koji opstruiraju zasjedanje ovog parlamenta i rad vlade i institucija treba sankcionirati na pravi način, a isto sam rekao trebamo biti vjerodostojni predsjedavajući pa i snositi odgovornost. Ja se kao čovjek koji sam se zalagao kao poslanik zalagao za provođenje amandmana i kao član Ustavno-pravne komisije sam potpuno bio svjestan ozbiljnosti slučaja i rekao sam ovdje, sjećate se kada sam predložio zaključak da li ovaj parlament ima političku saglasnost da ide u ustavne amandmane. Podrazumjeva se i ove sve ostale tekuće reforme koje nam je Visoki predstavnik naložio, usvajanje zakona do izbora. I u tom kontekstu zašto zatvarati oči da je i to jedan od uzroka nastale krize.

I molim vas potpunu odgovornost i ja moralnu dijelim i ja bih najradije prema građanima kada sam predložio da se ovaj parlament raspusti, najradije bih podnio ostavku.

MARTIN RAGUŽ

Gospodine Sipoviću dva minuta je za repliku istkelo. Hvala vam lijepo. Dobićete repliku. Dobićete repliku. Molim vas, ja sam vas sviju zamolio da se principijelno odredimo prema ovoj vrlo važnoj stvari zato sam htio da izbjegnemo replike u startu.

Gospodine Sead Avdić replika. Svi znate imate dva minuta za repliku.

SEAD AVDIĆ

Pa ja se izvinjavam i podržavam gospodina predsjedavajućeg na sa ciljem da jednostavno emocije nisu dobar saveznik politici i ja predlažem da hladne glave promišljamo o ovom pitanju. Što znači upozoravam gospodina Sipovića da ima se osjećaj da on ne zna šta govori, jer je totalno pomješao teze. Ovo je vrhunac ironije i gluposti o čemu gospodin Sipović govori. Moram na ovakav način biti oštar. Zašto to govorim? Zato što pokušava jednu legitimnu legalnu odluku ovog parlamenta zloupotrijebiti i praviti aboliciju sa poslanike koji danas nisu u klupama Predstavničkog doma. To je vrhunac ironije i gluposti. Stvarno, još

jedanputa ponavljam. Hvala vam na toj aboliciji koji pokušavate jednostavno jedan anti dejtonski gest utemeljiti i tražiti ishodište i uporište u jednoj legalnoj, legitimnoj odluci Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Replika Sipović. Ovaj put druga replika je minut. Izvolite.

MIRSAD SIPOVIĆ

Nema namjeru, ja ovo što ću replicirati gospodine Avdiću, kolega ne repliciram isključivo radi vas, nego radi prisutne javnosti ovdje i građana. Nemojte zamjenu teza praviti Sipović, poslanik nije rekao da pravi aboliciju za one koji opstruiraju rad institucije i ovog parlamenta. Ja sam zatražio ako, uzmite stenogram, zatražio sam da se prema svim vinovnicima koji opstruiraju Dejtonski sporazum i rad institucija sistema preduzmu odgovarajuće mjere.

Ali dozvolite gospodine Avdiću, ja imam pravo kao poslanik da iznesem svoj sud i svoje mišljenje za određene stvari kao što sam uvijek iznjeo i nećete mi vi diktirati šta ću ja reći. A što ste se vi našli kao protivnik ustavnih reformi u tom kontekstu da govorite da je to legitimna i legalna odluka, to je vaša stvar. Je li koliko je ona politički, to je vaša stvar.

MARTIN RAGUŽ

Vrijeme, dao sam svima mogućnost. Molim vas javite se za riječ gospodine Avdiću. Dao sam svakom, molim vas dao sam svakom riječ. Vrijeme za drugu repliku je isteklo gospodine Sipoviću.

MIRSAD SIPOVIĆ

A gospodo vrijeme će.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas, pa ja vam dajem riječ, prema Poslovniku i osigurao sam vam uvjete da kažete. Molim zastupnike da me puste da vodim sjednicu.

MIRSAD SIPOVIĆ

Gospodine Durakoviću.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Isteklo ti je vrijeme čovječe.

MIRSAD SIPOVIĆ

... i koga vi kao univerzitetki profesor, kao svog kolegu tako na vancivilizovan način prekidate i dobacujete.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas, nemojte da prekinem sjednicu prije nego što se dogovorimo.

MIRSAD SIPOVIĆ

A vi gospodine, gospodine Avdiću, ja govorim

SEAD AVDIĆ

Završena je replika.

MIRSAD SIPOVIĆ

Da li ja govorim gluposti. Molim vas.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas, određujem stanku. Pozivam Prošireni kolegij, šefove

MIRSAD SIPOVIĆ

Molim vas, hoćete mi samo

MARTIN RAGUŽ

predsjednika klubova, sastanak da se dogovorimo oko rada. Stanka traje do pola 12.

/PAUZA/

Dame i gospodo stanka je istekla. U ovom trenutku konstatiram sukladno članku 52. Poslovnika o radu Zastupničkog doma da je prema evidenciji koju ovdje imamo na monitoru nazočno 24 zastupnika, da iz Federacije imamo potrebnu entitetsku većinu za rad. Iz Entiteta Republika Srpska imamo evidentirano samo 2 zastupnika. Znači nemamo 1/3 koja je neophodna za kvorum, tako da se nisu stekli uvjeti za nastavak ove sjednice Zastupničkog doma.

Druga stvar koju želim reći ovdje, još jednom ponoviti pred javnošću, znači sjednicu sam zakazao u dogovoru sa članovima Kolegija i uz njihovu suglasnost i gospodina Džaferovića i gospodina Špirića, prethodno razgovaravši sa predsjedateljom Vijeća ministara i zahtjevom da se zaključci oba doma Parlamentarne skupštine realiziraju na Vijeću ministara dobivši potvrdu da je donesena odluka o formiranju komisije i nakon toga dobivši suglasnost za nastavak, da zakažem nastavak ove sjednice.

I smatram da su se svi uvjeti za nastavak rada ove sjednice proceduralni bili osigurani, a da sva otvorena pitanja za implementaciju odluke Vijeća ministara treba raspraviti na ovom domu. Odgovornost trebaju preuzeti svi oni koji danas dovode u pitanje kvorum za rad ovog doma. O tome ćemo kao Kolegij se izjasniti neposredno nakon sjednice i informirati sve relevantne strukture koje trebaju biti informirane o ovome.

Ja sam pokušao na Proširenom kolegiju stvoriti politički ambijent da nastavimo sa radom. Kao što vidimo tog ambijenta, obzirom na odnos nekih klubova i zastupnika nema i u ovom trenutku mogu samo konstatirati da nema kvoruma i zaključiti rad ove sjednice. Hvala vam lijepo.

Sjednica je završila sa radom u 12,00 sati.

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
NASTAVKA 80. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
održanog 19.06.2006. godine, s početkom rada u 11,05 sati

PREDSJEDAVAJUĆI
MARTIN RAGUŽ

Poštovani zastupnici, predstavnici Vijeća ministara, dragi gosti, predstavnici medija, sve vas skupa pozdravljam. Nastavljamo sa radom 80. sjednice Zastupničkog doma i ovaj put smo za ovaj nastavak, kao i uobičajeno pozvali i naše goste, koje redovito pozivamo na naše sjednice. Još jednom sve srdačno pozdravljam.

Prema izvješću Službe, konstatiram da je trenutno nazočno 28. zastupnika. Od toga 20 iz Federacije Bosne i Hercegovine i 8 iz Republike Srpske. Znači, imamo kvorum za punopravno odlučivanje i rad ovog doma.

Podsjećam vas da je sjednica prošli put prekinuta na samom početku zato što nismo imali kvorum zbog izostanka zastupnika iz Republike Srpske iz reda srpskog naroda. Drago mi je danas da imamo ovakav sadržajan kvorum i da možemo raditi.

U pozivu za sjednicu dobili ste prijedlog samo jedne točke dnevnog reda. Kolegij je naknadno predložio da u dnevni red uvrstimo još jednu točku, a to je imenovanje tri člana u zajedničku komisiju oba doma radi usuglašavanja identičnog teksta Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o javnim nabavkama. O ovome se, također usuglasio Prošireni kolegij pred početak 80. sjednice 24.5. Ima li potrebe za raspravu o dnevnom redu? Hvala vam lijepo.

Konstatiram da 80. sjednica Zastupničkog doma ima sljedeći dnevni red:

1. Informacija o prvim učincima uvođenja poreza na dodanu vrijednost za razdoblje siječanj – ožujak 2006. podnositelj Vijeće ministara Bosne i Hercegovine,

2. Imenovanje tri člana u zajedničku komisiju oba doma radi usuglašavanja identičnog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama.

Prelazimo na prvu točku.

Ad.1. Informacija o prvim učincima PDV-a za razdoblje 01. – 03.2006.

MARTIN RAGUŽ

Podsjetit ću vas, vi ste dobili informaciju od Vijeća ministara. Ona je dostavljena 19.5. Na početku te sjednice, 24. dobili ste izmjene i dopune ove informacije koje je tog dana dostavilo Vijeće ministara. Također, od tada smo dobili od Vijeća ministara dodatni materijal uz informaciju, a to je grafička prezentacija učinaka uvođenja PDV-a i naknadno ste dobili još jednu dopunu informacije, što predstavlja materijal urađen na sugestiju Komisije za financije i proračun.

Također vas podsjećam da je Komisija za financije i proračun izvješće o informaciji dostavila 31.5. Vi ste to izvješće dobili. Podsjetit ću vas na zaključke koje je naša mjerodavna komisija predložila Domu na usvajanje.

1. Zastupnički dom prima k znanju informaciju bez posebne rasprave o zjašnjavanju o predlozima mjera i zaključaka, koji su dati u okviru informacije.

2. Zastupnički dom zahtijeva od Vijeća ministara da nakon obavljenih razgovorima sa predstavnicima Misije MMF-a, ocijeni učinak PDV-a, te dobivenih potrebnih suglasnosti od Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje i fiskalnog vijeća, u što kraćem mogućem roku dostavi izvješće o učincima uvođenja PDV-a za razdoblje praćenja koje uključuje pored navedenih i četvrti mjesec o.g.

Ovo izvješće treba sadržavati konkretne podatke i pokazatelje, pri čemu je neophodno da se ukupni prihodi od PDV-a analitički razrade i razdvoje i daju usporedni pokazatelji u odnosu naprethodnu godinu, kao i da se da osvrt i analitički konkretiziraju druga značajna pitanja, vezana za PDV. To su bili zaključci naše komisije, a ja sada otvaram raspravu i prije nego što dam riječ prvom prijavljenom, želim vas, također informirati da sam od predsjedatelja Vijeća ministara, odnosno od Vijeća ministara za sjednicu koja je trebal biti 8.6. dobio obavijest da će se na našem nastavku 80. sjednice, pod točkom Informacija o učincima uvođenja PDV-a, za period 01. – 03.2006. godine, biti nazočni Zdenko Milinović Agencija za statistiku, Edin Šabanović Agencija za statistiku, Kemal Čaušević Uprava za indirektno oporezivanje, Damir Uzunović, Bujbok, Igor Blagojević Jediniza za koordinaciju i ekonomsko istraživanje i implementaciju Srednjoročne razvojne strategije, Alida Sofić isto, Naida Čašmamović i Fahrudin Memić, također iz ove jedinice za koordinaciju ekonomskim istraživanja i implementaciju Srednjoročne razvojne strategije Bosnei Hercegovine.

Evo, to su bile uvodne naznake i ja sad otvaram raspravu. Ko se prvi javlja za riječ? Predlažem da prvo čujemo gospodina Čauševića, a onda Ljiljanu Milićević u ime Komisije ili ćete vi prije gospođu Milićević? Izvolite gospođu Milićević.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Gospodo predsjedavajući, poštovene kolegice i kolege, cijenjeni prisutni naši gosti, Ja moram da izrazim žaljenje što pored ljudi koji su ovdje i najavljeni da će biti. Ja smatram da je dobro što je najavljeno ovako brojna i kvalitetna delegacija, što nemamo prisutnog predsjedavajućeg Vijeća ministara, možda smo nešto propustili, znači što nemamo nekoga ispred ureda gospodina predsjedavajućeg, što nemamo gospođu Ljerku Marić, ministarku za finansije i budžet i člana Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Znači, nemamo zvanične one ljude, koji su u Savjetu ministara potpisali ovaj izvještaj, koji je, pretpostavljam proizvod rada i ovoga što su radili ovdje prisutni ljudi. Znači, moje je pitanje da li ćemo mi danas na sjednici imati predsjedavajućeg gospodina Terzića i gospođu Marić?

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Svi su uredno pozvani, svi su uredno komunicirani. Mi idemo dalje sa radom. Odgovore očekujemo, dakle, od Vijeća ministara. Riječ ima gospodin Sipović. Ako je intervencija, jer riječ ima za raspravu gospodin Čaušević.

MIRSD SIPOVIĆ

Prije nego što gospodin Čaušević pristupi, pridružujem se ovim primjedbama, samo mene jedna sugestija predsjednici Komisije za finansije i budžet. Smatram neophodnim da je trebala da upozna ovaj cijenjani dom o rezultatima dijaloga rasprave koju smo po ovoj materiji PDV-u vodili sa predstavnicima MMF, na čelu sa direktorom za BiH. Smatram da bi, ipak, predsjednica trebala prije otvaranja rasprave upoznati ovaj cijenjani dom o njihovom razmišljanju, o našim dilemama i sugestijama, raspravama, inicijativama u ovom domu za izmjene Zakona o porezu na dodatu vrijedost.

Da bi kvalitetnija rasprava bila, u tom kontekstu, smatram neophodnim jer predsjednica nije doista imala priliku da u pismenoj formi dostavi Predstavničkom domu tok rasprave, rezultate dogovora, kojeg smo imali sa uvažanim predstavnicima.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Sipoviću. Gospođa Milićević. Izvolite.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Zahvaljujem gospodine Raguž,

Pa, ništa, ja sam mislila, znači vi ste pročitali iz našeg izvještaja u stvari kako je išla komisijska faza u vezi ove informacije. Pošto je kolega sugerisao, ja sam mislila da obrazložim stavove poslije prezentacije izlaganja gospodina Čauševića, a ako ste zato.

MARTIN RAGUŽ

Mislim da je to korektno i vi ćete dobiti prvi riječ nakon gospodina Čauševića.

KEMAL ČAUŠEVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo,

Ja mogu govoriti samo o dijelu ove informacije koja se odnosi na prikupljene prihode, poresku disciplinu i koja se odnosi na obim pokrivenosti uvoza izvozom.

Kao što vidite na strani 4. Informacije koja vam je dostavljena, prihodi za prva tri mjeseca o.g. su veći za 32%. Ovdje govorim o prihodima od indirektnih poreza komparirajući ih sa prihodima od indirektnih poreza za prva tri mjeseca prošle godine.

Dozvolite da vas podsjetim, da u indirektnu poreze osim PDV-a, spadaju carine, akcize i putarine. Prije zvaničnog formiranja Uprave za indirektno oporezivanje, ti indirektni porezi iznosili su dvije milijarde i osamsto miliona maraka, a plan za ovu godinu je tri milijarde i petstotina miliona maraka.

Ako posmatramo samo jedan indirektni porez, porez na dodatnu vrijednost i poredimo ga sa porezom na promet, prihodi u prva tri mjeseca o.g. u odnosu na ista tri mjeseca prethodne godine, veći su za 52%.

Zahtjev Komisije za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamenta BiH, bio je da se dostavi i informacija koja bi oslikavala svježe stanje. Sa današnjim danom može se dati informacija za prvih pet mjeseci o.g. koja je ovdje otštampana, ja ću vam je poslije podijeliti i

koja dokazuje da se trend dobrog rasta prihoda zadržava i za prvih pet mjeseci o. g. kao što je bio i za prva tri mjeseca o.g.

Naime, za prvih pet mjeseci o.g. ukupni indirektni porezi iznosili su milijardu i četrdeset četrdeset jedan milion maraka, kažem, ukupni indirektni porezi, znači PDV, carine i akcize i putarine, a sami prihodi po osnovu PDV-a za prvih pet mjeseci o.g iznosili su 961,216.000 maraka, što imamo održanje trenda od 45,40% u odnosu na prvih pet mjeseci prošle godine.

Također, karakteristika Zakona o PDV-u je, pravo na povrat ulaznog pretporeza.

Naime, članom 32. Zakona o PDV-u propisao je da sva ona pravna lica koja imaju veći ulazni pretporez od izlazne poreske obaveze, imaju pravo na povrat ulaznog PDV-a. Do duše, u prvoj godini primjene PDV-a u 2006. godini, vrši se povrat onim preduzećima koja se bave izvozom, tako da za prva tri mjeseca o.g. izvoznici je vraćeno ukupno oko 47 miliona KM za prvih pet mjeseci svježi podatak, taj iznos iznosi oko 80 miliona KM. Povrat ulaznog pretporeza zbog člana 72. Zakona o PDV-u, ne vrši se onim firmama koje se bave isključivo domaćim prometom. Po tom osnovu, na dan 31.5.2006. godine, postoje sredstva od 59 miliona 480 hiljada KM, odobrenog, a ne iskorištenog poreskog kredita. Ta sredstva se nalaze na računu rezervi, koji je otvoren kod Centralne banke i u svakom trenutku, ako dođe do neke izmjene u zakonskom rješenju, mi smo spremni da vratimo preduzećima koja se bave samo domaćim prometom u okviru Bosne i Hercegovine.

Ovaj rast prihoda, ako bi željeli da govorimo o efikasnosti ubiranja prihoda po osnovu PDV-a, bilo bi korektno komparirati sa zemljama u našem komšiluku, koje su prije nas uvele PDV. Hrvatska je 1998.godine uvela PDV, a Srbija je 2005. godine uvela PDV. Kada poredimo rast prihoda u prvom kvartalu o.g. u BiH, vidimo da je on značajno veći nego što je bio rast prihoda u Srbiji i Hrvatskoj u prva tri mjeseca uvođenja poreza na dodatnu vrijednost u tim zemljama. Šta je uticalo na ovoliki rast prihoda? Svakako jedinstvena stopa koja omogućava puno širi obuhvat poreskih obveznika u BiH, ali i način slanja poreskih prijava.

Naime, mi svaki mjesec šaljemo na 36 hiljada adresa u BiH prijave PDV-a, zbog toga da bi stalno podsjećali poreske obveznike da slijedi deseti u narednom mjesecu kada su dužni podnijeti prijavu za prethodni mjesec. Zbog takog načina stanja poreskih prijava imamo situaciju da preko 98% PDV obveznika podnosi prijave i uplaćuje svoju obavezu PDV-a.

Kako je PDV uticao na pokrivenost uvoza izvozom iz BiH. Jako pozitivno. Prije formiranja Uprave za indirektno oporezivanje pokrivenost uvoza izvozom iz BiH iznosila je 28%, znači na svakih 100 uvezenih KM BiH je izvezla roba u vrijednosti od 28 KM. Ovdje govorim samo o pokrivenosti uvoza izvozom robama.

Naime, mi smo nadležni samo za robe dok postoji određena pokrivenost uvoza izvozom usluga, ali podatke o tome posjeduje samo Agencija za statistiku, te Centralna banka BiH. Također, Komisija za finansije i budžet je tražila svježije, da tako kažem, informacije na dan 31.5. o.g. zadržao se isti trend kao i na dan 31.3. o.g.

Naime, na dan 31.5. o.g. uvoz u BiH iznosio je nešto manje od četiri milijarde, a izvoz iz BiH iznosio je nešto više od dvije milijarde. Znači i dalje imamo pokrivenost uvoza-izvozom preko 50%, normano da 50% nije dovoljno uzimajući u obzir činjenicu da je BiH jedina od šest republika ex Jugoslavije koja je imala veći izvoz od uvoza, ali polazeći od činjenice da prije uvođenja PDV-a i prije formiranje Uprave za indirektno oporezivanje ta

pokrivenost je iznosila svega 28%, smramo da izvozna privreda BiH došla u jako dobar položaj zbog ovog prava na povrat. Znači, ovih 68 miliona uticalo je ili na sniženje troškova kod izvozne privrede BiH ili na povećanje njihove dobiti njihove zarade. Znači, radi se o pravu na povrat ulaznog pretporeza, koje plaćaju veliki sistemi, kao što su: Aluminijski, Birač, Mital Stil, a za troškove el. energije, plina i slične troškove energenata i svih drugih uvoznih sirovina. U javnosti je bilo određene skepse, da li se zaista radi o tolikom izvozu, odnosno da li postoji fiktivni izvoz. Ja vam mogu odgovorno potvrditi da takvih slučajeva nema.

Naime, u ovom rastu izvoza najveći dio, odnosno preko 90% odnosi se na velike sisteme kao što su Mital Stil iz Zenice u prvom redu Balkal koji izvozi rudu koju kopa Birač u Zvorniku i Aluminijski. Znači, mi, nažalost, nemamo veliki broj izvoznika i radi se o činjenici da su postojeći veliki izvoznici drastično povećali svoj izvoz. Uvoz je blago pao iz prostog razloga što je sada potrebno na granici BiH priložiti bankarsku garanciju koja će pokriti troškove plaćanja PDV-a. Ukoliko uvoznik u roku 10 dana ne plati te troškove, mi aktiviramo bankarsku garanciju i izvršimo naplatu. Do uvođenja PDV-a porez na promet plaćao se na granici prilikom uvoza samo pet proizvoda, radi se o ovim proizvodima visoke tarife nafta i naftni derivati, duha i duhanske preradevine, alkohol i alkoholna pića, dok sada za svih 11 hiljada roba iz carinske tarife BiH mora se platiti PDV prilikom uvoza. Ja bih što se tiče dijela informacije, znači koji se odnosi na visinu prihoda sa 31.3. i sa 31.5., te na obim spoljnotrgovinske razmjene, koji se odnosi na iste datume završio. Tu ću biti da odgovorim na bilo koje vaše pitanje. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Kao što sam najavio riječ ima sada gospođa Ljiljana Milićević. Izvolite.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući,

Pošto sam na neki način prozvana, ja ću samo ukratko pokušati prenijeti način na koji je Komisija pristupila u obradi materijala koji smo dobili.

Mi smo imali korenspondenciju sa Vijećem ministara i najavu da ćemo dobiti izvještaj o efektima PDV-a i u njihovim pismima je tako pisalo, a onda se desila situacija da smo dobili dokumenat koji je naslovljen kao informacija. Uradili smo provjeru zaključka Predstavničkog doma i utvrdili da smo mi sami stvarno zaključili da ćemo biti informisani. Informacija je forma koja Domu dava manju mogućnost ne za diskusiju ovdje nego jednostavno radi se o dokumentu o nečemu što primete k znanju. Znači, o nečemu o čemu ne glaste i mogu reći slobodno radi se o jednoj neozbiljnijoj formi. U tom smislu vas molim u odnosu na izvještaj. Znači, oni su ispoštovali naš zaključak, jer smo mi tražili da budemo informisani, kako tražili tako i dobili, što rekao naš narod, dobili smo informaciju.

Na prvom sastanku Komisije, mi smo zatražili dopunu ove informacije zašto nismo bili spremni da idemo u izjašnjavanje, jer informaciju primamo znanju, a možemo se izjašnjavati o prijedlozima mjera i zaključaka koji su sadržani u informaciji. To je tražilo izjašnjavanje. Nismo bili spremni na to, jer i samo Vijeće ministara, ured predsjedavajućeg napisao da za neke svoje ideje treba i on da traži mišljenje od Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, drugo je što je taj izvještaj rađen bez izjašnjavanja do tada Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, znači, u načelu i oni su dobili materijal kao i mi, fiskalno vijeće nije bilo zauzelo stav, znači, mi smo ovo tretirali kao informaciju, dali smo određene sugestije Domu kako da postupa prema ovome i bili smo zatečeni tim da nam je

gospodin Hurtić koji je ovo prezentovao pred Komisijom rekao, u sklopu naših diskusija da će u mjesecu junu doći tim MMF i da će održati sastanke sa zakonodavnom i izvršnom vlasću u BiH i da se očekuje njihov stav, znači, i sud o efektima uvođenja poreza na dodatu vrijednost. Znači, čuvši za tu informaciju mi smo kao Komisija, ja sam odmah poslala zahtjev Birou MMF, gdje smo zamolili da nađu vremena i za nas kao Komisiju da održimo sastanak sa njima. Poslije toga sam ja dobila poziv, gospodin predsjedavajući Raguž, znači, koji nije bio proizvod toga gdje smo bili poznavni u Centralnu banku na sastanak prvi dan dolaska znači tima ovdje, radi se o gospodinu Demekesu, koji je na čelu tima MMF-a za Jugoistočnu Evropu, bar tako piše na vizit karti, ne samo za BiH i čovjeku koji zajedno sa svojim saradnicima, znači, došao je ovdje i mi smo razgovarali u petak dva sata sa njima. Kao Komisija smo upoznali, nas šest članova Komisije je prisustvovalo sastanku, znači sa situacijom u kojoj se nalazi Komisija, a vas ću radi podsjećanja upoznati sa tim, znači, da naša komisija do sada je dobila 15 prijedloga izmjena i dopuna Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Da smo samim načinom izglasavanja jedinstvene stope kako je neko od kolega rekao imali džentlimentski sporazum sa Savjetom ministara kad je prihvaćena jedinstvena stopa, da ćemo sagledati prve efekte i da će nam Vijeće ministara predložiti eventualne mjere, zavisno od toga kakvi budu efekti, zatim, da će se tražiti mišljenje normalno o prijedlozima izmjena i dopuna Zakona da će se konsultovati Savjet ministara i Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje. Međutim, šta se dešava, od tih 15 do sada prispjelih, do tog dana izmjena Zakona, devet je okončana parlamentarna procedura, odbijeni su, šest je u proceduri sad, tri su čak podnešena po članu 105. znamo šta to znači. Zašto sve ovo govorim? Radi se o tom da su prijedlog izmjena i dopuna Zakona gotovo svi klubovi podnosili i pozicija i opozicija. Znači, radi se o tome da je situacija, mi smo upoznali sve ljude sa tim, takva da su i efekti, ne samo po državu, znači država ima način i iskazuje određene cifre, da smo mi ljudi koji smo došli iz baze i dobijamo mi i drugačije informacije. Te informacije su i od različitih privrednih subjekata, različitih djelatnosti od onih što se bave investicijama koje nisu u dobrom položaju. To su ljudi koji se bave štampanom djelatnošću, to su pisani mediji, to su vjerske organizacije, to su ove tzv. hum. javne kuhinje, različita udruženja, to su invalidi, znači, to su penzioneri, to su svi oni koji nisu u situaciji da sami zarađuju svoj prihod.

Znači, na tragu toga, upoznali smo gospodu kako stoje stvari. Što se nas tiče, naše viđenje, a na kraju smo dobili jednu dosta solidno jedno obrazloženje od gospodina Demeksa korektno, koji je saslušao sve naše diskusije i onda iznio svoje viđenje i stavove koji su po njima u ovom momentu u BiH, znači taj prvi pogled, jer oni su tek došli ovdje. Oni su, znači istakli, pošto je kolega zahtijevao gospodin Dimitrije Demekis istakao da su oni ovdje u redovnoj posjeti, da obvljavaju one bilateralne razgovore i konsultacije sa zemljama prema sporazumu MMF članicama i rade pregled u oblastima markoekonomske politike, koji onda upravno vijeće MMF-a pravi izvještaj i određene preporuke upućuje zemlji članici. Znači, nisu tu da bi pričali o, eventualno Stend bay aranžmanu i to nije tema, o tome će pričati sa novim sastavom Vijeća ministara, a nakon naših diskusija on nam je prenio njihova razmišljanja o pitanjima vezanim za PDV.

Prvo je zahvalio se našoj komisiji i rekao da je ovo prvi put da jedna komisija nekog parlamenta, a ne oni zahtijevalu ovaj sastanak, da je to vrlo pozitivno po napredak u BiH, jer je očigledno došlo do promjene u načinu razmišljanja. Ovo ističem radi Komisije, a ne sebe da pohvalim. Zatim je rekao da je činjenica uvođenja PDV u svakoj zemlji dovelo do velikih promjena i potencirao je, to je bila prva rečenica da je porez na dodatnu vrijednost instrument koji je ovaj parlament usvojio i da je na nama konačna odluka kakav će ono biti, odnosno hoćemo li ga mijenjati ili ne. Potom se osvrnuo na diskusije pojedinačnih članova Komisije, vezanih za određene nedoumice i predrasude, koje važe oko PDV-a i komentarisao, prvo je

rekao da je razmišljanje PDV povećava cijenu sirovina nije ispravno, jer je na sirovine bio uključen porez na promet, a PDV je planiran samo na krajnju potrošnju, tako da postoji povrat tih sredstava i on je superioran na te druge poreze. U odnosu na poljoprivrednu proizvodnju PDV ne pogađa male poljoprivredne proizvođače, s obzirom da se on odnosi na proizvođače sa određenim novčanim limitom. Kako je ovo teorijsko razmišljanje, jasno mu je da je često praktična strana primjene PDV-a mnogo komplikovanija i teža.

Druga predrasuda primjene PDV-a po njima je, da PDV, da se pojavljuje ne planirani višak novca, za koji se ne zna gdje ga treba uložiti. Dobro je razmišljanje koje je čuo od članova Komisije da se nakon tri mjeseca PDV-a ne može napraviti kvalitetna analiza njegovih efekata. Višak koji se navodno kod nas pojavljuje samo je prividan, jer je on posljedica primjene člana 72. Zakona i to je porez koji treba biti vraćen, a višak je i dijelom rezultat prikupljenog ranijeg poreza na promet iz ranijih godina. Taj višak sredstava će ubrzo nestati, a ukoliko se pojavi višak najvažnije ga je sačuvati, a ne trošiti u javnu potrošnju.

Mnogi elementi PDV-a povezani su sa širim područjima i pitanjima kao što je pitanje samog funkcionisanja države po njima, te u tom kontekstu pitanje dobre raspodjele prikupljenih sredstava između države i entiteta to je iz razloga jer smo potencirali probleme oko raspodjele.

Da bi imali racionalnu debatu oko ovih pitanja, treba se fokusirati na probleme vezane za PDV. U tom kontekstu je potencirao određene tačke, na koje se treba osvrnuti, a koje često se mogu povremeno posmatrati. Jedna od tih tačaka je potenciranje pitanja da je PDV postigao značajan rezultat. Da bi se sagledali realni rezultati PDV-a, neophodno je sačekati da prođe određen vremenski period. U svakom slučaju uspjeh PDV-a u BiH može se sagledati iz tri razloga i to:

1. PDV je korak ka uvođenju jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH,
2. Usvojen je sistem jedinstvenog računa, što je neophodno za bolje funkcionisanje države, i
3. PDV pomaže smanjenju sive ekonomije u zemlji, a što se vidi po trogivnoj statistici, odnosno uvoza-izvoza

U vezi prijedloga izmjena i dopuna Zakona o PDV-a, o kojima su diskutovali članovi Komisije, grupisao ih je u tri kategorije, a potom dao svoje mišljenje o ovim prijedlozima.

Prva grupa su prijedlozi koji idu uvođenju nulte stope izuzeća od plaćanja PDV-a, po njegovom razmišljanju na osnovu dugotrajnog iskustva sa zemljama u tranziciji, toje najgore moguće rješenje. Razlozi za ovako razmišljanje su sljedeći. Ovim bi, znači, ovakvim izmjenama bi došlo do situacije da se negdje postignu dobri, a negdje loši prihodi. Usljed još veoma slabe poreske uprave i administracije, ovo ne bi bilo dobro rješenje.

Drugo, nulta stopa nije u skladu sa pravilima Evropske unije, jer su, također, u većini zemalja stope harmonizovane.

Treće pravilo, izuzeće od planiranja PDV-a u Evropskoj uniji su izuzetno limitirana, a nulta stopa dozvoljena samo za izvoz. Znači, to je bilo u vezi nulte i oslobađanja mišljenje.

Druga grupa prijedloga odnosila se na diferencirane stope. Iste probleme kao kod nulte stope prouzrokovalo bi uvođenje diferencirane stope, jer ako se negdje smanji stopa, na drugoj strani mora se povećati. U odnosu na pomoć socijalno ugroženim kategorijama

stanovništva, mišljenje je da ovo nije dobar način pomoći, jer se to pitanje efikasnije može regulisati izradom adekvatnih socijalnih programa. Pomenuo je da su neke zemlje uvele diferenciranu stopu, ali one imaju mnogo moderniju i efikasniju poresku administraciju.

Treća grupa prijedloga odnosila se na smanjenje stope PDV-a sa 17 na 15%, što je da vas podsjetim i bio prijedlog MMF-a kada se radio prijedlog zakona o uvođenju poreza na dodatnu vrijednost. Oni su smatrali da je 15% dovoljno zahvatanje da se ostvari prihod koji je dovoljan za funkcionisanje. Sa tehničke tačke gledišta ovaj prijedlog je najmanje štetan po njihovom mišljenju.

Međutim, i kod ovog prijedloga upozorio je na dvije stvari. Prvo neophodno je sačekati da protekne određeni vremenski period, kako bi se mogao utvrditi stvarni efekat primjene PDV-a, drugo, tek kad budemo sigurni da PDV je postigao ozbiljan uspjeh, tada možemo odlučivati o izmjeni zakona i smanjenju stope. I, treće, u svakom slučaju neophodno je postići sistem uštede, pa tek nakon toga razmišljati o trošenju novca. To je bilo ukratko. Ja ću se izvinuti kolegama. Pošto je to bilo u petak, ja sam nastojala da dobijem stenogram onoga što je gospodin Demeks rekao, a vi ste svi u situaciji da svako danas iznese svoje viđenje i poruke kako želite. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Milićević. Za sada imamo dvoje prijavljenih. To su gospodin Beriz Belkip, pa gospodin Gligorić, Felić, pa Sipović, pa Đedović, pa Lagumdžija. To je redoslijed.

BERIZ BELKIĆ

Zahvaljujem se. Ja vas sve pozdravljam. Praktično, moja namjera je ne da diskutujem nego da na neki način pokušamo se dogovoriti i odgovoriti u stvari sami sebi na pitanje šta mi danas želimo ovom informacijom postići, odnosno šta će biti rezultat ove rasprave. Sve je ovo tačno što je gospođa Milićević prenijela sa sastanka Komisije za finansije i MMF-a i niz drugih mišljenja i stavova itd., ali postoji još jedna činjenica s kojom se mi moramo suočiti. Nama je tada rečeno da je ovaj zakon naše čedo, da smo mi ovaj zakon donijeli i da mi imamo odgovornost prema građanima i našim biračima da tako kažem, koji plaćaju ove poreze.

Mi u ovom trenutku sada imamo ocjenu u informaciji koja je predmet današnje rasprave da sistem je uspostavljen da funkcionise i da ne treba ništa mijenjati i, ako su navedene 54 mjere koje bi trebale, eventualno realizirati i u 54 mjere postoji samo jednostavno dvije izmjene Zakona o porezu na dodanu vrijednost i to na član 72. zašto postoji inicijativa, koja je postala bespredmetna i smanjio se prag za registraciju poreskih obveznika.

Dakle, praktično mi nemamo odgovora na sve naše inicijative iz ovog parlamenta od različitih predlagača, klubova, pojedinaca, stranaka itd., koje su ignorisane već dvije godine skoro ignorisane i jednostavno odbijane bez obzilnog obrazloženja. I, mi smo sada u dilemi. Ako ovu informaciju, dakle, to su sad formalne samo primamo k znanju. Šta to znači? Ako je usvojimo da li to znači da smo usvojili sve ove 54 mjere i prihvatili da kažemo da sistem dobro funkcionise i ne treba ništa mijenjati. Ako je odbacimo i ne prihvatimo je, da li to znači aktiviranje svih naših inicijativa, koje su žive i mi ćemo se sutra suočiti sa činjenicom da imamo nesinhroniziranih inicijativa koje su, možda, suprotstavljene jedna drugoj i proizvode

loše efekte. Nažalost, mi nismo, mi smo očekivali ovdje, barem ja sam očekivao da će Vijeće ministara samo napraviti inventuru svih naših inicijativa, zajedno sa Upravnim odborom i reći gospodo od ovog svega, od ovog svega, mi mislimo da možemo ovo realizirati i zakon na neki način koorigirati u nekim stvrima. Međutim, sve inicijative su ignorisane, od Upravnog odbora odbijene po istom šablonu, tako da ovaj parlament, praktično se suočio sa situacijom da, jednostavno šta uraditi, jer javnost nije saglasna sa ovom ocjenom da sistem je donio samo dobre stvari. Iz javnosti stalno dobijamo poruke i od sindikata i od poslodavaca itd. primjedbe itd. ove inicijative koje mi ovdje imamo, one nisu samo plod pojedinaca, inicijativa što ljudi to žele da urade, nego na zahtjev određenih struktura. Sada smo mi u dilemi, nedaj Bože sistem guroziti, ali s druge strane ne možemo ovo ignorisanje inicijativa i naše odgovornosti prema građanima, ne možemo ni to tolerisati. Dakle, moralo bi se ići u susret inicijativama koje odavde imaju i pojasniti kada koja inicijativa se može primijeniti i kakve efekte će ona proizvesti i zato bi bilo gospodine predsjedavajući dobro, mi imamo, naravno mogućnost da svi diskutujemo o ovim podacima, dobijenim ovdje o ovim mjerama itd., ali se meni suštinsko pitanje postavlja, kako mi koji smo odgovorni jer smo taj zakon donijeli, odgovoriti na silne inicijative za promjene i vašu konstataciju da je sve odlično i da ne treba ništa mijenjati. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Ja ću sad prije nego što dam riječ zastupnicima dati riječ predsjedatelju Vijeća ministara, a mislim da će biti korisno i na tragu ovog što je gospodin Belkić tražio. Izvolite gospodine Terzić.

ADNAN TERZIĆ

Dakle, gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, Evo, drago mi je da nakon mjesec dana konačno ste spremni da pogledate ovu informaciju o efektima uvođenja PDV-a.

Ja moram priznati da jutros nisam mogao doći na vrijeme na otvaranje sjednice i pretpostavljao sam da ćete možda čak i sačekati, pošto smo mi vas čekali mjesec dana, da sačekate da se ekipiramo, zbog toga što smo imali već najavljene dvije konferencije, prihvaćene dvije konferencije koje sam morao da otvorim i zbilja pretpostavljam da, ukoliko jeste ozbiljna tema za vas, što djelujete da ste mogli sačekati nakon mjesec dana još pola sata da završim sa obavezama i da dođem da napravim uvod. U svakom slučaju, predsjedavajući hvala vam velika da ste, ipak, dali mi mogućnost da govorim.

Znači, prije nego što dam uvodno izlaganje da se kratko osvrnem na ovo o čemu je govorio gospodin Belkić. Ovo je informacija koju je tražio Parlament. Informacija o efektima uvođenja PDV-a za period januar-mart 2006. godine. Dakle, Parlament je od nas tražio i mi smo napravili ekonomsku analizu onoga što je posljedica uvođenja PDV-a. Dakle, nismo išli u analizu prijedloga koji je Parlament davao. Zadržali smo se na onome što je Parlament od nas tražio, jednu suštinsku analizu svih efekata koje je uvođenje PDV-a sa jednom stopom u BiH proizzavao i pozitivne i negativne itd. Pretpostavljam da na osnovu te informacije poslanici će danas diskutovati i pretpostavljam da na osnovu te informacije, da iz tih diskusija onda Vijeće ministara može da izađe, sagleda ih i izđe i predloži neke mjere koje će doprinijeti da tamo gdje građani imaju problem sa PDV-om sa jednom stopom PDV-a da popravimo. Dakle, to je po meni pristup i nije stvar da je neko ignorisao kao što vi rekoste inicijative koje imamo i u Parlamentu i od građana, nego je stvar da smo dobili zadatak da

napravimo informaciju o efektima PDV-a i jako dobro znate da su to onda samo ekonomski pokazatelji, ovdje ovaj rast, ovdje nije, da ne uvlačimo se odmah na početku rasprave u taj jedan ambijent ingnoratskog odnosa Vijeća ministara prema zahtjevima Parlamenta.

Informaciju je uradio ured predsjedavajućeg Vijeća ministara i ... jedinica, a svoj doprinos u izradi su dali Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje i odjel za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru, Uprava za indirektno oporezivanje BiH i Agencija za statistiku BiH.

U procesu izrade informacije, analizirali smo pozitivne, ali i negativne efekte uvođenja PDV-a, koji su, također uključeni u ovu informaciju. Želim naglasiti da je proces pripreme informacije bio komplikovan. Nije čest slučaj da se prve analize efekta uvođenja PDV-a rade samo nakon dva ili tri mjeseca nakon njegove implementacije. Jedan od razloga je, činjenica da u toku takom kratkom periodu jako teško utvrditi koji je trend prikupljanja javnih prihoda, posebno ako se radi o prvim mjesecima implementacije ovog poreza.

Naime, prve pouzdanije informacije o javnim приходima, recimo za januar 2006. godine bile su dostupne tek u drugoj sedmici februara, tj. tek nakon više od mjesec dana od početka implementacije Zakona. Razlog za ovo je praktičan. Postoji vremenski period potreban da poreski obveznici podnesu poresku prijavu, da plate porez, te period u kojem Uprava za indirektno oporezivanje treba da izvrši kontrolu zahtjeva za povrat, izvrši povrat itd. Tek nakon ovog procesa, koji je, kao što sam rekao trajao duže od mjesec dana, ne zbog nesposobnosti administracije, nego zbog zakonskih odredbi, može se steći procjena o приходima za prethodni mjesec. Kao što vidite iz dodatnih informacija o povratu koje smo vam dostavili, Uprava još uvijek vrši kontrolu zahtjeva za povrat na osnovu prijave podnesenih u ranijem periodu. Ovo je važno napomenuti zbog potrebe da se prvim efektima uvođenja PDV-a priđe sa značajnom dozom opreza, posebno kad su javni prihodi u pitanju.

Naime, najveći broj zemalja prve analize uvođenja PDV-a radile su tek nakon šest mjeseci do godinu dana od početka implementacije ovog poreskog oblika. Javni prihodi u prvim mjesecima jesu visoki i bili su visoki u većini zemalja koje su uvele PDV. Međutim, još se uvijek sa sigurnošću ne može reći kakav će biti trend njihovog prikupljanja do kraja godine, tako da ne bi trebalo donositi konkretne zaključke niti preduzimati konkretne korake u poreskoj politici i budžetskoj potrošnji prije nego što prođe minimalni period od šest mjeseci, koliko je potrebno da se uradi adekvatna analiza implementacije PDV-a. Normalno da je ovo vjerovatno sugestija i razgovor sa gluhima, ali niko se ne može oduprijeti iskušenju da u predizbornoj godini govori protiv ekonomske politike vlade. Ja pretpostavljam da niko ovo neće ozbiljno shvatiti, ali moja obaveza da kažem šta je po srijedi.

Bez obzira na navedeno, mislim da možemo biti zadovoljni nalazima iz prve informacije uvođenja PDV-a. PDV je uveden uspješno i uspješno se i implementira. Najboja potvrda uspjeha ove reforme je odluka Međunarodne kreditne agencije da na bazi uvođenja PDV-a unaprijedi kreditni rejting naše zemlje sa B3 na B2. Ovo je veliki korak ka poboljšanju imidža BiH, posebno u segmentu ispunjenja Kopenhageških kriterija za prijem u Evropsku uniju. Ove informacije potvrđuju i domaći stručnjaci. Ggrađani su obaviješteni putem medija da sam nedavno održao sastanak sa profesorom Husom Čičićem, dekanom sarajevskog Ekonomskog fakulteta. Dr. Čičić koji je inače predsjednik Ekonomsko-naučnog savjeta, koji djeluje pri mom uredu i potvrdio da dosadašnja implementacija PDV-a protekla uspješno i bila iznad očekivanja.

Međutim, on je, također, ukazao da je još rano donositi konačne zaključke, posebno kad je u pitanju visina javnih prihoda.

Želim se ponovo vratiti na jako dobru vijest za našu zemlju, a to je rast kreditnog rejtinga na međunarodnom tržištu, čemu je doprinijela uspješno uvođenje PDV-a. Od ovog će značajnu korist imati privreda, jer će se unapređenjem rejtinga stimulirati nova strana ulaganja, naše banke imat će dodatni prostor za smanjenje kamatnih stopa, jer će biti u mogućnosti da mobiliziraju kapital na međunarodnom tržištu pod puno povoljnijim uslovima nego što je to bilo do sada.

Dozvolite mi da se sada osvrnem na najvažnije efekte nakon uvođenja PDV-a i ako podatke rasta prihoda treba uzeti sa dozom opreza. Njihov rast je u prvih tri mjeseca o.g. bio iznad očekivanja. Javni prihodi po osnovu PDV-a i zaostalog poreza na promet, veći su za oko 52% u odnosu na isti period prošle godine. Radi se o neto prilivu, tj. prilivu, u koji nisu ukalkulirani povrat izvoznicima i poreski krediti ostalim privrednim subjektima.

Međutim, ono što predstavlja najuočljiviji efekat uvođenja PDV-a je, značajno jačanje poreske discipline. Registrirano je oko 70% više kompanija za PDV, nego što je bilo planirano, a PDV je na vrijeme prijavilo i platilo oko 97% poreskih obveznika, što je bilo nezamislivo u režimu prethodnog poreza na promet. Pored toga, značajan efekat predstavlja činjenica, da je PDV počeo stimulirati, stimulatивно djelovati na izvoz, koji je za oko 40% veći u odnosu na isti period prošle godine. Izvoznici su sada stimulirani da prikazuju stvarne vrijednosti, kako bi dobili što veći povrat poreza. Uprava je samo u prvih tri mjeseca osigurala oko 45 miliona KM povrata izvoznicima uvođenje PDV-a i osiguranje povrata našim izvoznicima. Mi smo ih konačno doveli u ravnopravan položaj sa njihovim konkurentima u regionu. Rast cijena nije bio na nivou prognoza koje su iznošene u javnošću, pa čak i od pojedinih domaćih eksperata. Zabilježen je niži rast prosječne cijene od očekivanog, a u drugom mjesecu čak i njegov pad. Kao što se može vidjeti iz materijala za današnju sjednicu Agencija za statistiku BiH, utvrdila je da su potrošači mogli osnovne životne namirnice kupovati i po nižim cijenama od prosječnih.

Međutim, važno je naglasiti da za rast cijena nije odgovoran samo PDV. One bi svakako porasle zbog naglog skoka rasta cijene nafte na međunarodnom tržištu, koja je u mjesecu maju bila najviša u posljednjih nekoliko decenija. S druge strane na rast cijena uticao je i sezonski faktor.

Naime, poljoprivredni proizvodi koji čine važan dio svake potrošačke korpe u zimskom periodu su skuplji. Konačno rast cijena el. energije u Federaciji BiH, također je doprinio blagom porastu cijena nakon 1. aprila 2006. godine. Podsjećam, rast cijena el. energije odlukama DERK-a, a ne zbog uvođenja PDV-a. Mislim da nas sve ovdje raduje činjenica da su entitetske vlade počele sa implementacijom svojih programa ublažavanja posljedica uvođenja PDV-a. Na osnovu ovih programa socijalno ugrožene porodice dobit će oko 500 KM godišnje, na ime uvlažavanja rasta cijena nakon uvođenja PDV-a. Ovaj iznos koji se isplaćuje mjesečno više je nego dovoljan da anulira efekt rasta cijena, ne samo po osnovu PDV-a, nego i po drugim osnovama. Činjenica je da su u budžetima za 2006. godinu, zahvaljujući povećanim prihodima PDV-a, vlade na svim nivoima osigurale oko 19% više sredstava za programe socijalne zaštite u odnosu na prethodnu godinu. Ovo je najveći rast koji je ikad zabilježen na prelasku iz jedne u drugu fiskalnu godinu.

Međutim, sasvim je izvjesno da će izdavanje za socijalnu zaštitu biti i veća nakon što se izvrše rebalansi budžeta koji su najavljeni za drugu polovinu ove godine, a kojima će se izvršiti raspodjela potrošnje viška sredstava prikupljenih po osnovu PDV-a.

Dakle, građani koji su u stanju najveće potrebe već dobijaju dio prihoda od PDV-a, čime se vrši redistribucija jednog dijela društvenog bogatstva od bogatijih ka siromašnima.

Povećani prihodi po osnovu PDV-a omogućit će entitetskim vladama znatno povećanje sredstava za subvencioniranje poljoprivredne proizvodnje u 2006. godini, po najvišim stopama nego što je ikad učinjeno ranije. U ovu svrhu Vlada Federacije BiH ove godine će izdvojiti 28 miliona KM, što je povećanje za oko 70% u odnosu na prošlu godinu, a RS 42 milion što je povećanje od 25%. Svakako da kroz rebalans budžeta postoji prostor i za još dodatna povećanja. PDV nije uticao na pad prihoda penzionih fondova, što je posebno važno i plate i penzije su zabilježile rast u odnosu na period prije uvođenja PDV-a. Zbog odloženog djelovanja poreske reforme na zaposlenost, nemoguće je utvrditi uticaj PDV-a na ovu sferu. Pre uticaje biće moguće procijeniti tek nakon godinu dana njegove implementacije.

Međutim, i pored toga, bilježi se blagi rast zaposlenosti, a stopa rasta registrovane nezaposlenosti znatno je manja nego u istom periodu prošle godine. Nesuljivo implementacija PDV-a u dosadašnjem periodu bila je uspješna. PDV je već unio jako puno pozitivnih stvari u našu ekonomiju, a ako bi ih rezimirali, onda bi najvažniji uspjesi bili rast poreske discipline, rast sredstava za socijalnu zaštitu i povećanje subvencioniranja poljoprivredne proizvodnje.

Međutim, kao što sam naprijed istakao, još uvijek je rano donositi konkretne zaključke. Ono što smatram najvećim prioritetom sada je otvaranje rasprave o tome na koji način treba iskoristiti javne prihode po osnovu PDV-a, koji će sasvim izvjesno biti veći nego planirani. Dozvolite mi da ovaj put istaknem, po meni, važna prioriteta.

Da bi PDV imao prave efekte u smislu porasta zaposlenosti i penzija, neophodno je smanjiti poreze privredi, što će voditi smanjenju sive ekonomije i unapređenju poslovne klime za investitore. I, obzirom na visok procenat socijalno ugroženih, neophodno je prihode od PDV-a iskoristiti za jačanje sistema socijalne zaštite. Jačanje sistema socijalne zaštite je nužnost, posebno sada kada smo uspostavili efikasniji mehanizam za prikupljanje javnih prihoda. Entitetske vlade ovome moraju posvetiti dužnu pažnju, jer raniji izgovor da je jačanje sistema socijalne zaštite, za jačanje sistema socijalne zaštite nema dovoljno sredstava više ne stoji. Zahvaljujući PDV-u sve vlasti u BiH imaju priliku da uredе ovaj sektor i osiguraju pravedniju raspodjelu sredstava. Ovo je posebno važno učiniti, jer prema do sada prikupljenim podacima, možemo zaključiti da entitetske vlade, a posebno vlada RS i kantonalne vlade već troše višak prihoda po osnovu PDV-a, kako bi povećale javnu potrošnju, koja je, kao što svi znamo i onako visoka. To se mora zaustaviti i očekujem vašu podršku. Potrošnja viška sredstava po osnovu PDV-a, može se vršiti samo nakon što se u okviru fiskalnog vijeća BiH obavi rasprava na koji će se način utvrditi prioriteta potrošnje, imajući u vidu neophodnost ograničenja povećanja javne potrošnje.

Svjedoci smo da iz Parlamentarne skupštine BiH stalno stižu prijedlozi za izmjene Zakona o PDV-u, na osnovu kojih bi se uvela nulta stopa. Vijeće ministara BiH, zajedno sa Upravnim odborom Uprave za indirektno oporezivanje, razmotrilo je prijedloge koje smo do sada dobili i dalo negativno mišljenje za promjene. Ne postoje razlozi iz kojih bi to sada radili. Ta cijena je niža od očekivanog, a entitetske vlade isplaćuju naknade socijalno ugroženim u iznosima, koji su veći od iznosa potrebnog da se anulira rast cijena. Bilo kakve promjene zakona, kojima bi se uvele nulte stope, pogodovalo bi samo trgovcima i

kompanijama koje lobiraju zato, jer u slučaju drugih zemalja ne bi došlo do znatnog smanjenja cijena kao što nije došlo ni do smanjenja cijena onih proizvoda koji su bili na stopi poreza na promet od 20%. Stoga, nulta stopa ne bi vodila ostvarenju socijalnog efekta kroz pad cijena, jedini stvarni efekt bio bi gubitak javnih prihoda. Ovakva izmjena zakona, čak bi štetila siromašnijim u ime kojih se ona traži. Nulta stopa bi, čak, mogla voditi rastu cijena, jer bi se osnovna stopa PDV-a od 17% morala povećati, ako ne bismo željeli da narušimo makro-ekonomsku stabilnost i budžetsko izvršenje obveza. Konačno zbog gubitka javnih prihoda najveći ceh bi platili socijalno ugruženi, jer bi svi nivoi vlasti ponovo došli u situaciju da nemaju dovoljno sredstava za reformu sistema socijalne zaštite. IPP je uradio analizu uvođenja nulte stope na samo nekoliko proizvoda, kruh, mlijeko, mliječni proizvodi, jestivo ulje, masnoće, dječija hrana, med, voda za piće, lijekovi, knjige i udžbenici, novine i časopisi. Analiza koja je prezentirana u materijalu za sjednicu, pokazuje da bi uvođenje nulte stope na ovih nekoliko proizvoda vodilo gubitku javnih prihoda od oko 260 miliona KM. Međutim, gubitak javnih prihoda bi bio i do dva puta veći, jer bi došlo do narušavanja uspostavljene poreske discipline.

Naime, ponovo bi se otvorila mogućnost da organizovani kriminal vrši utaju poreza kroz lažno deklarisanje roba koje bi bile opozovane nultom stopom. Iskustva trostepenog poreza na promet, kojeg smo imali do prošle godine, dovoljno su poučna kad je u pitanju ova oblast, s toga javnost ima pravo da se zapita u čije ime i u čiju korist se, zapravo predlažu izmjene zakonskih propisa za uvođenje nulte stope.

Uvođenje nulte stope ne samo da ne bi koristilo socijalno ugroženim, već bi značilo i udaljavanje BiH od evropskog puta. Podijelili smo vam pismo koje smo dobili od gospodina Reglinga, direktora Odjela za ekonomska i finansijska pitanja Evropske komisije. Pored toga, u stvri ovo pismo je svojevrsito upozorenje vlastima BiH, da bi uvođenjem nulte stope PDV-a bilo protivno propisima Evropske unije o PDV-u. Pored toga, u pismu iz Brisela, upozoreni smo da bi uvođenje nulte stope moglo ugoroziti funkcioniranje budžeta, a posebno da bi to vodilo ponovnom rastu kriminala u oblasti utaje indirektnih poreza.

U skladu s tim, podsjećam da samo nekoliko zemalja u Evropskoj uniji imaju nultu stopu, ali će i one u narednom periodu biti prinuđene da je ukinu. Želio bih istaći da smo na posljednjoj sjednici Fiskalnog vijeća, Nacionalog fiskalnog vijeća BiH, jasno i precizno očitovale protiv uvođenja nulte stope. Posebno želim naglasiti da bi uvođenje više stopa u ovom momentu negativno djelovalo na privredu, jer bi dodatno komplikovalo proces povrata, a povećalo bi i troškove administriranja višestepenog PDV-a, što bi uticalo na smanjenje konkurentnosti. Konačno, to bi zbog gubitka javnih prihoda onemogućilo vladi na nižim nivoima da smanji poreze privredi, bez čega ne bi došlo do značajnijeg smanjenja sive ekonomije, što je važan preduvjet za rast penzija.

Međutim, smatram da bi u određenim dijelovima trebalo promijeniti Zakon o PDV-u. Cijenim da su promjene Zakona neophodne, posebno u kontekstu ukidanja člana 72. kojeg ste vi već dva puta odbili radi osiguranja povrata svim kompanijama u BiH, smanjenjem praga za registraciju, osiguranje, povrata PDV-a humanitarnim organizacijama i uvođenje fiskalnih kasa. Cijenim da bi veoma brzo trebalo osigurati ukidanje člana 72., a sve ostale izmjene Zakona bi trebalo izvršiti u toku naredne godine. U međuvremenu, treba osigurati dalje subvencioniranje lijekova sa pozitivnih lista, kao i subvencioniranje aktivnosti humanitarnih organizacija. Također treba usvojiti Zakon o lijekovima, koji je Vijeće ministara poslalo Parlamentu kako bi se uveo red u tržište lijekova u BiH. Ja apelujem na poslanike da ne podlegnu raznim pritiscima farmaceutskih lobija u BiH i da prihvate zakon kako je predložilo

Vijeće ministara. Konačno želim naglasiti da se prihodi od PDV-a dijele između višenivoa vlasti, te da se bez saglasnosti Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, gdje su zastupljeni entitetski ministri finansija, ne bi smjelo dloći do izmjena Zakona o PDV-u. Bosna i Hercegovina ima svremen Zakon o PDV-u. Infomracija je da je slovačka vlada donijela odluku da uvede jednostopni PDV, te da takva razmišljanja postoje u Vladi Republike Hrvatske, najbolje govori u prilog da trebamo istrajati na implementaciji Zakona o PDV-u u sadašnjem obliku. Cijenim da je uspješna implementacija PDV-a rezultat svih nas. Svoj doprinos ste dali i vi kroz prvovremeno usvajanje svih potrebnih zakonskih propisa. Međunarodne finansijske institucije su složne da je reforma indirektnog oporezivanja, koja uključuje uvođenje PDV-a najuspješnija reforma koja je provedena od potpisivanja Dejtonskog sporazuma. S toga nnebismo smjeli dozvoliti da se, da je ugrozimo izmjenama zakona koji bi podrile dostignuti nivo fiskalne discipline i fiskalne održivosti ugrozimo. Posebnu zahvalnost za donošenje dosadašnji rezultati u implementaciji PDV-a dugujemo Upravi za indirektno oporezivanje. Koristim ovu priliku da ih ohrabrim i podržim u daljem obavljanju veoma teškog zadatka, kojeg smo stavili pred njih. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Terziću. Mislim da su sada stvoreni uvjeti za pravu raspravu. Na koncu mi i nismo do sada imali raspravu. Imali smo pregled jedan dan od gospodina Čauševića i gospođe Milićević i sad vaš, tako da, evo pitanje koje je uputio gospodin Belkić, također je bilo na mjestu. Djelomično je od vas odgovoreno i, evo sad idemo sljedećim redoslijedom. Prvo gospodin Tihomir Gligorić, neka se pripremi gospodin Hazim Felić.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Hvala vam gospodine predsjedavajući, dame i gospodo,
Prije nego što pređem na konkretne stvari, želim par uvodnih rečenica da kažem, a to je da je gospođa Milićević otklonila dilemu koja je bila prisutna, vezano da li je ovo izvještaj ili informacija.

S obzirom da ste i vi u Kolegiju lutali jednom ste nam slali da je to izvještaj, pa ste danas to popravili, danas to dobro stoji da je to informacija, a ovo govorim zato što to nije ni slučajno. Tražili smo to više puta da nam dođe kao izvještaj, pa se to pretvorilo kao informacija o kojoj se ne glasa. Možda gubimo džaba vrijeme u ovoj nekoj širokoj priči, a na kraju neće od toga biti praktično ništa.

Drugo što želim da kažem, gospodin Beriz Belkić je rekao, sada je otišao, tražio je da javnost insistira nije saglasno sa ovim sistemom, ignorišu se inicijative i postavlja pitanje odgovornosti nas ovdje u Parlamentu potpuno s pravom, a onda se postavlja pitanje koja je ta nevidljiva ruka u ovoj BiH, u ovom odnosno iza ovog parlamenta. Od nas se traži da donesemo zakon i kad ga donesemo onda nemamo moć, a po Ustavu ga imamo, da bilo šta promijenimo i dolazimo sad u situaciju da ljudi koji su u vlasti činite ovu većinu više pričate o lošim efektima ovog sistema, nego opozicija, koja je cijelo vrijeme ukazivala da ovo ljudi neće biti dobro po naše građane ili po institucije. Fino, ja se slažem sa tim što je rečeno, ali zašto nije predložio zaključak, da mi u roku ne znam koliko dana to otklonimo, nego čovjek lična frustracija da nešto nije u redu i ništa dalje. Ako smo ozbiljni ljudi i onda da kažemo imamo problem, rješavamo ga na sljedeći način. Mi smo najviši organ u ovoj zemlji. Izostalo je to, nije ni to slučajno. Ovo samo ovako usput kako to vi radite.

Što se tiče gospodina Terzića, on izađe, bolje bi mu bilo ono u početku nikad mi đavo ili šejtan ne da mira, uvijek kažem nešto kasnije kad je počeo čitti završio je nekako, da ja sam mislio da smo mi u Norveškoj, jednostavno je to jedna cijela bajka na način kako to on priča i pogledajte šta on na kraju kaže. Moj ured je to uradio. Koji ured? Mi smo tražili kao Parlament od Savjeta ministara izvještaj, pretočili ste to u informaciju da bi to razvodnili. Zašto on ignoriše Ministarstvo nadležno finansija? Zašto Ministarstvo finansija to nije radilo? Zašto nije bilo nosilac posla i Savjet ministara, nego ured? Ja imam nekog šefa kabineta, imam nekih dva-tri svojih službenika, ja njih zadužim i oni su institucija. Šta je vama ljudi? Šta mi radimo u ovoj dražvi? Pred našim očima neko promovise insituciju mimo zvaničnih nadležnih ministarstava i nadležnog izvršnog organa i ovdje promovise to. Mislim to je skandal, to je sramota.

I, moram da kažem nešto, žao mi je što nema Terzića. Ono što je on govorio gotovo da je Norveška, ali to su samo riječi. Ali, tako je tužan izgledao i razočaran da ne vjeruje sam sebi u ono što je pročitao. Ali, evo sad ću konkretno. Vi govorite gospodo o efektima PDV-a. Ja nigdje efekte ne vidim, osim što je za vas da smo donijeli zakon, imamo jedinstven račun i da smo od sirotinje maznuli one pare koje ne možemo od sive ekonomije. Gdje su vam efekti? Šta ste vi konkretno uradili, ako ne mislite pod tim da to ide na plate itd. i da su to efekti. Niste to znali da objasnite. Postavljam pitanje evo gospodine Čauševiću kad već Terzića nema, mada se on kroz ove pojmove i ne razumije. Od ovih prihoda koje ste vi rekli, da li ste vi napravili taj softverski program, o to me je Lagumdžija govorio, čak se i sam nudio da vam besplatno to uradi. Struktura ovih prihoda, pa, evo, ako se falite da ste dali povrat preduzećima, da li na osnovu toga možete izračunati koliko je ekonomija učestvovala u ovome. Kolika je potrošnja? Koliko je sirotinja kupujući hljeb i mlijeko? To nemate sigurno, znam da nemate. Zašto ne usavršavate sistem? I, pogledajte, vi se ovdje, moram pročitati par rečenica vaših da bih dao svoj komentar. Kažete u ovoj informaciji osnovnoj, jer imaju izmjene i dopune.

Vi kažete sast prihoda po osnovu PDV-a u prvom kvartalu 2006. godine i poredite se, da skratim, sa Hrvtskom i Srbijom. A, onda kažete, sa aspekta efikasnosti prikupljanja javnih prihoda, efekat uvođenja PDV-a u BiH je još veći, ako se uzme u obzir da su Hrvatska i Srbija inicijalno imali niži prag za registraciju poreskih obveznika, te uhodanu poresku administraciju. Vi se poredite sa Hrvtskom i Srbijom, a ne možete se porediti, jer niste u sistemu obezbijedili fiskalne kase, koja, aposlutno onemogućava nezakonitost, odnosno sivu ekonomiju. Zašto to niste obezbijedili? I, zato kažem, ja bih volio da je to tako kao što vi to pričate, ali to nije tačno. Vi ste dodatni prihod obezbijedili najviše od ove sirotinje, uvodeći taj porez, jer ne možete od sive ekonomije uzeti i sada govorite, ne može biti diferencirana stopa, ne može da bude nulta stopa, ne može, jer bi to bujalo i krenuo bi organizovani kriminal, a samo ovo što vi kažete, samo ta stopa i samo baš takva, nema kriminala organizovanog. Vi nesvjesno priznajete da buja kriminal u BiH u ekonomiji. Jer ste nesvjesno to priznali.

Sledeće, u ovom dopunskom materijalu, koji ste nam dostavili, vi pod ovom tačkom 24. kažete, bez obzira na rast cijena nafte i el. energije u Federaciji BiH, cijene pojedinih životnih namirnica su nastale da padaju u mjesecu aprilu, kao npr. ulje,naveli ste piletinu i brašno, pšenično brašno. Ja vas sad pitam, kad već navodite te cijene, ove tri vrste namirnica, zašto niste naveli i suprotna kretanja, poskupljenja namirnica, zašto je i to izostalo, jer ono falite me moja usta, ja ono izaberem što treba i to je to i zato kažem ovdje se radi o klasičnom političkom pamfletu iz ureda ili kancelarije visokog, praktično predsjedavajućeg Savjeta

ministara gospodina Terzića, nisam slučajno to naglasio, skontali ste to je dobro, a moram vas podsjetiti sa komunistima protiv kojih govorite najviše, evo mog kolege Durakovića, dragog prijatelja, ali su to komunisti znali da rade, pa kad se fale u svom izvještaju, otvarali su fabrike i radna mjesta, otvarali i izgradili ljudima stanove. Šta vi to radite ovdje? Falite se bez ikakvog efekta, a sve vam ono bilo mrak i neko zlo. Niste znali podići ekonomiju niti ćete znati. Valjda će u tački 42. kažete, za razliku od tvrdnji dijela javnosti, ovdje naglašavam dijela javnosti, uvođenjem PDV-a nije došlo do pada plata i penzija i ovdje kažete 9 marak, 17 maraka, u rasponu, u RS 9 u Federaciji više.

E, ja sam ovdje ljudi prepoznao kad su rekli u dijelu javnosti svog prijatelja profesora Lagumdžiju, jer on je, očito, najviše potencirao to pitanje u javnosti od poređenja sa računima u određenim trgovačkim kućama, do svih efekta pozitivnih i negativnim, jednim analitičkim pristupom i ovo je poruka, ja mislim gospodinu Lagumdžiji u ovom pamfletu, a ne javnosti. Jer oni sve dvosmisleno priča, to su nešto skontali, kao to je neki pametan im rezon. Kažu, a sad kad govore već o tom povećanju plata i penzija od 9 i 17 maraka, ja smatram da je to čisti nizam. Šta se može kupiti u mjesecu za 9 ili 17 maraka, čime se oni fale, u odnosu kad od te sirotinje i od tih radnika mjesečno uzme 50 maraka iz one potrošačke korpe, uzme mu 50 i da mu 9. E, milina, to mu je neki novi izum socijalne pravde.

U tački 42.f) kaže se. Važno je napomenuti da podaci koje prikazuju entitetski zavodi za zapošljavanje, govore o tzv. registrovanoj nezaposlenosti, koja je zbog obima, naglašavam sive ekonomije, daleko veća u odnosu na stvarnu nezaposlenost koja se procjenjuje na 20%. E, ovdje ste uočili, također kontradiktornost. Ovdje ističu obim sive ekonomije, a drugdje je minimizirana, nigdje je nema, osim predsjedavajući kad se zanese kaže kad govori o onim stopama odmah bi bujalo odmah bi krenulo, odmah bi kriminal itd. ja ne znam što mi u BiH stalno govorimo o organizovanom kriminalu, kad imamo tu temu, Terzić kaže: „Organizovani kriminal“ i sve najgore kaže koliko buja u BiH, a kad je u pitanju, evo sad ova tema, onda praktično nema. Sve smo to iskoristili ovim vašim papirima iz njegovog ureda.

Nadalje kaže, o poboljšanju životnog standarda da govore i podaci o korištenju mobilne telefonije. Naime, broj korisnika mobilne telefonije sa 1,4 miliona, porastao na 1,6 miliona u prošloj godini, što predstavlja rast oko 13% i tim se oni fale. A, na ovom primjeru možete vidjeti svu našu nesreću, tugu i žalost u socijalno-ekonomskom smislu. Ovaj podatak nije odraz boljeg ekonomskog stanja, nego je po meni to jedan socijalni fenomen, koji su prihvatili mladi kao izraz pripadnosti jednom modernom društvu, a njihovi roditelji za svoju djecu, za unuke, kupuju to da bi ta djeca bila kul daju im posljednju marku i vi se falite ovdje da smo mi moderni kao Poljska, Norveška itd., pa hoće ta djeca ta sirotinja hoće i oni svom djetetu da ga ne izdvaja iz drugog, to je jedan socijalni fenomen, koji treba tek izražavati, a ne po ovome ekonomsko blagostanje i našlo se da baš to navede kako je to dobro.

Tačka 50. došlo je, kažete vi, do manjeg nego očekivanog rasta cijena, te samim tim do manjeg opterećenja socijalno ugroženog stanovništva i govorite o programima, govorite na tom entitetskom nivou, govorite o grafikonima, koji vam idu u prilog. Kad govorite to, jer su cijene rasle i ranije, čak bile na višem nivou nego nakon uvođenja PDV-a. I, pored toga, prethodne vlade nisu obezbijedile socijalne programe kako bi ublažile posljedice rasta cijena osnovnih životnih namirnica. U najkraćem, ovdje je izostalo vaše obrazloženje, kad treba da se falite onda obrazlažete, a znate ovo je suština ovoga što ste napisali ovdje, ali niste uopšte obrazložili. Kako idu ti efekti, vraćate onih pet maraka. Kako ih vraćate? Da li to ide uredno? Da li su skuplji troškovi dostave? Kako to dostavljate govori samo jedan segment. Što to niste naveli? Što bi mi to vama vjrovali na riječ. Mi to kažemo. Vi ste bili naivni gospodine Belkiću

pošto se vrati ovo, vama su obećali da će se donijeti socijalni program pa su rekli na nivou države, pa su skontali da država nema nadležnosti, pa nakon toga kad nije entitetska nadležnost, kakve mi imamo garancije da ovo funkcioniše, osim što ovdje je samo to napisano kao da to funkcioniše. A ja vam tvrdim i mogu vam dokazati da ne funkcioniše. Šta ćemo sad, a dali smo građanima riječ. Socijalni program pa zakon. Zakon pa socijalni program. Šta sad? Koja je to gospodine Belkiću nevidljiva ruka koja nam neda da to riješimo? Koja?

51. Preskočit ću nešto, idem na 53. tačku.

53. Kažu, uvođenjem PDV-a humanitarne organizacije stavljene su u položaj da plaćaju PDV bez prava na povrat, što također predstavlja jednu, naglašavam, jednu od negativnosti u implementaciji PDV-a. Zar nije bilo ljudi koji su i u ovom prlamentu i u javnosti govorili apsurdnost namentanja norme da humanitarne organizacije ne mogu da funkcionišu, a sprečavamo ili zatvaramo narodne kuhinje koje su, koliko toliko pomagale nekim nesrećnicima koji nisu imali ni taj jedan dnevni obrok. Sve smo mi to znali. Sve smo mi to govorili i sad oni kažu, ne bi oni to priznali nego kažu da je to samo jedna od negativnosti i sami su je priznali, to je dobro. Ali, pošto su rekli jedna od negativnosti u množini, ima ih još, ali zašto gospodine Čauševiću nisu naveli da ima još, nego samo ono, pazite u ovom prlamentu, u ovoj dražvi morate sto puta, milion puta nekome da kažete da je pogriješio. Ne znam koliko primjera navedete i on nakon milion puta, pa čak lopov prizna prije nego ovi ljudi na vlasti kad nešto uradi loše. Umjesto da kaže, tačno je to smo pogriješili, neće pasti kruna sa glave. Ne, ne, to je samo jedna od negativnosti tako lijepo ublaženo, to što im pred očima umiru ljudi od gladi, to nije važno. I na kraju kažu, nadalje, još većem grubitnu prhoda doprinijelo bi i dodatno kompliciranje i poskupljenje administrativnog sistema za indirektno oporezivanje, do kojeg bi moralo doći, ukoliko bi se uvela nulta stopa PDV-a.

Sad ja pitam ponovo gospodina Lagumdžiju. Jer on tvrdi suprotno, pa kad nema njih mogu pitati čovjeka koji nešto zna. Vi ste tvrdili u ovom parlamentu suprotno. Ponudili ste se da im besplatno napravite softverski program, jer su oni rekli napravljeno je. Sad se postavlja pitanje, ja vas sad gospodine Čauševiću pitam i morate mi na ovo odgovoriti. Morate kad nema Terzića ili njegov ured. Nema ni njegovog ureda. Ko je iz njegovog ureda? Vas pitam. Ko je proizveo softverski program? Koliko je koštao softverski program? Šta stoji iza njega? Kakve su mu mogućnosti? Jer, vi ste dobili softverski program prije nego što je donesen ovaj zakon i onda smo se morali svi mi da prilagođavamo softverskom programu, koji je neki mangup iz inostranstva donio je li. Je li to tačno? To morate da odgovorite. Ovoj državi treba polagati račune. Dosta nam je softverskih programa za donaciju, pa se krate i sve tako dalje.

Mislim da je to važno, jer je vaše obrazloženje bilo potpuno besmisleno, kada ste govorili da softverski program to ne može, pa ljudi softverski program prave ljudi. Ispalo je da je softverski program se sam stvorio kao Bog. Znae, imate Boga i u redu dalje ne možete. Ovdje se stvorio softverski program i mi se svi vrtimo oko njega i nismo u stanju da to promijenimo, a kad govorimo već o ovom pismu od Klause, čini mi se pošto ste ga svi dobili, ovog direktora, imam osjećaj da je to naručeno pismo. I, nije mi jasno kako ta Evropska komisija, kad većina zemalja Evropske unije članice imaju diferenciranu stopu. Zašto ih ne istjeraju kad je to tako velika disciplina u Evropskoj uniji? Kako to može, a mi smo ovdje govorili koje države imaju diferenciranu stopu. Koje imaju nultu stopu. Zašto ih ne izbace iz Evropske unije? Kako mogu njima tolerisati? Samo se ovoj nesrećnoj BiH ne može ništa tolerisati. Dođu neki mangupi i kažu 17%. Sad MMF kaže 15, sad odjednom može sve 15%, a kad smo mi govorili na nižu ne može, zato što domaća pamet ne znači ništa u ovoj

državi. I dođe vam strana pamet, koja ima svoju logiku koja nema veze sa našom specifičnošću u BiH.

I da završim sa ovim, da ovo nisu nikakvi efekti, osim što ste rekli samo u rečenici efekti i dalje ste kroz cijeli tekst zaboravili, osim što ste ovaj politički pamflet pisali za opoziciju, da im kažete, na indirektan način tu se provlači, svadate se sa opozicijom vi iz izvršne vlasti, a kažete kako ste vi u pravu, a mi kao nismo itd. Ono gdje ste pogriješili i gdje niste mogli da izbjegnute takvu vrstu kritike, onda ste to biranim riječima obrazlagali, a 90% onog što je najgore i što je loše po građane ste sakrili pod tepih. I, zato mislim da ne vredi se ovdje uzbuđivati. Žalostno je što je ova vlast i ovakva vlast dočekala svih punih četiri godine, to će građani tek da osjete efekte kad tek vlast ode, onda će vidjeti svo zlo koje će iskuljati na površinu. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Gligoriću. Riječ ima gospodin Hazim Felić, a neka se pripremi gospodin Sipović.

HAZIM FELIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice,

U uvodu istene samo radi, da gospodinu Gligoriću kažem da imam tri poziva za ovu sjednicu koju smo zakazali 8. pa, evo danas završavamo da je svaki put informacija i ne vidim razloga da krivo interpretira namjerno ili zlonamjerno na ovaj način informiše javnost i prisutne kolege i kolegice. Ne vidim razloga zašto to radi i nije prvi put.

Druga stvar, bilo bi dobro, a vjerujem da gospodin Gligorić zna da je ovo materijal koji je bio na sjednici Vijeća ministara, da je ovo materijal Vijeća ministara, a ne ureda i to on zna, ali pokušava na ovaj način zloupotrebljava ovu govornicu i da krivo interpretira ili govori o onome što je, zaista, istina i činjenica.

Ovaj put hoću samo nešto da kažem kao član Komisije. Mislim da je uvažena kolegica Milićević i gospodin Belkić govorili kao članovi Komisije i mislim da su u tom svom dijelu propustili, po meni, jednu vrlo važnu stvar. Kad smo imali ovo na dnevnom redu kao članovi Komisije, razgovarajući o ovoj informaciji, zaključili smo na kraju da nećemo kao Komisija davati svoj sud i ocjene vezano za zaključke i mišljenje Vijeća ministara, koji su u okviru ove informacije. Također smo se dogovorili da u okviru rasprave na Predstavničkom domu informacije o prvim efektima uvođenja PDV-a, iz diskusija uvaženih kolega poslanika iz mišljenja i zaključaka Vijeća ministara, a posebno imajući u obzir ove probleme koje je kolega Belkić govorio oko puno zakona o izmjenama i dopunama Zakona o PDV-u. Ostavimo određeni prostor Vijeću ministara, da, sublimirajući sve diskusije i zaključke koje će Dom usvojiti svoje prijedloge mjera i zaključaka, u određenom vremenskom periodu, koje ovaj dom odredi, izade sa jasnim prijedlogom mjera i zaključaka, posebno s aspekta i zakona koji se nalaze u proceduri. Mislim da bi to svima nama, a i Vijeću ministara olakšalo proceduru i na kraju našli najbolje moguće efekte kroz ono što je nama i cilj i zadatak implementacija zakona, na kraju krajeva i da vidimo koji su to, zaista, efekti, onako kako je to i Komisija tražila kroz određene analitičke presjeke i preglede, posebno s aspekta, imajući u obzir da je u ukupnim efektima direktor Čaušević to malo i pojasnio u ukupnim ovim prihodima koji su prikazani u informaciji u početku bili i ovi porezni krediti, kako ih to Uprava naziva, a koji sa 31.5.iznose gotovo 60, odnosno 70 miliona maraka. Hvala lijepo.

MRTIN RGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Feliću. Riječ ima gospodin Sipović. Neka se pripremi gospodin Ibrahim Đedović, nakon njega gospodin Lagumdžija.

MIRSAD SIPOVIĆ

Koliko je ovo značajna i vruća tema govori i činjenica da smo čekali na ovu informaciju o efektima uvođenja PDV-a za period januar-mart 2006. godine i preduzimanju eventualno budućih mjera na, vezano za ovaj porez na dodatu vrijednost. Ovdje suštinski moram doista pohvaliti predsjednicu Komisije za finansije i budžet, da je suštinski iznijela one činjenice od predstavnika MMF-a na čelu sa direktorom Demikelsom, koji je imao raspravu sa Komisijom za finansije i budžet, da mi upoznamo ovaj dom kao njegovo radno tijelo o mišljenju MMF-a, o ovoj problematici.

Mislim da ovdje, ja ću krajnje vjerodostojno reći, imamo dvije stvari. Radi se o jednoj ekonomskoj poreznoj reformi, sa više aspekata, koji je ovaj parlament usvojio ka putu Evropi, po uputama Evropske unije.

S druge strane, imamo sad jednu problematiku što, doista, ova materija zadire i u političke odnose socijalne aspekte građana, pa i privrede, koji se direktno odnose na uvođenje PDV-a. Ja, doista ne bih preširoko elaborirao ovu informaciju, stavove međunarodne zajednice, odnosno MMF-a, o nekim našim idejama za prijedloge, koji su potekli iz ovog doma od strane pojedinaca poslanika i od strane klubova za izmjenu PDV-a, kao i inicijativa koje su potekle od strane Vijeća ministara u pogledu uvođenja nulte stope, odnosno osobađanja za štampu i izdavačku djelatnost i nekih drugih aspekata.

Ja moram iznijeti jednu dilemu. Ako imamo ovdje mjere koje su predložene i Vijeće ministara stoji na stanovištu da se ne dira, da se ne uvodi nulta stopa, da nema diferencirane stope, da nema do kraja dok se ne postignu određeni efekti, a u mjerama o efektima je predložilo određene mjere. Ako imaju ti prijedlozi, ima stav MMF-a i međunarodne zajednice, da ne kažemo o efektima PDV-a na široko i nadugačko, ne bi htio da elaboriram, jer ću oduzeti konkretno vrijeme, molim vas, ovdje moramo konkretno reći, a u stavu mjera, ako kaže nema diferencirane stope uvođenja stope za izdavaštvo, molim vas zašto Vijeće ministara sugestija da Vijeće ministara u ovim mjerama koje je predložio ovom domu, da formira fond na nivou BiH, države BiH, kako bi se pomoglo izdavaštvu i štampi udari ovih PDV-a. Znači, ne moramo ga dirati. Smanjivati diferenciranu stopu iz onih razloga koji je predložen da ne bih ponavljao.

Dalje, za lijekove, također, Vijeće ministara je reklo da nema uređeno tržište na nivou BiH i ove mjere koje predlaže Parlamentu zašto nije u narednom periodu, sugestija da u narednom periodu ona direktno izade sa tim stavom. Moramo nastupati vjerodostojno, pa i Vijeće ministara i Uprava za indirektno oporezivanje, Ministarstvo finansija i trezora, koji provodi ovu politiku. Šta se može uraditi, a šta ne može i kojim mjerama molim vas? I, još jedan prijedlog. Ovdje kaže se o socijalnim programima, određene kolege su jasno rekle. To je bila obaveza entitetskih vlada i nižih nivoa, kantonalnih i dalje.

Međutim, mi očigledno da Vijeće ministara provodi jednu poreznu reformu na makro planu, a s druge strane nema mehanizama kako da realizuje te socijalne programe i da ih

kontroliraju. Zašto onda Vijeće ministara nije predložilo i u tom kontekstu adekvatne mjere, a ne da kaže to nije naš problem. Problem je građana da oni hoće te socijalne programe i mislim da oni su trebali da budu efektivni i da bude to stvar Vijeća ministara i, na kraju još nešto da kažem iz ugla jedne sugestije. Ne mora biti, da se razmisli o tome. Ako je cilj uvođenja PDV-a, stvaranje uslova za jedinstveno ekonomsko tržište na BiH i privlačenje stranog kapitala ulaganje privrede pomoći kao investicija, molim vas, onda sugeriram. Da potpuno Vijeće ministara, zajedno sa ovim domom izvrši koordinaciju da se usaglasi jedinstvena stopa poreza na dobit na cijelom prostoru BiH. U Republici Srpskoj su uveli stopu 10% i to je za pozdraviti, znači, rasterećena je privreda tog davanja, ako je uveden porez na promet. Nedopustivo je da u BiH, u Federaciji BiH, vlada takva šarolikost, da u nekim kantonima ima do 30, neki 25%. Čuo sam da ima nekih inicijativa i mislim da to Vijeće ministara kao pomoćnu mjeru mora da čini i da ista ta porez na dobit ili na dohodak mora da bude jedinstven i za pozdraviti je i to je u funkciji privlačenja kapitala razvoja privrede.

U tom kontekstu, koliko može uticati na smanjenje sive ekonomije, odnosno smanjenje nezaposlenosti. Molim vas. Vijeće ministara je samo reklo, ali nema konkretne mjere. Ja sam čuo jedan prijedlog da bi se u narednom periodu trebao napraviti jedinstven penzioni fond na nivou BiH. U tom kontekstu predlažemo smanjenje sive ekonomije, nezaposlenosti, da se smanje davanja, odnosno doprinosi, koji su enormni u Federaciji i koji su puno veći nego u RS, koji su također uveli manje davanje, da se smanji na taj način bi imali puno manju stopu nezaposlenosti, više bi punili fondove PIO-MIO i na taj način bi imali realno prikazanu stopu da nam se ne dešava da se ljudi mladi koji nemaju adekvatno zaposlenje u svojoj struci da se prijavljuju na biroima, s druge strane, rade zbog velikih doprinosa kod firmi nekih za, kako da kažem, na crno i onda imamo dvije disproporcionalne stvari, da kažemo da imamo veliki broj nezaposlenosti. To su određene sugestije i jedna sugestija, također Vijeću ministara i ovom domu. Ako se hvalimo da smo postigli veliku finansijsku disciplinu što je za pozdraviti i svaka čast i da nastavimo. Sugestija je jedna da Vijeće ministara koordinira sa entitetskim poreznim upravama i kantonalnim uredima za one firme, one privatne firme, koje imaju nekih poreskih obaveza, koje nisu mogle izvršiti u jednom periodu da koordinirano izvrše idu na reprogram, odnosno na produženje tog programa dužine vraćanja tih poreskih obaveza poreza na promet, poreza na dobit ili drugih davanja, kako ne bi došli u situaciju da poreske uprave neaktiviraju prisilni naplatu kod poreznih obveznika i dolazi do vlokade računa, do prodaje imovine i onda gubimo zdrave porezne obveznike za PDV. Mislim da bi Vlada o tome mogla koordinirano da radi sa entitetskim vladama i još jedna sugestija.

Pošto opterećuje ova siva ekonomija, ona je vrlo kompleksna i opterećuje finansijsku disciplinu unutrašnji dug, molim vas, koji je, tačno se zna u BiH, unutrašnji dug negdje koliko ja imam podataka negdje 7.500 milijardi, neka me neko ispravi, ako je to. To nam je dala informaciju Centralna banka kad nam je svoje efekte o radu i izvještaju pričala i to je veliki problem za nastavak finansijske discipline u ubiranju poreza na dobit. Molim vas, predlažem da Vijeće ministara sugerira i entitetskim vladama da se formira jedna agencija, odnosno registar unutrašnjih potraživanja, kako bi se formirala jedna agencija, koja bi koordinirala na multilateralnim kompenzacijama, jer bi na taj način poreski obveznici bili u prilici da plaćaju i PDV i niže ove entitetske poreze i, s druge strane, obzirom da je kod nas karensibord sistem, znači, nema dovoljno novca, na taj način bi stvorili uslove za još nastavak ove finansijske discipline. I, u tom kontekstu sam htio da ponudim neka razmišljanja da bi Vlada, odnosno Vijeće ministara i Parlament BiH i ovaj dom, u saradnji sa međunarodnim institucijama, koje provode ovu reformu na makro sistemu da bi raširili lepezu, pomoćnim mehanizmima pomogli nastavak ovog procesa, a s druge strane preduzimanjem ovih mjera, otvoreno zaštitili

standard građana najugroženije kategorije, koji su, eventualno poglođeni ovim uvođenjem PDV-a, a ne funkcionisanjem socijalnih programa, koje nisu provele na adekvatan način entitetske vlasti i kantoni, da ne bi ugrozili ovaj projekat, da Vlada mora imati i ingerencije za provođenje ovih aspekata.

Da ne kažem, kolega Belkić je na Komisiji rekao još nekih instrumenaa koje treba Vijeće ministara i ovaj parlament u legislativi da bi se ova poreska reforma nastavila provoditi i u drugim segmentima, jer je ovo samo da kažemo jedan fiskalni segment u marko ekonomiji.

U tom smislu, sam izašao iz jednog stereotipa, treba ovdje pošteno reći, molim vas na kraju, evo pošteno.

Vi Vijeće ministara ste predložili određene zakone, izmjene PDV-a. Imaju poslanici, imaju klubovi uvođenje nulte stope. S druge strane imamo stav MMF-a, koji je, potpuno drugačiji. Da li je to iskreno, da li vi Vijeće ministara možete provesti za štampu i oslobađanje uvođenjem nulte stope ili je to jedno obećanje, koje se ne može realizovati. Ja predlažem da se realizuje vaša mjera onu koju ste predložili. Formiranje fonda, iz kojeg bi mogli ovo realizovati, a onda da dovodimo u situaciju da i poslanici, pošto je ovo aktuelno pitanje za izbornu kampanju pa bilo od opozicije, pozicije, sad više ne znaš u Parlamentu ko je pozicija, ko je opozicija od nekih. Vrlo je atraktivna vruća tema. Mislim da ne bi trebala ta tema da ide, vrlo je suviše ozbiljna, da ne bude predmet političkih politikanstva, a da bude stvar realiteta i šta možemo raditi za građane da im pomognemo, a od prazne priče oni nemaju ništa i molim vas, bez činjenice da Vijeće ministara nema jasne ingerencije za provođenje socijalnog programa i prenošenja te nadležnosti na niže nivoe, to za građane ništa ne znači. Molim vas, uspostavite mehanizme i kad provodite reformi i kad ima pozitivnih efekata, a vidimo da ih ima, onda provedite i sa drugim pomoćnim efektima institucijama.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Sipoviću. Riječ ima gospodin Ibrahim Đedović, pa gospodin Lagumdžija. Pročitat ću redosljed prijavljenih, evidentiranih davno. Znači, nakon gospodina Lagumdžije gospodin Sead Avdić, pa gospodin Momčilo Novaković, pa gospođa Azra Hadžiahmetović, pa gospodin Elmira Jahić, pa gospodin Nijaz Duraković i Ljiljana Milićević. To su prijavljeni i Miloš Jovanović, pa Mirsad Čeman. Izvolite gospodine Đedoviću.

IBRAHIM ĐEDOVIĆ

Hvala lijepo. Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo, članovi Vijeća ministara, ostali gosti,

Ja ću nastojati biti kratak i konkretan u iznošenju mog nekog viđenja materijala koji je pred nama.

Prva dilema koja se javlja u svakom, kod svakoga ko ovo malo, da kažemo, ozbiljnije ili pažljivije čita je, rečenica u predgovoru koja kaže. Da u momentu zaključivanja ove informacije nisu pristigli komentari svih nadležnih institucija, tako da se zadržava pravo unošenja izmjena ili dopuna. Ako uzmemo to kao jednu tezu ili jednu tvrdnju, bez navođenja od koga to nije stiglo. U kojoj mjeri to može uticati na promjenu podataka koji se nama nude? Ovo je sve skupa bezvrijedno, odnosno skup podataka kojima se ne može vjerovati. Dokaz ovoga je dopuna izvještaja, koja kaže na strani 5. pod tačkom 11. stajao je paragraf. Zahvaljujući prije svega PDV-u, rast javnih prihoda itd. bio je 10% i sad oni tvrde koji se

mijenja u, da je rast od 32%, ali ponovo ne navode od koga su to stigli podaci, koji podaci i ima li još neko da nije dao podatak koji može mijenjati ovu cifru? Što će nas sutra zadesiti?

Dakle, radi se o jednoj nesistematičnosti i površnosti, ja bih to slobodno rekao.

Druga teza koja se provlači iz cijelog ovog materijala, ali, doista je tako, ako se pažljivije analizira je, jednostavno pristup na način dio vas tvrdi ovo, e nije to tako, nego je ovako. I, svaka tačka počinje na taj način, svaka. Vi ste mislili ovako, e nije tako nego je ovako i onda ne obrazlaže na osnovu kojih podataka da kažemo do dokumentiraju i dokazuju.

Drugi bitan problem. Znači, ovo su podaci koji jednostavno ukazuju na to da je pitanje vjerodostojnosti svih drugih podataka, u najmanju ruku upitno, u najmanju ruku upitno.

Ovaj materijal pred nama govori o tromosti administracije koju mi imamo i svakodnevno stvaramo. Mi živimo u vrijeme trenutne dostupnosti svih potrebnih informacija u bilo kom dijelu zemaljske kugle, a dobivamo materijale sa zakašnjenjem tri-četiri ili više mjeseci. Nešto nije u redu. Šta to nije u redu, to je zadatak svih nas da se vidi, da se pronade, jer, doista danas bilo što što se desi u svijetu to mi znamo, imamo na dispoziciji za pet minuta. Za pet minuta. Kakav je razlog da mi dobijamo zmnjene i dopune materijala sa podacima za treći mjesec danas.

Drugo što govori, također o nama je, činjenica da ovaj materijal ne odražava stanje na terenu. Ja navodim primjer. Ovdje nema ni riječi, a kako se odrazio na većinu ljudi, odnosno običnih građana ove zemlje, nas koji svakodnevno živimo i hodamo na tom prostoru. Ođite u bilo koji ugostiteljski objekat u ovoj zemlji ili 80% drugih koji pružaju neke usluge i sačekajte hoćete li dobiti račun, na kome piše PDV toliko ili izvršena usluga ili to, ma nećete gospodo. Kad upitate imate li račun, gledaju vas sa čuđenjem. A, mi toliko inspekcija, toliko policija, toliko OSA toliko SIPA, toliko Bog sam zna više koliko ima i šta rade. Ali, masa takvih mjesta puta sitni prihodi su veliki novci, veliki novci. To je pitanje o kome bi se i te kako oni koji to rade trebali pozabaviti.

Drugo što je već bilo po mene i ne bih se na njemu zadržavao je, pitanje predviđenih 80 miliona za socijalne namjere, da kažemo za socijalne ugrožene kategorije, bez navođenja ko je počeo implementaciju, kad u kom iznosu itd. Koliko ovo sve skupa je u najmanju ruku problematično, citiram i potvrđujem tačkom 36., gdje stoji jedna tvrdnja, koja je pomalo, po meni nevjerovatna. Kaže, zbog manje očekivanog rasta cijena na 10 osnovnih životnih namirnica i potreban uticaj i potreban uticaj PDV-a na budžet socijalno ugroženih je, također bio manji od prvobitno predviđenih šest KM. I, sada dalje, stoji sljedeće. Mi smo predvidjeli šest. Statistika govori da je poraslo 3 KM, a vlade su dale 10 maraka. To znači drugim riječima da je ljudima bolje, bolje je za 7 maraka, imaju bolji standard nakon uvođenja PDV-a, jer mi smo predvidjeli da će cijene 10, govorim o ključnim namirnica od tih 6, a one su otišle 3. demantovalo nas, a mi smo narodu dali 10 maraka. Znači, da im je bolje. Ja ne znam u ovoj zemlji da li ćete naći nekoga iz tih kategorija koji će shvatiti ozbiljno ovo što ovdje piše i vrhunac naše drame ili tragedije u kojoj se m inalazimo je, vaš prijedlog u izmjenama i dopunama izmjena Zakona, znači, vaš prijedlog izmjene Zakona, koji, ako pažljivije analizirate u odnosu na ono što je prethodno predloženo, dakle, u odnosu na ono što je prethodno predloženo ima samo jednu izmjenu, a ta izmjena kaže. Ove izmjene je potrebno izvršiti samo ukoliko se dobije saglasnost od Uprave, Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Znači, ako od njih ne dobijemo saglasnost, to nije potrebno i to je jedina razlika

u odnosu na prvi materijal. To je rečenica nad kojom se svi mi trebamo debelo zamisliti. Ja sam imao toliko.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Zlatko Lagumdžija, nakon njega gospodin Sead Avdić. Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Poštovani gospodine predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice, uvažena gospodo i gospođe iz Vijeća ministara,

Moram priznati da sma i sam bio po prvi put danas u dilemi da li uopšte da govorim o ovom tačci dnevnog reda. Sve što smo do sada rekli, već je rečeno. Volio bih da je ovaj izvještaj tačan. Volio bih da ovaj izvještaj odražava pravo stanje stvari. Nažalost, to je sve samo izvještaj koji oslikava ono što smo htjeli da vidimo, čak ovaj izvještaj ne daje ni ono što je ovaj parlament tražio od njega. Ovaj izvještaj od prilike kaže poruka građanima ove zemlje vrlo jednostavno, dragi ljudi ja uopšte ne znam šta je problem. Izašao je premijer, odnosno pardon, prvo je poslao direktora Uprave da nam u nedostatku sebe samog kaže nekoliko osnovnih pokazatelja i čovjek je korektno nam dao nekoliko pokazatelja, ali je, međutim, on je zadnji čovjek koji smo mi shtjeli danas da vidimo i da čujemo, jer on ne odgovara politički, on odgovara za sprovođenje zakona kakvi su. On ne odgovara za posljedice Zakona i posljedice pogubne politike. Onda je došao premijer i rekao ljudi božiji zar ne vidite da vam je dobro. Zar ne vidite da ovo sve povećano 52% prihodi, 52%. Znači, zaista kad u jednoj zemlji zaista se poveća fiskalni prihod za 52% u odnosu na prethodnu godinu. To govori u stvri u prilog tome da je ljudima uzeto iz džepa 52% više para, da je privredi uzeto iz njenih tokova 52% para. To znači da nam je život 52% bolji danas nego prije godinu dana i kako vi ne vidite da vam je danas bolje nego prije godinu dana, dragi narode. Onda nam se ovdje ponudi potrošačka korpa od vjerovali ili ne od 226 maraka. Ja predlažem predsjedniku Vijeća ministara, njegovim savjetnicima, ne za informisanje, nego ovim koji su ovo pravili. Da probaju jedan mjesec živjeti od 226 maraka od te potrošačke korpe koju nude čovjeku običnom, neka probaju i neka nam, vjerovtno bi im dobro bilo da onaj u Londonu što ono u kugli bio, u vodi što je probao da provede, vjerovatno bi i on potrošio više u onoj vodi u Londonu. Jedva ga živog otamo iznijeli. Probajte vi nekome naći čovjeka, dovedite ga pred kamere, ko je taj koji je sa 226 vaših potrošačkih prosječnih maraka korpom preživio prošli mjesec.

Za vašu informaciju korpa statistička je negdje oko 500 maraka, a vi imate obrazloženje kaže neka trošimo isto mi koji imamo puno i mi koji imamo malo, pa znamo da je to tako. Je li to prijedlog onima koji troše malo da troše još manje, onima koji troše puno da troše još više. S obzirom da smo povećali prihode za 52%, očigledno će sada lijekovi biti 50, 52% para otići u lijekove, vratit će se penzionerima one penzije, jer ima zato para. Pogledajte koliko je penzionerima dužno se. Pogledajte koliko za zdravstvo treba para. Koliko se na lijekove potroši u zdravstvenim. Pitajte čovjeka onog koji živi od 220 maraka, koliko ga koštaju lijekovi, pitajte i dobit ćete odgovor koji, vjerovatno se neće uklopiti u ovo, u ovu informaciju. Ja, zaista mislim gospodine predsjedavajući boje bi bilo da nam se premijer nije ni pojavio. Sad ga potpuno razumijem što je pokušao da drži Parlament pod anestezijom, da bi što kasnije ova informacija došla pred nas.

I, pazite sada nam se nudi, koji su prijedlozi zaključaka? Imaju dva zaključka, pa je treći dodat. Prvi zaključak je, šta predlažu zakonski da se ukine onaj član 72. Pazite, danas je, evo, 19. Dom naroda, mi sutra imamo 20. ukinemo taj član 72. Dom naroda za par dana, to je 23. dok se objavi u Službenom listu negdje 30. juni i od 1. jula član 72. ne važi, a za one koji to ne znaju član 72. kaže da se od 1. jula počnu vraćati pare one koje ljudima u privredi nisu vraćani. Član 72. kaže da se do 1. jula nije moglo vraćati i sad ako mi ne ukinemo taj član 72. onda će se ljudima 1. jula početi vraćati pare. A, ako mi ukinemo član 72. onda će im se opet početi vraćati od 1. jula, jer smo čekali šest mjeseci da ukinemo to. Dakle, predlaže nam se samo da ukinemo član 72. kojim se ukida vremenom, a mogu produžiti šest mjeseci odlukom Upravnog odbora. Pazite, pošto je Beriz predložio Upravni odbor da ga ukinemo, onda valjda nisu toliko mahnuti, odnosno , pardon, u stvari pravo da ti kažem ne znam jesu li, dakle, rasprava se širi.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas neka završi gospodin.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ja sam danas očekivao gospodine predsjedavajući da nam se malo kaže kakvi su ekonomski trendovi vezano za ovo, samo da vas podsjetim, u martu 2004. smo ovdje usvojili strategiju razvoja. Ja sam očekivao da se danas kaže kad smo već čekali šest mjeseci, da vidimo šta je od toga ispunjeno. Samo da vas podsjetim, tada je rečeno da će nezaposlenost se smanjiti još 2004. Nezaposlenost se povećala u ovoj godini. Tada je rečeno da će u 2005., odnosno 2006. inflacija biti i po 2%. Danas vi imate i u ovim omiljenim novinama nekih ljudi ovdje, kaže, najveća inflacija od Dejtona do danas. Mislim, ja njima ništa ne vjerujem, ali Bogami, izgleda da ovo se slaže s mojim podacima. Stvarno inflacija je najveća od Dejtona do danas.

2004. nam je rečeno, a ponovljeno je to kad nam je ovaj program, ja čak taj program imam ovdje pred sobom. Izgleda moja greška je što ja to sačuvam i proanaliziram. Imam ovdje program. Kaže, Prijedlog mjera za ublažavanje posljedica povećanja cijena osnovnih životnih namirnica. Ovaj program je, da vas podsjetim, sjećate se onaj famozni program koji je rekao da počiva na jednoj vrlo jednostavnoj činjenici, koja, kaže, da u stvari, citiram tačka 1. Program polazi od pretpostavke da životni standard zavisi od potrošnje od visine prihoda, to je onaj famozni program, koji nam je predsjednik Vijeća ministara rekao, ukoliko više trošite onda ćete imati veći problem, a ukoliko imate manji prihod, onda će vam se problem smanjiti i taj program ima pokazatelje vrlo egzaktne. Ništa od ovoga nije ispunjeno. Ni jedna projekcija ozbiljna nije ispunjena. Tamo stoji, molim vas i to je odgovor na ključno pitanje. Šta će od ovolikih para koje su prikupljene? Šta će biti sa njima? Zašto nije od tolikih para dato eno ono što je pisalo u programu, da se vrata penzionerima penzije, da se socijalni fondovi povećaju. Pogledajte molim vas, sad piše ovdje istina, o tome su drugi govorili, ovdje je, zaista nam rečeno da je broj mobitela se povećao. Ja nisam znao da je to direktna posljedica PDV-a. Ima čak i jedna spektakularna kriva koja izgleda zaista spektakularna, pazite, broj mobitela se povećao za 10% i to je činjenica. Ne znam zašto nije uporedni podatak dao da se vidi koliko je mobitela povećano u Angoli, u Bangladešu u Burundiju u Zurundiju u svim mogućim stanovima od Kazasthana nadalje. Dakle, broj mobitela se povećan kao posljedica PDV-a. Ovdje isto tako stoji na ovoj ispravljenoj, da je bogdo niste ovo ispravljali. Ispravljen podatak. Kaže fino da je u Federaciji u zdravstvu, ni manje ni više, da su zdravstveni fondovi strana 5. 41. tačka, ko biva ima i 40. prije toga, zbirni prihodi fondova za zdravstvo osiguranje u Federaciji za prve četiri godine kažu da su veći za 12% za

isti period 2005., dakle, zdravstvo se povećalo, istina u Republici Srpskoj ... tamo 4%, a u Federaciji 12%, a onda kad pogledaš tabelu na sljedećoj strani vidiš da je obrnuto palo u Federaciji za 12%, eh sad nešto nije tačno ili tabela ili tvrdnja. Vjerovatno ni jedno ni drugo. A, osim toga, to samo po sebi ne znači ništa. Samo znači da ljudi danas teže dolaze do zdravstvene njege koja im treba. Neki dan mi je prijatelj jedan rekao da je u bolnici gore na Koševu, zna ga baš premijer, umro pogrešan čovjek pa je imao problem u dežuri. Kažem kako može umrijeti pogrešan čovjek valjda svaki čovjek umjre pogrešan, pa kaže imao je zdravstvenu tuđu.

Naime, čovjek je došao gore, dok je on našao od nekoga zdravstvenu na tuđe ime, pa pošto nema lične, pa tamo ovamo umro čovjek, umro. 30% ljudi po nekim procjenama kažu nema osnovnu zdravstvenu zaštitu. Nema osnovnu zdravstvenu zaštitu. 30% ljudi u ovoj zemlji su pogrešni ljudi, po toj metodologiji koja nam se ovdje nudi. O čemu mi pričamo i onda 52% povećani prihodi, ma dajte molim vas. Potrošačka korpa sindikalna košta 300 maraka. Ona dječija korpa premijerova košta 226 maraka mjesečno za četveročlanu porodicu, a potrošačka korpa sindikalna košta 1.300 maraka mjesečno. Znae koliko je to? To je 2,5 zaposlenih ljudi u jednoj četveročlanoj porodici kod penzionera malo veći problem 5,5 penzionera mora da se udruži u četveročlanu porodicu da preživi. Malo je to teorijski teško izvodljivo, normalno, oni svi mogu super da žive sa onom, jedan penzioner može izdržavati onu njihovu potrošačku korpu. Drugim riječima, dajte ljudi da se mi uozbiljimo. Da mi dok još ima kakvog vremena, par onih urgentnih stvari zaključimo. Mi imamo sutra zakon, imamo dva zakona naša, između ostalog.

Mi imamo ovdje, sutra je zakon po članu 105. sve smo izdiskutovali da se lijekovi, narodne kuhinje, to su ona filozofska udruženja kako oni to zovu dnevne nedeljne novine, štampanje, papiri, da se to na nulu stavi. To košta upravo po onoj njihovoj kalkulaciji 80 miliona godišnje. 80 miliona godišnje. Ja znam da će oni nama sad, ako hoćete da dodate i osnovne životne namirnice, onda je to 255 miliona godišnje uštede. Oni nam kažu čak u informaciji konačna, nesvjesno nam dali kalkulaciju. Stalno se pitaju gdje vam je kalkulacija? Tvrde da to nije tačno, kažu ovdje da 255 miliona bi se, u budžetima bi bilo manje, ukoliko bi hljeb, mlijeko, osnovne životne namirnice, lijekovi, učila i sve ono što mi kao papagaji ponavljamo, a ukoliko bi samo lijekovi, samo lijekovi, knjige, učila i narodne kuhinje i štampa, ukoliko bi se to izuzeto, budžeti bi svi štetovali godišnje 80 miliona, mjesečno nekih 7 miliona. Dakle, to bez ikakve velike priče sutra usvojiti i ne može nam doći neko iz Uprave pa reći, znate, mogu se švercovati lijekovi. Može neko kozmetički materijal stavljati pod lijekove, jer nam stalno pričaju hljeb se može švercovati pod kolače, pa je to razlog. Imam tu opet argumentaciju.

Dakle, prvo što predlažem gospodine predsjedavajući da Parlament danas zaključi da Vijeće ministara ovo sve sasluša ovo što smo mi rekli. Neka rade s tim šta hoće, ali da mi par stvari usvojimo po hitnom postupku.

Vidite ovaj materijal koji nam je ovdje dao ovaj Evropljanin. Dobili smo ovo pismo, koje se premijer s ponosom pozvao. Pazite s ponosom se pozvao da čovjek iz Evropske unije direktor za nešto, a taj direktor, izvinjavam se generalni direktor za nešto nam je rekao i on nam citira to šta nam je čovjek napisao ovdje na engleskom fino. Kaže, našao on čovjeka i vidite ovdje mi smo znate gospodine premijeru u decembru pričali o tome o PDV-u i vi ste tada meni rekli, a sad ja vama pišem ono što ste vi meni tad rekli. On se jadan žalio čovjeku, da ga mi ništa ne razumijemo, da je on neshvaćen i ako bi mogao direktor da mu kaže da ne valja ta nula i direktor mu kaže. U okviru onoga što smo pričali, mi kažemo da nula nije u

redu, a onda kaže, umanjene stope bi rezultirale nižim budžetskim prihodima. Ovaj nedostatak treba gledati u kontekstu već predviđenih budžetskih rashoda kao i drugih fiskalnih opterećenja. Zbog toga bi izmjene legistlative u ovom trenutku, bez umanjivanja rashoda, mogla predstavljati ozbiljnu prijetnju. Tu smo Miki znači. Ne možete ovo smanjiti ako ne smanjite rashode i zato sam ja očekivao da nam se ovdje kaže, a ne da ljlja prepričava šta nam je rekao direktor MMF-a. Problem je ovdje što od ovih para ima jako puno para i te pare očigledno ova vlast i to je sva priča, to ljudi trebaju znati. Ova vlast se sprema da u naredna tri mjeseca malo potkupi ljude. Recimo to pošteno. Uzeli ste njihove pare. Uzeli ste pare. Znete da te pare ne pripadaju državi jer se moraju poslije vratiti, to u svakom udžbeniku se kaže u prvoj godini postoji onaj bavel koji se prikupi i onda u drugoj godini dolazi do potrebe vraćanja sredstava, koje samo neodgovorni potroše u prvoj godini. Vi ste neodgovorni jer ovo hoćete da potrošite sad i da onda novoj vlasti ..., pošto znate da više nećete biti premijer, vi bi sve da dokažete, da ste bili dobar premijer zato što ćete ostaviti nas u crnjini, zaviti nas, u crnu rupu ostaviti nama koji trebamo da dođemo poslije.

Dakle, ovdje se radi o tome, iz ove informacije se egzaktno vidi, egzaktno, da hoćete da potrošite pred izbore pare koje nisu državne, nego koje ste uzeli od ljudi, kao akontaciju i rezultirali ste većim cijenama običnom čovjeku, osim onom koji uspije 226 maraka da preživi sa četveročlanom porodicom, što je, vjerovatno nešto u što može povjerovati čak i premijer.

Dakle, ja bih, također pored ovih prijedloga, zašto nam premjer danas nije odgovorio i tražimo od njega da nam odgovori šta je, dvije i po godine kasni zakon o raspodjeli, dvije i po godine. Sad ovdje kao fol, ovi kao iz RS fol u fiskalnom, kako se zovu, oni kao brane RS, a kao ovi iz Federacije nedaju. Pa, oni će, ko biva nešto uzeti pa nedamo mi bez 32 pa neka sve pocrka dok se neda dok mi kažemo, šta, zato i neće zakon. Oni hoće ova tri mjeseca da budu branitelji svog entiteta i svog naroda.

Dakle, ja predlažem gospodine predsjedavajući prijedlog mog zaključka je. Da se odbaci ova informacija i da u skladu sa takvim zaključcima se sutra izjasnimo o onim zakonima koji su pred nama. Može se još puno toga govoriti, međutim, ovo više gubi sportski karakter. Ja bih samo zamolio vas gospodine predsjedavajući da nam i sutra isto tako omogućite da što brže prođemo kroz ove zakone, makad da neki od ovih zakona probamo usvojiti i, ja imam zaključke koje sam predlagao premijeru, koje sam dao od uvođenja fiskalnih kasa, nultih stopa na ovo na ono, smanjivanje poreskih stopa, progresivnih stopa na plate, korporacijske poreze, sve to ti njemu sad da kažeš džaba ti je. Šta i da zaključimo. Zaključili smo prije mjesec dana i mene čudi da vi niste koji ste spremni izlaženju iz Parlamenta što ne izadoste što vam čovjek nije realizovao onaj zaključak Parlamenta da će nam donijeti Špira onu informaciju zaobilaznici oko Sarajeva o onom skandalu da građevinske firme ne mogu konkurisati u BiH. Čovjek nam obećao da će nam to dati. Mi bi trebali ostaviti njega samog ovdje. Možda bi nešto sam od sebe pametno čuo.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas gopsodine Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

I sve što mi budemo predlagali ovdje nema veze. Svaki zaključak koji usvojiš i da mi jednostavno ne slušamo njih i gospodine predsjedavajući, na samom kraju.

MARTIN RAGUŽ

Imate svi dovoljno prostora za argumentiranu raspravu, a ne toliku personalizaciju molim vas.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Bez personalizacije. Onda bez personalizacije molim vas, svaka argumentacija tipa rekao nam stranac, predlažem da se ne uvaži ovdje iz jednog jednostavnog razloga što su nama stranci svašta rekli i ljudi koriste samo ono što im se sviđa. Evo, ovdje je čovjek iz MMF-a rekao ono što sam ja tvrdio prije godinu i po dana, da su oni izračunali 15% da je dovoljno, ako je jedinstvena stopa i oni ga nisu poslušali. Dogovorili se da bude 17. Sad kaže čovjek, ja se slažem sa 15 ovaj isti iz MMF-a. Sad to nije argumentacija, nego je argumentacija iz Evrope koji kaže nemoj nulu ukoliko ne smanjiš rashode.

Dakle, predlažem gospodine predsjedavajući ne kao zaključak, nego kao jedan fer pler, daj da se malo opustimo šta stranci misle.

MARTIN RAGUŽ

Zaključa u pisanoj formi molim vas da dostavite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Zaključak u pisanoj formi treba li? Odbija se informacija. Nije valjda da to trebam. Ja ću to formulisti ako je komplikovano, ako je nejasno.

MARTIN RAGUŽ

Nije nejasno, nego samo da se držimo Poslovnika. Gospodin Sead Avdić.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo poslanici.

MARTIN RAGUŽ

Gospodine Avdiću, znači, Kolegij ima obavezu u pola dva, mislim da će to svima dobro doći da napravimo stanku za ručak, da se uklopimo do pola dva, da radimo i da nastavimo onda u 14 i 30.

SEAD AVDIĆ

I članovi Vijeća ministara,

Ja mislim gospodine predsjedavajući da je dobro da buduća nova vlast hoće čiste račune prije oktobra mjeseca 2006. godine i u tom kontekstu dobro je što se na ovakav način vodi ova diskusija.

Naime, i ja sam bio jedan od poslanika koji je tražio izvještaj, a ne informaciju.

MARTIN RAGUŽ

Diskusija je dobra. Imamo relevantne informacije od Vijeća ministara i stvarno mislim da je rasprava dobra, da dobre zaključke donesemo.

SEAD AVDIĆ

Cilj je bio stvarno da imamo ne informaciju, nego da imamo izvještaj o efektima uvođenja PDV-a u proteklom periodu. Znači, ne samo januar-mart nego jednostavno praktično do danas. U tom kontekstu treba istaći činjenicu PDV ljudi nije izum Vijeća ministara niti je izum Adnana Terzića ili Čauševića ili ne znam ni ja koga u BiH. To je, ljudi najsnažnija ekonomska reforma u proteklih deset godina, nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma i logično je što izaziva ovakve kontroverze. Niko nema pravo tražiti politički profit da je on uveo PDV u BiH itd. To je evropski kriteriji i evropski standard ljudi. To nije nikakva pamet itd. Što znači, stvarno, nemojmo se ubjeđivati či je to politički profit i da li ima to neko pravo u predizbornoj kampanji koristiti, stvarno nema smisla. To je jedna teza, koja se mora, koja bi se trebala prihvatiti i da na takav način jednostavno i komuniciramo.

Drugo, imala se osjećaj da Parlament se pnovo ne miješa u svoj posao i logično da smo došli u ovaku tešku situaciju s aspekta, ja bih rekao, politike ekonomskog razvoja BiH. Nemamo strategije ekonomskog razvoja, imamo srednjoročne razvojne strategije, ovako i onako, uredbe predsjedavajućeg itd., ali objektivno, aposlutno nemamo sistemskog pristupa razvoju ekonomije u BiH i zato smo danas država politički nestabilna, finansijski neodrživa itd. I, sada treba se pitati nakon uvođenja PDV-a, nakon šest mjeseci stvarno gospodine Čauševiću, predsjedavajućeg nema, ali Vijeće ministara treba pitati. Da li ljudi, odnosno građani i narodi u BiH nakon šest mjeseci primjene PDV-a bolje ili lošije žive. Pod jedan. Da li bolje ili lošije žive.

Pod dva. Da li imamo više zaposlenih nakon uvođenja PDV-a? Da li smo podigli izvozno konkurentsku sposobnost privrede u BiH i za koliko smo je podigli. Za koliko smo reducirali spoljnotrgovinski debalans, odnosno katastrofičan debalans sa našim susjedima sa aspekta, jednostavno poslovanja itd. Znači, kad vidite ovo, ja mislim da, ipak, ljudi u Bosni ne žive bolje nakon više od pet mjeseci, ne žive, imamo više nezaposlenih i u tom kontekstu samo ova dva kriterija upozoravaju Vijeće ministara da nema odgovora na neka pitanja. Blago rečeno, nema odgovora na neka pitanja.

Neki dan, imali smo ovdje sastanak sa humanitarnim institucijama, nacionalnim društvima, Dobrotvor, Preporod, Merhamet, Benevalencija, Karitac itd., istakli su ljudi da danas u BiH je 700.000 ljudi u stanju socijalne potrebe, ni manje ni više 700.000 ljudi. 500.000 imamo na birou i sad možete misliti kako imamo teško i krajnje neizvjesno ekonomsko-socijalno stanje u BiH. Što znači da Parlament se nije, ja bih rekao, prilikom uvođenja PDV-a odlučio o jednoj strateškoj činjenici, da li ćemo socijalnu politiku voditi kroz PDV ili ćemo socijalnu politiku voditi shodno socijalnim fondovima i na jedan drugačiji način i to je ključno pitanje ovdje stvarno da se ne zavaramo. Ključno pitanje hoćemo li stvrno socijalnu politiku voditi kroz PDV. Znači, imamo humanitarna ova nacionalna društva, tako da imaju stvarno problema, opterećena su, hrana je poskupila, javne kuhinje su pod znakom pitanja, je li to rješavti promjenom carinskih tarifa za uvoz njihovih polufabrikata, uslovno rečeno svega onoga što je potrebno za javne kuhinje ili ćemo to kroz socijalne fondove participirati. To je stvarno temeljno pitanje i teorijski i praktično pitanje danas u BiH. Ja mislim da sve zemlje, većina zemalja, ipak, socijalnu politiku ne vodi putem PDV-a, ne vodi

putem PDV-a i bitno je stvarno održati konzistentan model. Ako budemo prilagođavali PDV svakom zahtjevu, onda bogami ćemo upasti u još gori kaos, sa, jednostavno nesagledivim posljedicama.

Pitam gospodina Čauševića, koji su to efekti od ovih 34.700 preduzeća, kaže nisu bila registrovana do uvođenja PDV-a? Možete misliti šta su radili proteklih deset godina. Koja je to pljačka bila BiH? Kažem, javno pljačka bila BiH 34.700 preduzeća nisu bila registrovana. Gdje su inspekcije, gdje je sistem, gdje je država itd.? 34.700 preduzeća nije bilo registrirano. Polako šta smo prije radili gospodine Jahiću? Imali smo i prije instrumente neke za sankcioniranje. Imali smo poresku politiku. Porez na promet proizvoda i usluga i svega ostalog. Gdje se sakrilo 34.700 preduzeća? Kako je moguće u jednoj maloj zemlji, na ovako malom prostoru itd. Što znači, ja vas molim socijalnu politiku ne vodimo kroz PDV. Vodimo kroz socijalne fondove. Imamo dosta sredstava, uslovno rečeno, relativno sredstava, koja mogu pomiriti i esencijalne liste lijekova i neutralizirati loše efekte na grafičku industriju, omogućiti društvima humanitarnim organizacijama da djeluju shodno kao što su i do sada činile svoj visoko humanitarni posao i jednostavno djelatnost i u tom kontekstu rješavati i probleme na jedan sasvim drugačiji način.

I, danas gospodin predsjedavajući Vijeća ministara nije ništa rekao. Najaktuelnija tema danas, jutros su novine pune toga kako ćemo dijeliti PDV. Nema riječi o tome. Koda to ne interesuje Parlament. Hoće li to biti fiksna odnos između entiteta i Brčko Distrikta ili će to biti tamo gdje se potrošnja jednostavno ostvruguje. To je jednostavno temeljno, ključno pitanje, ključno pitanje stvarno. Ni riječi o tome danas u Parlamentu BiH. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Riječ ima gospodin Momčilo Novaković, neka se pripremi gospođa Azra Hadžiahmetović, pa nakon toga ćemo dati pauzu.

MOMČILO NOAKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, cijenjeni gosti, kolege poslanici,
S obzirom da će u ime Kluba gospođa Milićević više govoriti o samoj informaciji, ja ću samo nekoliko aspekata i nastojat ću biti što kraći.

Poslije ove pripreme nove vlasti za dolazak na vlast od strane gospodina Lagumdžije, naravno, kao što reče Sejo, red je da računi budu čisti, kako bi ljudi znali koliko oni nisu uradili kad dođu.

Ovdje kad čovjek čita ovaj izvještaj, ja kad sam ga čitao, pitao sam se da li ja živim u ovoj zemlji ili u nekoj drugoj zemlji, odnosno da li je ovo ovdje opisana BiH ili je ovo gdje ja živim BiH. Tako da, i sad sam u dilemi da li ja živim u istoj zemlji, odnosno u onoj zemlji nakoju se odnosi ovaj izvještaj. Mi smo ovdje, zaista dobili jedan skup podataka u kojim čovjek, kad malo analizira više izvještaja, vrlo teško može vjerovati.

Naime, različitim podacima je sve ovo dovedeno u sumnju i to je veliki problem za mene uopšte moguće pojavljivanje sumnje u tačnost ove informacije. Ne govorim o statistici, o načinima na kojima statistika prikazuje određene podatke, govorim o tačnosti podataka. Tako ovdje imamo, ja imam bilten odjeljenja za makro-ekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, koji kaže, da je izvoz porastao za 39%. Ova informacija

kaže daje izvoz porastao za 41%. Dakle, je li 39 ili 42%? Pa imamo da je rast prihoda opet odjeljenje za makro-ekonomsku analizu kaže 41%, mi kažemo 52%. Pa onda gledajte, dva materijala od istog predlagača Vijeća ministara pokrivenost uvoza izvozom. Prvi izvještaj kaže 54%, dopunjeni izvještaj kaže 53%. Dakle, potpuno isti materijal od istog predlagača. Naravno, ovo navodim kao primjer koji, nažalost dovodi u sumnju tačnost podataka, a onda naravno i tačnost zaključaka koji iz ovoga proizilaze. Neću govoriti sada o nekim aspektima o kojima su govorili moji prethodnici. Da je čak u informaciji navedeno da imamo rast standarda, a onda u istoj informaciji imamo da su plate porastle, recimo u RS za 9 KM, odnosno 1,7%, cijene za 9% i porastao nam standard. Znači, jednostavno nema ekonomske logike. Neke ovdje teze ili konstatacije nemaju ekonomske logike.

O djelovanju PDV-a na izvoz o načinu na koji je izvedena jedna konstatacija, ne treba posebno trošiti riječi, vjerovatno to nigdje nije desilo se nego kod nas. Ja ne vjerujem da je igdje rečeno, ali moram reći jednu konstataciju koja jednostavno ne stoji. Pazite 45 miliona smo vratili izvoznicima. To kaže, do sada nikad nismo vratili. Do sada nismo im ni uzeli. Pa do sada ljudi moji, onaj ko je izvezio nije plaćao porez na promet, jer je izdao narudžbu da je reprodukcioni materijal i ne znam ostali materijal i ljudi nisu ni plaćali porez na promet i nismo imali šta da im vratimo. Sad su ga platili i sadim ga vraćamo. Znači, vraćamo ono što smo im uzeli. Dakle, jednostavno ništa mi njima nismo vratili što im već nismo uzeli, ako ne računamo PDV na telefon i na struju, koja, evo, sad vratit ćemo je, a uzeli smo. I, jednostavno neke konstatacije ovdje ne stoje, da ne govorim sada o poboljšanju standarda kroz mobilne telefone itd.

Ono što sam ja mogao izvući iz ovoga jeste da problem kod građana nije materijalne prirode niti ekonomske nego psihološke. Ljudi ne vide da im je dobro. Dakle, psihološki momenat je u pitanju. Ljudi imaju, sve im je dobro, ali oni ne vide, nisu skontali, malo teže skontali.

Također, neke konstatacije ovdje, hajde sad, mislim da je Sejo imao krivu jednu ovdje informaciju.

Naime, o tom broju registrovanim preduzeća itd., pa je rečeno da je broj registrovanih preduzeća veći, mislim da je pogrešno interpretirano, veći je nego što je planirano, ali ljudi to nije uspjeh reforme, to je loše planiranje, to je negativan momenat planiranja, a ne uspjeh što ih je registrovano više nego što smo planirali. Pa valjda je normalno da registrujemo sve one koji treba da rade, koji će raditi i ne mogu ljudi raditi ako nisu registrovani. Loše smo podatke imali ulazne i ne samo ove nego i mnoge druge ulazne podatke.

I na kraju, dva pitanja. Ako je sve ovo tačno, ljudi gdje su pare? Hajde da pitamo narodski gdje su pare. Uzeli smo pare iz proizvodnje, privrede, ako ne vidite gospodo privreda grca. Uzeli smo pare od ljudi, ako ne vidite ljudi gore žive i preselili smo pare u javnu potrošnju. Ako je to budućnost, kažemo da je to budućnost. 52, evo uzmimo odavde podatak, 52 porasli su prihodi od PDV-a, podatak u koji sumnjam, ali, evo, 52. Vlada Republike Srpske obavijestila je da je ispunila budžet sa 97%, koji je 20 i nešto % bio veći od prošlogodišnje realizacije. Opštine imaju manje para nego što su imale prošle godine. Nestale pare između budžeta države, entiteta i opština. Ja sad pitam samo jedno. Gdje su pare od ovog PDV-a? Zeli smo ga od ljudi, nemojmo da kažemo da nismo uzeli od običnih građana. Uzeli smo to od običnih građana, a nismo im vrtili. Ne mislim da ima smisla puno diskutovati, a, evo 14 i 30, mislim da uvažavam obveze koje ima Kolegij i sa ovim ću završiti. Ne mislim da ima smisla ni prihvatati ni odbijati informaciju, jer sve jedno ništa ne znači, prihvatili

informaciju ili ne, ali samo hoću da kažem, da, ako je sve ovo tako, onda očekujem da smanjimo sada stopu PDV-a sa 17 na 14% koliko sam ja predložio u svom zakonu i koji će biti na jednoj od narednih sjednica.

Dakle, imamo, može nam se, pa ako nam se već može hajde da pomognemo tim običnim građanima pa da smanjimo opterećenje njihovo koliko toliko, pa makar 3%, možda će onda nešto i osjetiti, jer ovako ne osjećaju. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodine Križanoviću, vi ste se prijavljivali za raspravu? U redu. Gospodo Hadžiahmetović, ako nećete dugo, jer mi ćemo morati ići ili da poslije.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Šta to znači, koliko.

MARTIN RAGUŽ

Pet minuta.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Pa pravo da vam kažem, ja vam mogu u dvije minute.

MARTIN RAGUŽ

Dobro.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Prvo, ja sam se trudila da ovu informaciju o efektima ne čitam isključivo kroz naočale svoje struke i posla koji radim, pa možda i neću biti u onom smislu možda kritična kao što to možda neko očekuje, ali ću se fokusirati na ono što je pred nama pod naslovom Informacija o efektima. Ja sam s pažnjom slušala dosadašnje diskusije, samo da podsjetim ono što je kolega Gligorić rekao da, citiram: „Da od nas se traži da donesemo neki zakon, a poslije nam se, onda se traži da to ne mijenjamo“. Malo me iniciralo na jedno pitanje. S kojim ciljem mi uopšte donosimo zakone, a prema tome i Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja, odnosno o PDV-u. Je li sa ciljem povećanja budžetskih prihoda, uvođenja poreske discipline u ovoj oblasti na koju se ovo odnosi, jedinstvenog ekonomskog prostora ili, recimo kreiranja nekog povoljnog poslovnog ambijenta, što znači pretpostavke da fiskalnu politiku koristimo kao razvoju.

Ja,nažalost, moram reći da se često ovi argumenti koriste.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas da se držite zaključaka.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Često se ovi argumenti koriste u prilog pozitivnih efekata ove poreske reforme i ja bih voljela na početku da to ostavimo po strani. Poreska, odnosno fiskalna reforma se ne iscrpljuje na reformi sistema indirektnog oporezivanja, niti se efekti od sistema indirektnog oporezivanja mogu sagledati za nekoliko mjeseci, a ovo prvo što kažem, da se ne iscrpljuje

samo na sistemu indirektnog oporezivanja, ja ću vam postaviti pitanje. Šta je sa sistemom direktnog oporezivanja? Kao vrlo važnim dijelom i pratećim za uspješnost i ove poreske reforme ili recimo sa sistemom socijalnog osiguranja, doprinosa itd. kao sastavnim dijelom da bi i ova reforma mogla poprimiti obilježje uspješne. Dakle, da malo razbijemo te neke mitove, uključujući i visoke zvaničnike iz Vijeća ministara i neke koji ovdje sjede u ovoj sali ispred Vijeća ministara, koji nam često kažu da smo povećali prihode, budžete, ostvрили jedinstven ekonomski prostor, kreirali poslovni ambijent, odnosno poreska politika je kao da smo završili poresku i fiskalnu reformu.

Nadalje, ja ću nastojati kratko, samo vas informiram da se efekti od jednog dijela poreske reforme mogu mjeriti sa efektima na ličnu potrošnju, kad je u pitanju sistem indirektnog oporezivanja, investicionu potrošnju ili poslovnu potrošnju, državnu potrošnju i sve ono što podrazumijeva izvozno-uvoznu potrošnju odnosno vanjsko-trgovinski segment. Mi ovdje imamo dobrim dijelom podatke koji se odnose na ličnu potrošnju. Vrlo malo imamo kad je u pitanju poslovni sektor, odnosno gotovo nikako kakvi su efekti uvođenja PDV-a na pojedine grupacije proizvođača u BiH, pa samim tim i kakvi su efekti na povećanu nezaposlenost ili, nažalost, izostali efekti na povećanu zaposlenost.

Nadalje, kad govorimo o povećanim budžetskim prihodima ovdje i onom što se posebno ističe kao najbolji rezultat ove poreske reforme, nemamo, recimo šta to znači kao podloga za socijalne programe ili ono što je možda najgore imamo mi potencijala dovoljno finansijskog da vršimo reformu socijalnog sektora i stvaramo jednu mrežu socijalnog osiguranja, koja će biti održiv sistem u provođenju daljih ekonomskih aktivnosti u ovom segmentu.

Kad je u pitanju vanjsko trgovinski sektor, ja, nažalost moram reći da sam vrlo skeptična prema ovim podacima, šta više cijenim da ovdje dosta ima podataka koji bi trebali da zabrinu vlasti, posebno one koji vode ekonomsku politiku u ovom segmentu, čak i onda kada su podaci sa pozitivnim predznakom. Zašto sam ovo pomenula? Nekoliko je kolegica i kolega u prethodnim diskusijama pominjalo, recimo sama ova analiza, odnosno informacija koja nam je dostavljena, koja u predgovoru kaže da su u pripremi korišteni podaci entitetskih statističkih institucija, pa je onda kolega Lagumdžija pominjao statističku korpu, pa onda kasnije sindikalnu potrošačku korpu itd. mi ovdje u ovom tekstu imamo jedan naslov koji nigdje na svijetu ne postoji. A to je entitetska potrošačka korpa. Ja bih molila da mi to neko objasni. Šta to znači entitetska potrošačka korpa? Je li to nama po entitetima ljudi različito troše, odnosno instruktuiraju svoju potrošnju, pogotovo kad su u pitanju ove namirnice, odnosno usluge koje su navedene kao relevantne za ocjenu u ovoj analizi. Ako govorimo o ključnom makroekonomskoj reformi, onda se referirajmo i na makroekonomske podatke. To svakako nisu entitetski ni kantonalni niti lokalni, zna se koji.

Nadalje, ovdje ova informacija kaže u tački 3. odnosno u uvodu na strani 2. između ostalog govori o sljedećih deset namirnica. Pa, recimo kolega Lagumdžija kaže, kaže koliko koštaju lijekovi za siromašne. Samo da vas podsjetim kolega Lagumdžija ovdje nema lijekova, jer izgleda siromašni ne treba ni da se liječe. Vrlo ružna poruka. Ja cijenim, da, zaista je trebalo obuhvatiti sve one namirnice, odnosno usluge, pogotovo kad su u pitanju urbana područja. Ovdje se, recimo, nalaze el. energija, drva za ogreb, a nema gasa, koji je i te kako relevantan za ovu vrstu analize.

Ova informacija zaslužuje, zaista nekoliko komentara, ali ja ću pokušati da samo vam skrenem pažnju na strani 9. tačka 18. koja između ostalog kaže. Važno je naglasiti da su

potrošači u svim mjestima gdje su cijene snimane, imali mogućnost kupiti osnovne životne namirnice i po ne promijenjenim, odnosno znatno nižim cijenama. Ja, zaista mislim da se ovdje miže zastati. Kaže, Agencija za statistiku je snimala kretanje prosječnih cijena, ali, također i kretanje prosječnih najnižih cijena. Ovdje se pominje Agencija za statistiku, a ovdje se pominje referentne entitetske statistike itd. tako da ova informacija zaista je nešto što zaslužuje jedan i te kako važan retuš, ne samo lingvističke i stručne prirode, nego da se, zaista, preispita je li ona odgovorna efekte uvođenja PDV-a, pogotovo onog koji su se profilirali u javnosti kao možda negativni efekti ili neko s druge strane ističe kao pozitivne. Ja mislim da ovaj parlament treba, zaista imati pred sobom sve relevantne podatke da razgovara o prvim efektima uvođenja PDV-a.

Inače, ja sam maloprije pomenula tri-četiri mita koja se vežu za ovo, a koji su se mogli čuti i u ovom parlamentu i u dosadašnjoj raspravi. Ja hoću da vas podsjetim da poreska reforma podrazumijeva pored sistema, odnosno reforme sistema indirektnog oporezivanja i direktne poreze, a koji su, nažalost ostali u nadležnosti nižih nivoa vlasti, a jednako tako ona je podrazumijevala i trebala da podrazumijeva reformu poreske administracije, odnosno uprava u entitetima, Distriktu Brčko i kantonima. Rezultat ovakve reforme, ja ću vas samo podsjetiti da mi uz 17% PDV-a svi znamo da imamo i Upravu za indirektno oporezivanje, koja je preuzela indirektno poreze i preuzela je oko 400 zaposlenih iz poreskih administracija entiteta, koje su ostale negdje sa negdje oko 80% posla manje, dakle, 400 zaposlenih manje, odnosno sa jednom trećinom prihoda u poređenju sa Upravom za indirektno oporezivanje, ali su ostale sa istim budžetima. Dakle, ovo upućuje na potrebu hitne reforme sistema, direktnog oporezivanja i sistema administracije, odnosno poreskih institucija i administracije. Bez toga fiskalna politika u BiH nema perspektivnu da bude razvojna politika i mi ovdje trebamo tu priču završiti.

Nadalje, koji su razlozi za hitnu reformu. Ja mislim da mi nemamo vremena da čekamo izbore, niti da ovdje u ovoj priči ubiremo izborne poene. Prvo da vas podsjetim Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju oko koga se pregovara i za koga se nadamo da će biti uspješno potpisan krajem ove godine, barem kako smo informisani, podrazumijeva između ostalog i liberalizaciju trgovine sa Evropskom unijom, koja nam je spoljnotrgovinski partner u obimu negdje oko pola spoljnotrgovinske razmjene. Kako to podrazumijeva i pad prihoda po osnovu carina i onom segmentu za koje nemamo autonomne trgovinske povlastice. Mi moramo hitno pristupiti reformi sistema direktnog oporezivanja i donijeti hitno novi zakon o akcizama.

Drugo, jedinstven ekonomski prostor koji podrazumijeva u fiskalnom sektoru. Dakle i u ostalim segmentima on ima svoju dimenziju, ali u fiskalnom sektoru jedinstven sistem indirektnog oporezivanja, jedinstven sistem direktnog oporezivanja, jedinstvenu politiku doprinosa za socijalno osiguranje. Postojeće stanje koje rezultira velikim razlikama u stopama poreza i doprinosa, kao troška rada i neposredno prijeti održivosti postojećeg broja radnih mjesta u formalnom sektoru. Ja mislim ukoliko to ne uradimo pod hitno u narednih par mjeseci, da možemo bilježiti samo povećanu nezaposlenost u BiH. Nadaljen, neekonomska fiskalna konkurencija, odnosno nezdrava fiskalna konkurencija između entiteta je direktna prijetnja održivosti postojećih i onako loših ekonomskih pokazatelja u BiH, barem kad su u pitanju nivo zaposlenosti, investicija, obim ekonomske aktivnosti u cjelini itd.

I, ono, na što želim posebno skrenuti pažnju, primjena jedinstvenog sistema indirektnog oporezivanja uz sve prednosti koje ona sama po sebi donosi, otvara i brojna pitanja.

Prvo, sama zabrana povrata prihoda, onaj famozni član 72. za koji bi jako dobro bilo da nam neko objasni zašto je uopšte bio u zakonu u takvoj formulaciji, koji je doveo, koji predstavlja drastičan primjer diskriminacije u prometu, što ne poznaje uopšte međunarodna trgovinska praksa. Čak šta više međunarodna pravila koja se odnose na ovu oblast, isključivo zabranjuju diskriminaciju ovakve vrste.

I, drugo, u odsustvu srednjoročnog budžetskog programiranja i orijentacije na godišnju budžetsku politiku, ne postoji mehanizam kontrole trošenja po osnovu PDV-a na entitetskom nivou. Dakle, imamo državnu, reformu na državnom nivou, nemamo mehanizam kontrole na entitetskom nivou i, evo, recimo šta možemo očekivati. Ukoliko se nastavi ovakav trend kao što govore podaci i kao što govore procjene, odnosno očekivanja Uprave za indirektno oporezivanje, prihodi koji su planirani na entitetskim budžetima će biti ostvareni krajem oktobra. Ja vas posebno upozoravam, obzirom na izbornu godinu šta će biti sa prhodima koji će bilježiti Uprava po osnovu priliku sredstava u novembru i decembru. Ne postoji, aposlutno nikakav mehanizam garancije da će entitetske vlade, koje će biti u nekom međuvremenu, vjerovatno da će ta sredstva usmjeriti npr. u one, kako to neko zove socijalne programe. Jedna od stvari koja upućuje na hitnu reakciju, ne samo Vijeća ministara, Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje, nego i ovog parlamenta. Mi u tom smislu moramo pod hitno donijeti neke zaključke i u tom smislu ja predlažem. Da, odnosno, na osnovu ovog, samonekoliko zaista natuknica u odsustvu dovoljno vremena, ja ću pomenuti da je ovo samo odličan primjer da sve što se promijeni ovdje nije reforma. Valjda pod pojmom reforme, treba podrazumijevati, a pogotovo ako je kvalifikujemo kao uspješnu reformu jedan temeljiti pomak u svim segmentima. Ovo je samo jedan mali segment ukupne ekonomske reforme, a pogotovo samo jedna trećina poreske reforme, da ovu inforaciju prvo treba preispitati. Na koji način, odnosno napraviti neki retuš i, zaista profilirati prve efekte, uz razumijevanje da, zaista, efekti od prelaska na PDV ne možemo ni očekivati za nekoliko mjeseci.

Nadalje, da donesemo nekoliko zaključaka u ovim segmentima, koje sam apostofirala kao hitne i to zaista sa hitnom potrebom, ukoliko ja hoću da skrenem pažnju, ukoliko bi propustili šansu, da uredimo u ovim važnim oblastima nekoliko ovih segmenata da uredimo stanje stvari, ne samo da bismo ostvрили, odnosno da nebismo imali nikakve efekte, nego bismo imali pozitivne nego bismo imali i te kako negativne efekte. Ja upozoravam i pozivam, zaista, posebno kolege koji me dobro razumiju u ekonomskom smislu riječi da to uradimo što je moguće prije. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospođi Azri Hadžiahmetović. Nastavak će biti 15 do 3. Prvi je gospodin Jahić, pa gospodin Duraković prijavljeni za raspravu.

/PAUZA/

MARTIN RAGUŽ

Prvi na redu od prijavjenih za raspravu nakon stanke je gospodin Elmir Jahić. Izvolite gospodine Jahiću.

ELMIR JAHIĆ

Hvala predsjedavajući,

Evo, danas smo imali priliku da čujemo kako od predsjednika Vijeća ministara, ljudi koji rade u Upravi za indirektno oporezivanje, ali i pozicije i opozicije, da u suštini je rano sačinjavati ovakvu vrstu informacije, dakle, uvođenje PDV-a nakon za prvih tri mjeseci, to se najmanje radi šest mjeseci do godinu dana, ali, evo, mi smo to učinili, ali, očito je da se u svim segmentima ne mogu imati objektivni pokazatelji i parametri.

Međutim, po meni, jedno od bitnih pitanja zašto smo mi zaista požurili da ovako na brzinu uradimo tu informaciju i zašto se tražilo da se čim prije uvede ta informacija. Ja bih htio da podsjetim sve nas, da razlog zato je bio, dakle, da ćemo najavom uvođenja PDV-a, da će nastupiti ogromni socijalni problemi, da će nastupiti potop i u tadašnjem žargonu bili su koristio se cunami itd., a će doći do enormnog poskupljenja proizvoda, uništenja domaće proizvodnje, porast nezaposlenosti, povećanje sive ekonomije itd. E, danas mi nemamo toga, e, onda se sad neki drugi razlozi trebaju uzeti i da bi se surfalo na tome ili da imamo da kažemo da smo s pravom tražili tu informaciju, gdje smo htjeli tom informacijom dobiti da rezultati uvođenja PDV-a su katastrofa i da u to nije trebalo ići. Međutim, očito da su drugačiji pokazatelji.

Ja bih, zaista, htio da nekoliko posebno, po meni pozitivnih efekata, posebno pozitivnih efekata da naznačim.

Naime, značajno je PDV suzio prostor za poreske prevare i sivu ekonomiju i znamo da imamo skoro oko 16.000 novih poreskih obveznika, koji plaćaju sada porez. Znamo da su javni prihodi, na osnovu indirektnih poreza u prošloj 2005. godini porasli za 14% u odnosu na 2004., što je za od 100% veći rast nego što je bio u 2004. u odnosu na 2003. godinu.

Povrat PDV-a je funkcionirao dobro, čime su zabrinutost izražena od strane pojedinih stručnih i drugih krugova pokazale neopravdane.

Također, PDV je počeo stimulatивно djelovati na izvoz. Došlo je do visokog rasta izvoza itd. Također, kada se uzmu i ovi podaci oko zaposlenosti, dakle, postoje drugi podaci gdje se kaže da je zaposlenost povećanja.

Ono što ja hoću da kažem, mi smo, čini mi se, prilikom usvajanja ovog zakonskog rješenja i svega onog što je prethodilo tome govorili da PDV-om nećemo voditi socijalnu politiku, ali da se socijalna politika treba regulisati drugim zakonskim rješenjima i drugim nivoima, a to posebno podvlačim kad budem predlagao svoje zaključke, mislim da to možemo dosljedno toj našoj opredjeljenosti da usvojimo ove zaključke koje ću predložiti. Daleko od toga, da, u ime kluba, daleko od toga da je med i mlijeko, da je odlično stanje, da je super itd., ali, normalno da stanje i socijalno ekonomsko nije zadovoljavajuće u državi, da bi moglo i trebalo da bude bolje, ali daleko i od toga, da je uvođenjem PDV-a nastupila jedna totalna katastrofa. Očito da neki drugi pokazatelji govore u prilog.

Ono što bi, također htio da potenciram, čini mi da ovdje nije problem, mi stalno govorimo, evo, imamo veliko prikupljanje sredstava od indirektnih poreza na jednoj strani. Na drugoj strani govorimo kako građanima treba pomoći, kako su građani u socijalnoj, u teškoj socijalnoj situaciji, ali je sad problem da ta sredstva damo građanima i šta je problem. Problem je zašto sad ova aktuelna vlast treba da da. ako je to suštinski problem, ja, zaista,

predlažem neka to bude stav, da je to stav opozicije, da opozicija svojim zaključcima daje ta sredstva i da se podijeli ta sredstva građanima, ratnim invalidima, povratnicima, porodicima šehida i poginulih boraca. Evo, nemamo mi nikakve zasluge, ko god je donio vlast, Vijeće ministara, entitetske vlade, bilo kog saziva, entitetski parlamenti, nemaju nikakve zasluge, evo tu ima zasluga opozicije, ali hajmo da uradimo ono što treba da uradimo.

Dakle, ako mislite da će neko pod znacima navoda, treba da uzima nekakvo ordenje. Mi treba da kažemo, često se to, čini mi se potencira da su ova sredstva, višak ovih sredstava prikupljen, tako se stiče dojam od pljačke građana. Mi treba da kaežmo da imamo umjesto 20 hiljada, evo imamo 35 ili 36 hiljada poreskih obveznika i ja se slažem sa profesorom Avdićem. Dakle, imamo ova sredstva su rezultat višak prikupljenih sredstava, prije svega poreskog sistema i sistema koji je uveden, a s druge strane i većeg broja tih poreskih obveznika koji sada uplaćuju porez. To što do sada nisu plaćali, to što su do sada krali državu, eh, to je, dakle, po meni, ima za jednu drugu raspravu i neke možda druge organe. Dakle, sudstvo, tužilaštvo zašto do sada nije radilo i ljudi koji su prije radili, pa bez obzira ko je radio u tim poreskim i drugim službama. Dakle, mi sad imamo jednu takvu situaciju.

Imajući u vidu da i u ovoj informaciji i imajući u vidu ono što je govorio predsjedavajući Vijeća ministara, što je govorila predsjednica nadležne komisije, dakle, da postoje neke inicijative neki zakoni u toj proceduri, da se traži mišljenje poslanika oko ovih pitanja, da su neke inicijative možda i daleko odmakle, ali da žele da se vidi kakav je stav poslanika Parlamenta po tom pitanju, Klub SDA će predložiti četiri zaključka i jednu inicijativu, s tim da kažem, dakle, da su neka zakonska rješenja već u proceduri. ali mi ovom prilikom dajemo podršku.

Dakle, pod broj jedan.

1. Tražimo promjenu zakona o porezima i doprinosima na plaću u pravcu smanjenja poreskih stopa za PIO i zdravstveno osiguranje, a nedostojeća sredstva za PIO i za zdravstveno osiguranje obezbijediti direktno prebacivanjem viška sredstava prikupljenih od indirektnih poreza sa jedinstvenog računa u fondove u PIO i zdravstveno osiguranje.

2. Tražimo od nadležnih reformu poreza na dobit preduzeća, u smislu smanjenja i ujednačavanje stopa. Na ovaj način se obezbjeđuju dodatna sredstva na nove investicije i nova zapošljavanja.

3. Podržavamo inicijativu Vijeća ministara o izmjeni člana 72. Zakona o PDV-u.

4. Tražimo od entitetskih vlada Vijeća ministara i Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje da od viška prikupljenih sredstava od indirektnih poreza uplate u državni fond za povratak 20 miliona KM.

I jedna inicijativa, dakle upućujemo inicijativu entitetskim parlamentima i vladama da višak sredstava prikupi(?) indirektnim porezima se usmjeri na poboljšanje statusa socijalnih kategorija, prije svega ratnih vojnih invalida, porodica šehida odnosno poginulih boraca, palih boraca, demobilisanih boraca itd. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Jahiću.

Imamo dvije replike, gospodin Lagumdžija i gospodin Avdić, izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

S obzirom da je gospodin Jahić, evidentno spominjao ovde opoziciju na način na koji ima pravo, jer svako ima pravo da priča šta hoće, ali sam dužan dvije stvari ispraviti.

Prvo, svako ozbiljan iz opozicije je prije godinu i po, prije devet mjeseci, prije šest mjeseci, govorio da će doći do problema zbog ovakvog PDV-a. Niko iz opozicije koliko je meni poznato za ovom vjernošću nije bio protiv PDV-a ali se govorilo o ovakvim problemima. Govorili smo da će, raspodjelu treba zakonski riješiti, da javnu potrošnju treba ograničiti, da broj nezaposlenih ne treba da raste jer nam je govoreno s ove vjernošću, tu samo da će se siva ekonomija ukinuti, smanjiti za 40% u prvom naletu, što se sve nije desilo, da će direktna strana ulaganja se povećati, što se desilo upravo obrnuto. Da inflacija neće rasti, što se desilo upravo obrnuto itd. o je jedna stvar.

I drugo, vrlo bitno gospodine Jahiću, niko za ovom vjernošću iz opozicije, koliko je meni poznato, nije vam negirao mogućnost da podijelite socijalnim kategorijama sve što se može podijeliti. I ne tražimo nikakav kredit za to. Jedino što tvrdimo i što vam skrećem pažnju da je vaš predsjednik Vijeća ministara očigledno svjesno ili nesvjesno, jer on nekad i nesvjesno pravi planove, napravio plan po kojem hoće da podijeli pare koje nema, koje nisu njegove. Nije problem da se ljudima sa daju 3 penzije, ali da im se kaže da su im to penzije iz oktobra, novembra i decembra a ne da im se daju penzije, kao biva stare a da onda u decembru nema para za penziju zato što su se potrošile tuđe pare.

Dakle, radi se o tome da mi jesmo, zato i ponavljam još jednom, jesmo za to da se podijeli sve što je moguće za socijalna davanja ali da se podijeli onoliko koliko jeste državno.

A, sada, za vašu informaciju, ljudima se hoće da se podijeli i to razgovarajte s ljudima iz MMF-a ako vam ja nisam dovoljan, evo ovde i vaši ljudi su bili na komisiji i svaki dan vam poručuju iz novina, nemojte trošiti ono što je, nemojte sada trošiti pare koje su vaše tek dogodine, a dogodine kad nema tih para reć, pa šta ćemo sad? Probajte se miješati u svoj posao. To je poruka premijeru.

MARTIN RAGUŽ

Hvala.Jahić, pa Avdić.

ELMIR JAHIĆ

Ja bih, malo ću se i našaliti, ja sam gospodine Lagumdžija ozbiljno shvatio ono što ste rekli u prethodnoj diskusiji, a to dakle da više za ovom vjernošću u Parlamentu neću uzimati za mjerodavno ono što nam kažu stranci.Tako nemojte uzimati to sad šta je rekao ovaj iz MMF-a. Maloprije ste rekli da ne treba da uzimamo, nego ja vjerujem vama kad vi kažete više nego OHR. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo.

Sead Avdić, replika. Neka se pripremi Nijaz Duraković.

SEAD AVDIĆ

Gospodine predsjedavajući, da na ovakav način vodimo raspravu oko PDV-a. Naime, vidite, Vijeće ministara je procijenilo, stavilo procjenu da ima preduzeća u BiH od 15 do 20 hiljada poreskih obveznika, a pokazalo se da ima 34 hiljade i 700 stotina. Nije to mala pogreška u jednostavno procjeni Vijeća ministara, to je 70 procenata od 100 procenata je greška Vijeća ministara u procjeni broja poreskih obveznika. I sada, govoriti kako je to jednostavno cilj i zadatak da to neko drugi preispituje a objektivno vlast je zna se 4 godine ko je vršio i u tom kontekstu apsolutno veliki stupanj odgovornosti i za entitetske vlade i za vijeće ministara BiH.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Replika Jahić.

ELMIR JAHIĆ

Ja bih samo htio da kažem, nije Vijeće ministara odnosno jeste Vijeće ministara pravilo procjenu ali je bilo 20 odnosno 25 hiljada poreskih obveznika koji su do sada uplaćivali poreze i na osnovu toga je to rađeno. I zbog toga, znači treba da se vidi gdje je ta razlika ljudi, te firme zašto nisu uplaćivale. A složite se da Vijeće ministara u tom momentu nije imalo te ingerencije i nije to bio, nije moglo dakle da prati zašto te firme, koja je razlika, desetak – petnaest hiljada firmi, zašto nisu uplaćivali poreska sredstva.

MARTIN RAGUŽ

Hvala.

Gospodin Nijaz Duraković, izvolite. Molim, gospodin Čaušević, vi možete na kraju rasprave objasniti ako bude pojašnjenja povodom, izvolite gospodine Durakoviću.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Evo iz svega ovoga što smo danas čuli, bar većin onih koji su uzeli riječ, misli da ova informacija prije svega je diletantski urađena, da je nepotpuna, da pojedini dijelovi protivuriječe sami sebi, da obiluje netačnim podacima, da ne kažem neku jaču riječ i kao takva, teško da bi bilo kome dobronamjernom i razumnom bila prihvatljiva.

Ja kao i mnogi drugi ovdje, sam desetak puta govorio na ovu temu i gotovo da je, da sam više i sebi i drugima degutant jer, što su izgleda na ovom parlamentu argumenti jači, što se više obrazlože, to je jače nipodaštavanje, da je nipodaštavanje tih argumenata veće. To je pravilo koje smo počeli ovu raspravu, a ima tome već podosta vremena.

Ponovo se iste stvari vrte u krug, je li, i ponovo nam se podastiru stvari koje jednostavno ne idu, eto. Opet se ide na poređenje sa drugim, pa se i tu podmeću nekakve neistine itd. Ja sam govorio više puta. Mi se nemamo s kim poredit u Evropi, bar u razvijenoj Evropi. Pa i onoj nerazvijenoj. Poredit nas sa Skandinavcima ili se Njemačkom i Franciskom ili ovaj, bilo kojom drugom evropskom razvijenom zemljom, naprosto mi je smiješno. Mi smo mala ratom razrušena zemlja koja je gotovo biološki osiromašila, zemlja koja proporcionalno broju stanovnika ima najviše nezaposlenih u Evropi. Ako su podaci tačni, zvačini su naši organih organa, 518 hiljada nezaposlenih ljudi na 4 miliona ljudi. To je, to nema nigdje, možda čak ni u svijetu.

Drugo, mi smo zemlja koja ima najviše bolesnih u Evropi. Ali zato imamo i najskuplje lijekove u Evropi. Mi smo zemlja koja ima najviše invalidnih osoba u Evropi bilo ratnih, bilo mirnodopskih. Ali zato imamo PDV i na one proteze invalidske i na ovaj, što nema nigdje u svijetu je li. Mi smo zemlja koja proporcionalno bruju stanovnika ima najviše penzionera u Evropi a imamo najviše a gotovo da na jednog zaposlenog dođe jedan penzioner. I što je najvažnije, ju ovom kontekstu kad govorimo o PDV-u, mi smo zemlja nažalost koja ima najviše nepismenih u Evropi. Po ozbiljnim procjenama svih statističkih zavoda, bilo entitetskim ili centralnog, danas se u Bosni barata od 18 do 22% nepismenih ljudi, ali smo zato jedina zemlja u Evropi koja na bukvar i onu početnicu uzima PDV itd.

Mogli smo sada redati argumente do ujutru, niko nikome ne pije vode. Ovde je rečeno za zaključivanja o efektima PDV-a je rano i treba najmanje 6 mjeseci, to je rekao gospodin Terzić. Što smo onda uopće se upustili u ovakvu raspravu je li. On kaže da je analiza, ja kažem da je analiza koja je ovakva krnjava kakva jeste, sa svim nedostacima koje sam pomenuo, daje samo pozitivne efekte. To je kažem, da imamo kvalitetni rejting u rastu, tako se kaže je li, da imamo više novca u državnoj kasi, da su javni prihodi po različitim osnovama veći čak za 52%, što smo vidjeli da nije istina i da je to jedna obična podvala, da je uspostavljeno jačanje poreske discipline, da se povećava izvoz i da je obezbijedena velika stimulacija za izvoz, da je zabilježen niži rast cijena od očekivanog, što se lažno lažemo itd. A šta je sa negativnim efektima? Kaže šta je, nije ništa malte ne, poskupio je kruh i to za 20 feninga, bar u ovom našem kantonu. Poskupilo je mlijeko. Poskupila je električna energija. Poskupio je plin. Poskupili su lijekovi drastično, poskupilo je meso koga niko ne pominje. Poskupilo je mnogo što šta, sve, do knjiga, do časopisa, do sapuna, do kaladonta, do higijene koju niko ovde ne spominje, kao da smo neki ušljivi narod.

Socijalna zaštita, nikakva. Pravih socijalnih programa koje smo, 100 obećanja dobili, nemamo itd. Mogao bih sada redati, vjerujte satima. Pod stečaj je dovedena poljoprivreda. Pod stečajem već da se ugasi kompletno bh izdavaštvo. Knjiga nam je reko najskuplja na svijetu. Lijekovi također. Računajte prema našim prihodima, nemojte porediti sa Švicarskom ili Norveškom. Jedini na svijetu imamo momentalno porez na humanitarne organizacije. Pa i Karitas i Dobrotvor i Merhamet i Benevolencija itd. danas ne mogu da rade jer treba platiti 17%. Čak ako hoćete humanitarno donirati nekoga, dati bolnici određena sredstva, morate platiti PDV. Pa to je mimo pameti. I kad mi neko kaže iz tih međunarodnih faktora, gdje to ima u njihovim zemljama, pa neka onda pametuju. Mi smo im ovde na Parlamentu dokazali argumentirano, kad su bili predstavnici tu, da od 25 članica EU samo u jednoj zemlji je PDV jedinstven. Samo u Danskoj. Bila je druga Slovačka, eno i ona je ukinula prije par mjeseci. Pa kad to, zašto ono što primjenjuju kod nas ne valja nama, dosta nam je više tih priča. I nije u interesu MMF-a da postanemo još više, ne kolonija već robovska kolonija u Evropi, da bude još veći socijalni haos, da se još više zadužujemo pod najtežim uslovima itd. I da uzimamo te kredite koje nikad niko ne može vratiti.

Jedini na svijetu namećemo porez gluhima, slijepima, paraplegičarima i drugim teškim invalidima, jedini. Imate tu ove organizacije koje rade nešto tamo, pišu je li, koje imaju svoje neke proizvodnje. Tu nema nikakve razlike, bila to Banja Luka bio Mostar, Sarajevo itd. Ti jadniki koji su u svim sistemima svijeta, od Osmanske imperije do danas bili stimulirani bar nekakva vrsta je bila državne pomoći. Oni su sada dovedeni tobože na uslove tržišnog poslovanja. Pa hoće li se ova jadna država obogatiti ako oslobodi tih, ali desetine hiljada tih invalida živi od toga rada, proizvode ili odjeću ili ne znam ni ja neke stvari rade ili štampaju knjige itd. I na kraju jedini oporezivamo dječiju hranu. I najveća glupost koju sam čuo ne

samo danas, već možda u zadnjih 10 godina, ovde je izrečena, jeste da bi uvođenjem nulte stope za pojedine proizvode pogodilo najsiromašnije slojeve. Jeste li čuli to? Pa to je nevjerovatno.

Evo za moj nekakav prijedlog razmišljanje, ja podržavam ove prijedloge koje je podnio SDP i drugi, da se vidi koji je taj minimum djelatnosti ili proizvoda, minimum minimuma gdje bi se uvela nulta stopa. Pa da država nebi ništa Bog zna šta izgubila. I da se vidi do 1. jula ovaj, glupost ukidanje ovoga zakona, već je obrazloženo, člana ovog 72. da to nema više smisla je li, ali da se bar od 1. jula ide na tu stopu. Argumenti koji su protiv izneseni, već je o tome bilo komentara i od Lagumdžije i od drugih. Čuj, međunarodni faktori su protiv. MMF je protiv. Prvo je pitanje je li protiv i drugo, nek nam obrazlože zašto su protiv. I treće šta nas briga što su protiv. Pa ja. Ne može biti gore. I kaže, pošto je to teško sada nanovo obračunavati, pa i to smo obrazložili. Taj se softver napravi ne znam, vrlo brzo, vrlo lako i sa malim sredstvima. I ne trebaju nas ubjeđivati u te gluposti da kompjuter koji vlada milionima operacija, jel mu važno hoće li dodati negdje nulu na desetak proizvoda.

Ponavljam, sve ono što je rečeno ne stoji jer država sa 518 hiljada nezaposlenih, stalni je rast trgovinsko deficita. To je istina. Stalan je pad, jača inflacija. Stalan je pad standarda građana. Zapravo srljamo, idemo u opštu bijedu i siromaštvo. I ono što je najbitnije, entitetske valsti koje su se obavezale, ne rade gotovo ništa na ovim socijalnim programima. Gdje su im ti socijalni programi. Ima li načina za taj povrat novca? Ima li načina da se ti konačno socijalni fondovi ustanove onako kako su obećavali? Može li išta ovaj parlament u tom smislu da učini? Može ako ništa da sutra konačno izglasamo nešto što bi ličilo na bar s od socijalne pravde. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Nijazu Durakoviću.

Riječ ima gospođa Ljiljana Milićević. Neka se pripremi gospodin Miloš Jovanović. Znači imamo još nakon gospodina Jovanovića, prijavljenog gospodina Moranjkicia, Čemana i Križanovića. Takav je redoslijed bio Jozo.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Zahvaljujem. Ja ću i ime Kluba Srpske demokratske stranke.

MARTIN RAGUŽ

Zadnji ste se prijavili. Uvijek sam bio korektan i nema smisla da tako, izvolite.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Znači, želim neke stvari u ime SDS-a, u svoje ime da kažem, u pogledu informacija koje imamo pred sobom. Prvo želim da kažem da ja lično smatram da niko od nas nije doveo u pitanje opravdanost uvođenja poreza na dodatnu vrijednost. Znači, da li smo bili u pravu kad smo ušli u to. To je po meni jako bitno.

Drugo, ne mogu da prihvatim obraćanja i prozivanja ljudi koji su rade, koji su menadžeri, zaposlenici u Upravi za indirektno oporezivanje, jer ja Upravu za indirektno oporezivanje smatram jednim segmentom, ljudima koji su zaposleni da odrade jedan dio posla. Što se njih tiče, njihov posao je bio da nastoje da znači što više obveznika animiraju i da prikupe što više posla. I to je njihov dio posla. Oni nisu nadležni znači za raspodjelu

sredstava, nisu nadležni za provođenje socijalnih politika. Ustvari ne možemo njih kriviti za ono što je propustila da uradi zakonodavne vlasti različitih nivoa i izvršne vlasti. Mislim u tom smislu znači, to što nemamo predsjedavajućeg Savjeta ministara, nijednog ministra, ja reda radi gledam u tom pravcu ali vjerujte da odgovore ne očekujem od vas. Ne mislim da vi dugujete odgovore. Vi ste svoj posao uradili kako ste uradili, dostavili ste podatke ali to je samo jedan segment, to su efekti koje je znači BiH šta je dobila sa uvođenjem poreza na dodatnu vrijednost.

Isto tako na početku moram da kažem da gospodin Duraković, je rekao dobar dio od ovoga što sam mislila i željela da kažem. Kada smo išli u priču o porezu na dodatnu vrijednost, usvajanje zakona ukazivali smo na sve ovo što nas je snašlo. Bila sam jedan od članova komisije znači i mi smo podržavali, bili smo i progurali rješenje koje je bilo rješenje sa dvije stope, Predstavnički dom. Desilo se šta se desilo i ja ću opet reći, desio se je taj kompromis sa izvršnom vlašću gdje smo dobili obećanje da ćemo biti izviješteni, da će oni predložiti mjere, da će to pratiti socijalni programi itd. sve ono što se mi danas pitamo gdje je, bilo je obećano.

Što se tiče toga, jedna stopa ili dvije stope za SDS nema dileme. Mi smatramo, i uputili smo u tom smislu prijedlog izmjena i dopuna Zakona da je prosto vrijeme da ovaj dom i svi mi zajedno, znači mi smo samo jedan od klubova koji je uputio prijedlog, da traži neko drugo alternativno rješenje. Zašto? Razlog za to je što znači nultu stopu odnosno redukovanu stopu ima i Hrvatska i Srbija, ima je i Crna gora. Evo gledaćemo samo ovu tranziciju, da se ne poredimo sa ovim visoko razvijenim zemljama, što reče prethodni govornik, znači gledaćemo okruženje, pa ćemo pogledati pa ćemo reći da je Hrvatska ušla sa jednom stopom '95. neko je ovde iznio pogrešan podatak pa su izmijenili tu stopu. Nije nulta stopa problem danas BiH u smislu evropskih integracija. Ona Hrvatskoj postaje problem kad je na korak do toga i da bogdo smo mi u toj situaciji da je danas usvojimo, a sutra nam kažu učete u EU, odmah ćemo evo oni čiji se prihvate amandmani podnijeti kontra amandmani, briši, mi smo dio te priče. Znači ne možemo mi građane držati u ovoj priči sa takvim obećanjim jer je taj put naših integracija neizvjestan a kako smo krenuli i kakvi su efekti po stanovništvo, pitanje je ko živ, valjda će taj ispričati šta je bilo, ko dočeka.

Ovdje je gospođa Hadžiahmetović rekla, mi imamo ovdje znači, ja ovaj, ovu informaciju koja se dovodi u pitanje, dovedena je već i ja je neću dovoditi na taj način u pitanje znači, jer su kolege već komentarisale, ukazale na neke nedosljednosti zavisno od toga ko je izvor podataka i slično. Ona govori, znači o efektima o količini novca, po meni koji je skupljen, o efektima koje može imati. Nema ni onaj nastavak priče a to je da smo mi u priču o uvođenju PDV-a ušli bez čistog računa. Gledajte, sad smo došli u situaciju da ispada da nas od viška boli glava. Kao biva imamo mi nekakvih para ali je tuča čije su pare. Politika u kojoj nisu čisti, nečisti računi, sve počinje i završava se sa novcem, ne može izaći na dobro. I, smatram propustom našeg doma i onih koji su vodili reformu, znači ove ekonomske reforme, zašto nije urađen, trebalo se je prvo uraditi zakon o raspodjeli sredstava pa se onda izabrati model i reći kako ćemo raditi. Mi smo sad u situaciji da znači nezadovoljni a kažem, nezadovoljnih može biti na jednoj, drugoj i trećoj strani, da se postavlja pitanje i gađa se nekim milionskim ciframa kojih možda ima, možda nema ali dok god ne budemo imali čist račun, postojaće sumnja, a sumnja je osnov za mnoge ružne stvari koje mogu proizaći iz toga.

Znači imamo taj momenat, ušli smo znači bez zakona adekvatnih. Drugo, ovdje mi nemamo analizu kakve je efekte uvođenje PDV-a imalo u našu privredu na pojedine strane. Mi ovde nemamo znač, imamo ovaj, industriju, štampu, medije i ovo, koji su otvoreno rekli

kakav je efekat PDV-a po njih. Imamo li to u građevinarstvu u drugim industrijskim granama koje su pogođene? Mi smo kao klub znači dobijali dopise od različitih preduzeća, većinom se radi o onim preduzećima kojih su nama puna usta, to su mala i srednja, znate. Jako su moderna sad takva, gdje ljudi pišu i kažu da su njihova sredstva zarobljena kod države, oni ne mogu da ih koriste, čekaju povrat a da bi mogli da nastave da rade, zadužuju se i dižu dosta skupe kredite kod banaka a njihov novac stoji neiskorišten. Znači, to je, nemamo taj segment kakav je efekat po privredu.

Što se tiče spoljno-trgovinske razmjene, uvoza i izvoza, tu ja mislim da ovi efekti koji su do sada pokazani, da su ustvari ishitreni pokazatelji i oni su rezultat, kad smo pogledali komparativnu analizu povećanja uvoza u zadnjem tromjesečju prošle godine, jasno je da su se naši uvoznici dobro pripremili na porez na dodatnu vrijednost i obezbijedili zalihe.

Ostao je segment građana. I, mislim da ovo što smo danas ovdje pričali, da je većinom bila informacija, izvorna iz baze o efektima PDV-a. A, ta informacija je upravood onih koji plaćaju, jer zna se da je kupac onaj koji snosi efekte ovoga. Pod jedan ovdje ja mislim da je kolega rekao iz DNZ-a da je rekao nije u redu. Ma jeste mi sada imamo, kažete vi ovdje nije u redu. U redu je samo u nas sada narod u po tim nesretnim kuhinjama koje se prijete zatvoriti. Sada imamo u redu jedino narod i čekaće, a kuhinje će se zatvarati zbog poreza. To nije, to je taj red koji mi imamo.

Kakvi su efekti? Efekti su ovako, od 3 miliona i 800 do 4 i 200 stanovnika Bosne i Hercegovine zaposlenih imamo 643.988. Nezaposlenih 506.039. Podaci iz izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine, znači ne slušam ni ove svana ni iz nutra, njihovi su podaci. Šta nam ovo govori? Govori nam da nam nije zaposlen, da nam otprilike zaposleno nam je manje od 1/6 stanovnika. Legalno na bioru preko pola miliona. 140 hiljada razlika. Sada će neki reći da imamo mi oni znate što rade na crno siva zona. To je relativno nema država od toga koristi, a ni oni neće imati dugoročno koristi. Ako na ovaj broj dodamo broj penzionera koji je neviđeno veliki odnos zaposleni-penzior, ako dodamo znači invalide i one koji nisu sposobni da rade, znači civilne žrtve rata invalide i još dodajte izdržavana lica, mi smo ustvari zemlja i uz tih znači 643 hiljade zaposlenih ide neto plata 535 maraka. I ovo je neto plata koju primaju ovi koji primaju platu. Gdje su oni koji nisu primili platu godinu, dvije, koji pune platoe različitih skupština i parlamenata. Njih ovdje nigdje nema.

Mi smo lijepo iskalkulisali na početku i izvukli smo 5-6 namirnica i to smo smiksali namirnice od neke su bile oslobođenje poreza u znači prošlom poreskom sistemu, a neke su imale porez 8+2 10% pa smo ih svi tretirali pa rekli nije poraslo 17%. Hljev, mlijeko, ulje, brašno, šećer i onda dole kažemo deterđent, sredstva za ličnu higijenu, drva struja i voda. Pa još imamo obraza da kažemo da to dali smo ljudima trebalo 6, mi smo dali 10 maraka. Tri marke im je samo to skuplje. Od ovoga što smo ovdje napisali, ne može se napraviti priganica ušticipci, nema soli. E, od toga što ste dali, to što smo dali više ispada da smo nekoga častili sa pola kilograma mesa da može da kupi za mjesec dana i to koje kategorije i jako mali broj, ograničen broj ljudi.

Ovdje, znači drugo što je po pitanju potrošačke korpe, prvo je gospođa Hadžiahmetović dobro uočila, znači različito, a drugo kod nas je potrošačka korpa jako rastegljiva kategorija. U nju se primeće i odmeće, zavisno od dnevnih potreba. Nekada može biti s mesom, nekada bez mesa. Nekada može biti pola hljeba, nekada četvrt hljeba. Sve to znači zavisi od potrebe da bi se frizirali podaci. E, ovo na šta se ide da se kaže da treba socijalna davanja povećati. Vidite ja prihvatam da treba znači budžet, ako će nam porasti

prihodi, ali naš budžet nema razvojnu komponentu, on ništa ne predviđa da se ulaže. Hoćemo li mi pomoći ljudima time što ćemo im dok su živi nuditi nekih 10-15 maraka da vode goli život ili trebamo ići u priču koja se zove hajdemo otvarati radna mjesta. Hajmo dati ljudima, ne želi niko da bude normalan socijalni slučaj ljudi. Ljudi žele da im damo mogućnost da sami stvore vrijednost i da onda plate porez na dodatnu vrijednost, znači kada prime platu.

Problem kod nas je što nismo, znači nismo stvorili mogućnost za otvaranje novih radnih mjesta. Ovakav način poreza koji smo uveli nismo stvorili mogućnost da se privreda rastereti različitih davanja o kojim je bilo priče. To su doprinosi, različiti porezi. Znači ostalo je ljudi da rade na crnom. nemamo nova radna mjesta. Ispalo je da imamo viška para koji je relativan. Sa tim viškom para jedino i ono najvažnije što sam ja odslušala kada je ovaj gospodin koga smo, ja ga nisam htjela u tom svjetlu spominjati ovdje danas, što je bio na čelu tima MMF-a podvući još jednom, on je prvo rekao odluka je vaša. Vi ste donjeli ovakav zakon i vi ga možete mjenjati, niko drugi. To je čovjek prvo rekao, a onda je on rekao svoje lično viđenje kako stvari stoje. Upamtite on je još jednu važnu rekao i ako imadnete viška para, morate izbjeći zamku da ih država potroši. Našto. Da se javna potrošnja poveća bez osnova. Mi u Bosni i Hercegovini imamo načina, imamo osnova gospodo da smanjimo javnu potrošnju, odnosno da racionalno trošimo i imamo prostora da povećamo odgovornost za javnu potrošnju. Mi to još uvijek nismo postigli. Tu imamo, imamo mogućnost da tu idemo, a što se tiče budžeta kada je bila priča o usvajanju budžeta, na to se ukazivalo, ukazivalo se na određene grane u kojima se može intervenisati, pomoći razvoju. Međutim, to je bila igra gluvih telefona.

SDS ovakvu informaciju ne želi znači podržati zaključke koji proizilaze iz ove informacije i mjere, jer smatra da nisu usaglašeni na Upravnom odboru, nisu na Savjetu ministara, da nisu oni predmet ovdje danas. Ako je informacija mi ovo prihvatamo informativno jer vidite i pogrešna informacija je neka vrsta informacije. Znači prema ovom naš stav je da treba mjenjati porez na dodatnu vrijednost i dali smo amandmane u tom smislu. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala gospođo Milićević. Riječ ima gospodin Miloš Jovanović. Izvolite. Ispravka krivog navoda Gospodin Tihomir Gligorić.

TIHOMIR GLIGORIĆ

hvala gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, kada je gospođa Milićević govorila o tranziciji i o članstvu u EU pravilno sam to shvatio. Ali zašto želim da ovo kažem. Mislim da u Bosni i Hercegovini svi griješimo i da smo na krivom putu. Sasvim je normalno, normalna težnja ka EU. Ali, da li mi znamo analitički analizirati to. Šta to znači? Članstvo u EU sutra bi podrazumjevalo 400 miliona eur-a godišnje ulaznica toliko vrijedi. Bosna i Hercegovina nema tih para. Zašto mi kroz ovakve programe i druge strategije unutar Bosne i Hercegovine nismo rekli želimo taj tranzicioni period kandidacioni period pa do članstva iskoristiti da od njih povučemo novac koji su nekada davali baltičim zemljama i nekim drugim u izobilju i na taj način smo mogli mi da dođemo, gospodine Jovanoviću, ovo želim da kažem, mi na taj način nemojte ovakvim programima i strategijama da drobimo građane Bosne i Hercegovine. Jer u toj priči članstvo tranzicija možete da uradite građanima šta god hoćete. Ma nema potrebe za tim. Da ovo što mi predlažemo iz opozicije, mogli smo zadovoljiti socijalnih momenata u državi da teret ne podnose građani, jer oni podnose al da ga

podnesu na ravnomjieran način, ali niko to iz vlasti neće da kaže nego EU i gotovo, uništavaju svoga građanina.

Nema za tim potrebe. Zato je krivi navod. Na krivom smo putu. Ili kada već govorim samo kratko, sobzirom da je rečeno za Upravu za indirektno oporezivanje, da kažem opet nam nema predsjedavajućeg gospodina Terzića. Strpljivo čeka ovdje gospodin Čaušević i znači cijeni ovaj organ. Ono što sam kritikovao itd. što se odnosi na Upravu u smislu kako Uprava može da se izdigne iznad Parlamenta. To je

MARTIN RAGUŽ

Bio je krivi navod gospodine Gligoriću.

TIHOMIR GLIGORIĆ

Izvinjavam se. Zakon je dozvolio to i vi se morate po zakonu ponašati. Niste vi krivi što vam je to normom neko odredio i zato smatram da ovaj dio prozivki itd. treba da se odnosi isključivo na predsjedavajućeg Savjeta ministara zato što je improvizuje. I bojim se da me opet niste shvatili kod krivog navoda. Na pogrešnom smo putu, na pogrešnom kolosjeku ljudi. Evropska unija govorimo to ne znamo razlučiti koliko je to vremenska dimenzija, šta to znači što trebamo da ispunimo standarde i da to možemo uraditi na bolji način. Izgleda vama ne vrijedi govoriti, nego vi mislite, nije kriv narod najbolje je stvarno završiti za pola sata. Ja govorim suštinu problema u Bosni i Hercegovini koju možemo pametno, promišljeno promijeniti u korist građana. Ali to vama ne znači ništa.

MARTIN RAGUŽ

Niti nit nervozni, vrlo smo strpljivi. Poštujemo svakog zastupnika, ali ne možemo kroz krivi navod definirati suštinu promjene koncepcije koju vi zagovarate. Upravo služi ovaj čitava sjednica tematska i sva ova rasprava svih zastupnika da kroz zaključke evo pokušamo ići i u tom pravcu o kojem vi govorite gospodine Gligoriću. Ali tražili ste ispravku krivog navoda i ja sam dužan da vas ograničim na ispravku krivog navoda, a vi recite u njoj što god hoćete.

Gospođa Milićević, šta je kod vas sada?

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Replika gospodinu Gligoriću. Zahvaljujem. Pa gospodine Gligoriću, vi ste samo ono što sam ja jasno rekla uspjeti da zamrsite. Ja sam jednostavno rekla da 6. protokol Evropske komisije on znači, a to je kada vi dođete pred vrata EU kaže onda da ne možete imati nultu stopu, a možete imati redukovanu, super redukovanu. I onda sam rekla mi idemo sa prijedlogom nulte stope, ne može nam niko reći da je u suprotnosti sa standardom evropskim, jer smo u stanju prilagoditi je kada dođe vrijeme onome što Evropa traži. Kao što je Hrvatska imala jedinstvenu 22% pa uvela nultu i sada će tu nultu smanjiti ovu stopu normalno kako su već pred vratima Evrope. To sam rekla, a kada ste već isprovocirali moram reći da smo, kao da smo znali da će ovo biti, kada smo posjetili krajem prošle godine Upravu za indirektno oporezivanje u Banja Luci, članovi Komisije za finansije, postavili pitanje ljudima, bio je Upravni odbor i dosta ljudi koji ovdje, čini mi se sjede i pitali ih – gospodo jeste spremni za uvođenje poreza, jeste. Šta se dešava ako mi vama za tri mjeseca, za pola godine kažemo da li je vaš ovaj sistem spreman na drugu stopu da ubacite? MI smo dobili odgovor – jesmo. Jeste

vi spremni ako vam mi kažemo – može drugi nivo stope? Jeste. Evo ovdje ljudi, ja računam da oni stoje to radi korektnosti na početku radi onih programa i ostalog.

Znači mi smo dobili uvjeravanja da oni imaju tehničke i ljudske resurse da to mogu uraditi. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Replika gospodin Tihomir Gligorić. Izvolite.

TIHOMIR GLIGORIĆ

...koleginica da nešto mrsim, ja samo znam da sam uvijek govorio dosljedno i isto, principijelno kada smo se zalagali i ja i opozicija i govorili da ovo ne valja, vi danas to tvrdite. Ja ne znam ko sada mrsi kada vi onda ste branili tu poziciju kao jedino ispravnu. Danas pričate neku drugu priču. Pa ne znam gdje ste zamrsili vi to. Prošli ste opoziciju možda pa onda pričate onda pošteno. E hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospođa Milićević. Sad ide drugi put replika, minut vremena.

LJILJANA MILIĆEVIĆ

Ja gospodine Gligoriću, ja nisam rekla da vi zavisno ušli na ona vrata ili ona da mjenajte mišljenje. To vam drugi kažu. Ali ću vam ovo reći. Što se mene tiče, a ja sam vama rekla u moje ime. Niko ne može reći da sam digla ruku za jedinstvenu stopu PDV-a a imam izlistanje glasanja. Pa neka svako stoji iza sebe gospodine Gligoriću. Nego. Eto toliko.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Miloš Jovanović. Izvolite gospodine Jovanoviću, neka se pripremi gospodin Moranjkić.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Evo danas su kolege dosta rekly i ja sam razmišljao i da odustanem od diskusije, ali evo kratko ću, vrlo kratko moram da iskoristim prisustvo gospodina Čauševića i čini mi se ono što nema u izvještaju, a to je da li imate informaciju koliko je preduzeća nelikvidnih zbog uvođenja PDV-a? Da li možda u saradnji sa privrednim komorama entiteta, Spoljn trgovinskom komorom Bosne i Hercegovine, da li i udruženjima poslodavaca, znači da li jednostavno znači imate neku saradnju s njima, jer prema informacijama koje mi imamo mislimo da, barem tako oni kažu da je jedan veći broj preduzeća došao u takvo stanje da nema znači obrtnog kapitala, da se mora zaduživati. Mislim da je i gospođa Milićević o tome govorila i čak da ima preduzeća koja su navodno morala zaustaviti proizvodnju. Da li je to tačno, da li nije, ja zato ovaj i pitam vas da li imate tu informaciju? I čini mi se da mi mnogo više govorimo kako neke pare potrošiti i podjeliti, a mnogo manje nas zanimaju oni koji treba da kažem te pare da stvore. Eto toliko.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Moranjkić. Neka se pripremi gospodin Čeman.

MUHAMED MORANJKIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, da bi zaokružio sliku o PDV-u i našem stanju u ovom vremenu neophodno je da još neke stvari se po meni rasvijetle i dotaknu ili podvuku i da se ukaže na neke stvari koje su ili ne dorečene, ili nisu uopšte rečene u ovom izvještaju, a to glasno razmišljam i sebi i nekom ko je radio taj izvještaj. Zato ću svoj dio izlaganja više usmjeriti u obliku pitanja za koje ja nisam ovdje imao čist i jasan odgovor kroz ovaj izvještaj, a to me interesuje kada se govori o efektima uvođenja PDV-a za ovih nekoliko mjeseci.

Čuo sam kroz izvještaj da su kreditna sredstva, mi znamo kroz zakon našto se to misli kada se govori o kreditnim sredstvima preko 50 miliona i da se ona momentalno nalaze na rezervnom računu pa me interesuje šta po vama koji ste radili ovaj izvještaj razlog da ta kreditna sredstva se nalaze tamo, a ne vraćaju se onom kome pripadaju ili ne obavljaju funkciju koja, koju treba da obave iz tog naziva kreditna sredstva. Smatram da ona ležeći tamo opravdano izazivaju sumnju koju je evo recimo gospodin Lagumdžija u dijelu jednom svog govora i istakao. Premda ja ne moram da sumnjam u to, ali već samo po sebi psotavlja se pitanje zato ga ja i postavljam.

Takođe me interesuje da li se u Upravi indirektnog oporezivanja ili Vijeću ministara neko bavio o ispitivanju u ovom proteklom vremenu i analizom kako je bilo stanje, kakvo bi bilo stanje finansijski efekata i drugih efekata o kojima je govorila gospođa Azra koji su prateći dio problematike reforme ove oblasti čiji je samo jedan dio ovaj zakon o PDV-u. I u tom kontekstu da se napravi poređenje šta bi to napravila u negativnom ili pozitivnom smislu diferencijalna stopa na koju evo na kraju vidimo počinjemo ponovo da se vraćamo i da se vrtimo oko nje u odnosu na ovu jedinstvenu koja je uvedena pa čak i jedna modifikacija te jedinstvene da se kreće kako neki spomenuše 14, pa na više. Koji su to efekti koje bi bili u tom konkretnom slučaju, a to se moglo sa nekoliko ljepih rečenica da iskaže.

Posebno insistiram kako su se i da li su se i koliko na efekte ovakvog PDV-a uklopili programi koje mi nazivamo socijalnim programima i koliko su te kategorije stanovništva osjetile te programe, odnosno ko čini sve te kategorije.

Ja imam podatak da 2/3 stanovništva ove zemlje je na neki način trebale da budu podvedene i nekom dinamikom u dio ovih pomaganja, a da su u ovim programima isključivo i to djelimično uvedeni oni ljudi koji se nalaze na spiskovima centra za socijalni rad. A vi znate ko je kod nas u centru za socijalni rad, a one kategorije koje je neko ovdje spominjao od radnika na čekanju do ovih i onih itd. niza podkategorija koje po meni bi morale da budu predmet socijalnih programa i da li se razmišljaju skojim sredstvima bi se djelovalo ako već PDV dijelom i ako to ne bi smjelo da bude 100% njegov zadatak, ali dijelom da pokrije i te kategorije i kakva su naši izgledi da to u krajnjem i odradimo.

Umjesto da ja o svemu ovome govorim, normalno ja izbjegavam iako nikada nisam uspio da baš budem potpuno kratak, ja za to pokušavam da ovim pitanjima malo iniciram one koji su ovo pisali, a i oni koji se vrte oko ove problematike da bar u sledećem nekom izvještaju nam podastru ove podatke da bi mi imali jednu kompletnu i jasnu sliku kada je u pitanju i ova problematika koja se veže za efekte provođenja PDV-a i dijelom njegovog naslanjanja na socijalne programe, dijelom naslanjanja. Posebno me interesuje kolika su to sredstva izdvojena, jer postoje informacije različite, da je jedan veliki dio sredstava koji je obećan iz tog izvora koji je obećavao da će biti izdašan, nisu uzeta, nego su uzeta iz nekog drugog, a da su druga taj dio sredstava nalaze negdje drugdje ili nisu dosatna tim.

Iz svega ovoga, ja mogu da zaključim da se vrti veliki dio današnjih diskusija u konkretnom slučaju kao sumnje da je kompletan izvještaj na određen način, ili neobjektivno prikazano stanje, ili nedovoljno prikazano stanje, ili da ne kažem još grubu riječ lažno stanje zbog čega evo vidite se izražava ovo nezadovoljstvo i ja predlažem da ovaj parlament danas sa nekoliko svojih zaključaka pokuša da dopuni sliku tu koju izvještaj nije dao u svom obliku kakav je ponuđen ovom parlamentu. Eto toliko. Hvala lijepo.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Moranjkiću. Riječ ima gospodin Ćeman. Neka se pripremi gospodin Križanović.

MIRSAD ĆEMAN

Hvala lijepa, cijenjen kolegice i kolege, ne znam kako je Kolegij zamislio privesti kraju ovu sjednicu obzirom na

MARTIN RAGUŽ

Ako imate ideja, dobro su došle.

MIRSAD ĆEMAN

obzirom na jako veliki broj predloga, ocjena, stavova itd., ali obzirom da sam ja na početku kasnio zbog nekih opravdanih razloga, a uhvatio sam neke od prijedloga koji su ušli u tom pravcu da se možda sve ovo skupa da podnosiocu informacije da na neki način to sagleda pa da nam se onda ponovo javi prema ovom parlamentu sa stavom šta bi možda od toga, obzirom da se sigurno mnoge stvari međusobno i potiru ili ne slažu, šta bi dakle moglo biti prihvatljivo kao rješenje neka to ostane za nastavak ove diskusije.

Ja da ne bih ponavljao ostalo, ja ću samo pokazati na jednu stvar, a slažući se zaista u velikoj mjeri da sada ne ponavljam u mnogim ovdje izrečenim ocjenama, ja bih ukazao, a evo i u ime kluba čiji sam član imali smo zvanične prijedloge, zaključke itd. Naime, postoji jedna odredba u Zakonu o PDV-u postoje određene odredbe u Pravilniku o primjeni toga zakona koji destimulativno djeluju na izvoz, zapravo ne otvaraju dovoljno mogućnosti izvoznicima da u nemilosrdnim uvjetima svjetske pijace iskoriste i ono mogućnosti koje sami procjenjuju da bi mogli iskoristiti, a da ne budu pod udarom poreza na promet. O čemu se radi. I na to želim ukazati sa očekivanjima da će i Uprava za indirektno oporezivanje zapravo i predlagač i svi skupa razmisliti da bar toj vrsti privrednih subjekata ne ometamo ako im ne možemo na drugi način pomoći. Zapravo u jednom članu se kaže da ukoliko ne bude realizirano naplaćeno, naplaćen izvoz u roku od 6 mjeseci, ako se ne varam da će se onda smatrati kako je promet zapravo plasiranje te robe ili usluge izvršeno u zemlji i na taj način naplaćen porez na PDV i privrednici ocjenjuju da je taj rok od 6 mjeseci isuviše kratak, da oni imaju svoje kalkulacije koje kažu da u neim slučajevima, naravno da će o tome voditi računa čak i u roku od godinu dana ako bi izvršili naplatu na svjetskoj pijaci imaju ekonomski interes da to urade.

Ako privrednici imaju kalkulaciju te vrste, oni koji je imaju zašto ova država ne bi to omogućila, zašto bi pretpostavila situaciju da ono što nije naplaćeno u roku od 6 mjeseci je plasirano na domaćem tržištu. Neka uporedna je li istraživanja ima ovdje kompetentnijih ljudi na tu temu koji mogu govoriti kazuju da i neke druge države koje imaju kud i kamo staliniju

privredu koje imaju kud i kamo stabilniji fiskalni sistem čije su firme izvoznici kud i kamo konkurentniji na inozemnom tržištu imaju povoljniji status u odnosu na ovo pitanje.

Ja sam inicirao prema Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje promjenu Pravilnika u tom dijelu. Nisam naišao još uvijek na podršku. Želim i u okviru ove rasprave samo na to da ukažem. Neću naravno ulaziti u niz drugih aspekata, jer evo dosta je o tome kazano i nadam se da će evo i gospodin Čaušević je tu, a i drugi koji mogu na to zaista utjecati na pravi način, bar postići ono i time završavam da ne ometamo izvoznice ako ih bar ne možemo efikasno uvijek pomoći. Hvala lijepa.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Čemanu. Riječ ima gospodin Jozo Križanović i od prijavljenih imam još gospođu Ružu Soptu, Bešlagić, evo.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući. Poštovane kolegice i kolege, uvaženi članovi Vijeća ministara, dozvolite mi da na početku nekoliko konstatacija. Mislim da je Bosna i Hercegovina jedna od posljednjih zemalja u Evropi koja uvodi PDV. Dakle, sva iskustva zemalja govore o tome da se uvođenjem PDV osigurava značajna finansijska disciplina, da se osigurava budžetski prihodi. Za naše uvjete tu možemo dodati još izgradnja jedinstvenog ekonomskog prostora. Zapravo tu nema ništa novo. To je ono što smo mi znali i što smo tražili zapravo i prije godinu i po dana uvođenje PDV-a. I zato primjeni PDV-a ne treba davati neke nadnaravne vrijednosti i značaj.

Mi smo danas kroz ovu informaciju pokušali da govorimo o ekonomskom stanju u zemlji kroz opciju uvođenja PDV-a što naravno nema nikakve veze. Kakve veze ima povećanje brojem mobitela sa uvođenjem PDV-a? Ili, o čemu je kolega Novaković govorio o povećanju izvoza. Iz šuplje u prazno, nikada tu nije bila poticajna mjera PDV-a. Dakle mi nismo u ovom parlamentu imali priliku da razgovaramo o ekonomskoj politici zemlje, o silnim elementima koji moraju biti harmonizirani i da se govori o ekonomiji jedne zemlje, izuzev o srednjoročnoj razvojnoj strategiji. Tu govorimo jednom godišnje o tome.

Dakle, naravno želio bih nas podsjetiti da kada smo usvajali Zakon o PDV-u da smo donjeli onda zaključak da ćemo nakon izvjesnog vremena primjene PDV-a sagledati efekte primjene PDV-a, ali o dva o ovom mišljenju aspekta. To je koliko je to imalo negativni utjecaj na najosjetljivije kategorije stanovništva u Bosni i Hercegovini, obzirom da su oporezovane 17% jedinstvenom stopom sve one namirnice od životnog značaja, uključujući lijekove i pomagala itd. što je bila nula, što je bilo realno za pretpostaviti da će pogoditi te slojeve stanovništva.

I s druge strane da e provjeri koliko je procjenjena realna stopa, jedinstvena stopa PDV-a. Na ta dva pitanja mi danas nismo dobili odgovor. Mi sutra imamo na sjednici ovog istog doma šest prijedloga zakona koji zadiru u izmjenu Zakona o PDV-u i to je po šesti put. I to je u kontinuitetu ovu godinu dana da pokušavamo mjenjati. Dakle šta mi imamo od toga što mi imamo danas višak prihoda od 52% u odnosu na prethodnu godinu kao posljedicu uvođenja PDV-a? Da smo imali stopu od 22% imali bi još recimo 100% recimo u prihodu. Kome su sada interesi ti prihodi, taj višak prihoda? A u tom višku prihoda mi nemamo uopće stavku koliko je sada država dužna vratiti malim, odnosno poduzećima kojim duguje po

osnovu ulaznog PDV-a. I opet namamo pravu sliku da bismo govorili može li to ići 14 ili 15% nova stopa. Kome ide sada u prilog u račun da se opterećuju i poduzeća i građani da bi imali višak prihoda koji ne znamo gdje ćemo smjestiti. Budžeti su doneseni i ostvaruju se prihodi veći od budžeta.

Je li iko napravio računicu koliko će možda nestati poduzeća koja su bila sada prisiljena da se zadužuju po nepovoljnim uvjetima u bankama po nepovoljnim kamatama. Evo to je ono na čemu sam ja mislio da ćemo imati informaciju kako bismo se mogli upravo opredjeljivati o silnim, nizu ovih da kažem Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o PDV-u. Ne vjerujem da ćemo danas u tom smislu donjeti neke značajnije zaključke, jer naravno da bismo donjeli nekakav dobar zaključak trebalo bi nešto izanalizirati onda ovdje.

I zato sam spreman prihvatiti prijedlog onih koji su govorili o tome da bi ovo trebalo, ukoliko nam može otvoriti put da nešto zauzimamo stavove oko prijedloga zakona koji idu ka promjeni PDV-a, onda da nam odgovore na ova elementarna pitanja koja bismo mogli onda uzeti u nekakav rad. Toliko.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo gospodinu Križanoviću. Riječ ima gospođa Ruža Sopta i od prijavljenih još gospodin Bešlagić. I zaključujem raspravu i daću riječ još gospodinu Čauševiću, tražio je riječ.

RUŽA SOPTA

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, poštovani gosti, slušajući danas diskusije i čitajući ovu informaciju možemo izvući nekoliko konstatacija.

Prvo da se kod uvođenja PDV-a očito kod izrade početnih podataka pošlo od loših, od polaznih osnova da su se uradile loše procjene, a bome daju se i loše, odnosno pogrešne ocjene. U svakom slučaju kada sam ja studirala nama je profesor rekao, ili vi podcjenili ili procijenili planom, nešto dobijate jedinicu ako plan odstupa 30%. Mislim da je to 30% bilo za ona vremena. Danaas 5% ako odstupa, a rezultati od plana nije u redu. Mi danas, zahvaljujući takvim polaznim osnovama imamo na računu Centralne banke ni manje ni više 56 miliona sredstava koje smo isisali iz gospodarstva, imamo 52% viška prihoda u odnosu na uporednu, prethodnu godinu koja isto ne znamo kuda ćemo snjima i očito je da smo zatečeni. Zatečeni jer očito ne reagiramo brzo, jer ova bi sredstva trebali vratiti, mi smo isisali iz gospodarstva ovo i ne može niko govoriti da je PDV uticao na povećanje zaposlenosti, ako smo mi to gospodarstvo kakvo je i onako bilo u jednoj poziciji osiromašili i izvukli mu obrtna sredstva i ne možemo reći da su oni išli na zapošljavanje radnika. Ja bih uistinu volila da mi imamo jednu analizu. Ovo je nekakav zbir nekakvih podataka, ali ta analiza bi sigurno pokazala da je PDV uticao na smanjenje zaposlenosti.

Govori se da je potaknut izvoz. Interesira me je li iko se bavio analizom kako je ovakav način uvođenja PDV-a uticao na ostale segmente gospodarstva. Šta je sa pozitivnim uvozom? Šta je sa gospodarskim subjektima koji uvoze sirovinu i uvoze opremu, a ujedno su mogli izdvojiti sredstva za koji im je ostao negdje na računu i nije im vraćen?

Kada se govorilo o više stopa, govorilo se o privremenom uvođenju više stopa pa da bismo danas možda imali jedan zaključak kao što u materijalu se navodi da je Češka imala

najmanji uticaj na raslojavanje, na socijalno raslojavanje kod uvođenja PDV-a, jer je ušla sa više stopa. I one su trebale biti privremenog karaktera. O tome šta je razlog, šta nam se navodio kao razlog da ne smijemo uvesti više stopa do banalnog da se u program ne može više, da je program plaćen i da se ne može više od 1 stope uvesti. I takvih je obrazloženja bilo.

Danas, govorili smo tada o uvođenju više stopa samo do uvođena socijalnih, do izrade socijalnih programa. Tada nam je potvrdilo da su socijalni programi tu, da ih ima, da su u ladicama i da ih samo treba staviti na svjetlo dana. Nažalost, ja ne vjerujem da ih ima, jer bi valjda ugledali svjetlo dana do danas.

Kada se govori ovamo u informaciji od 19% povećanih sredstava za socijalne programe. Kojih 19, do koga su oni došli. Na koji način se oni implementiraju? Ja promatram do sebe susjede moje koji imaju 200 maraka mirovine i imaju jedan vrt. Njima je sigurno odvoz smeća povećan za jednu marku, znam je plaćaju isto kao što i ja. Sigurno znam da im je 2 do 3 marke povećana cijena električne energije. A da ne kažem koliko je povećana cijena, ne zahvaljujući sve PDV-u, cijena lož ulja koje na jednom prostoru, već smo o tome pričali, glavni izvor energije. Da ne kažem o, da do njih apsolutno iz ovog programa nije došla ni one 3 marke, ni onih 10 maraka.

Ono što danas držim najvažniju, najkvalitetniju raspravu je rasprava gospođe Hadžiahmetović. Netko je u ovom programu, u ovom reformskom momentu zaspao na lovorikama samo stim što je donjeo Zakon o PDV-u. Istina, čak napominjući da nije uopće ulazio u suštinu praćenja i predviđanja i brzog reagiranja na taj PDV. Zaspao je na lovorikama, donjeli smo PDV i reforma je stala. A daleko najvažnija i socijalnija bi bila ona reforma koja treba uslijediti. Da smo mi samo naše gospodarstvenike, osim reforme u mirovinskim fondovima, zapravo doprinosima koji se plaćaju, da smo mi samo poradili malo više, a tu se, čini mi se nalazi i Uprava za neizravno oporezivanje preko poreskih uprava normalno, išli u naplatu poreza i doprinosa, pa za mirovinski fond danas bi imali sigurno veće mirovine, zdravstvo bi nam sigurno uvoljilo u boljoj poziciji i koješta drugo.

Ono što smo i mi krivi, a sigurno tim koji je zadužen za izradu reformskih zakona je Zakon o raspodjeli. Sav PDV i sve njegove novine završile su na razini države. Tek je stvorio pomatnju i problem na nižim razinama tamo gdje se upravo ovo i implementira. Tu nismo uradili ništa i mi smo tu isto krivi, ali kažem i neko prije nas. Posebno podvlačim diskusije gospođe prof. Hadžiahmetović kada govori o reformi administracije. Od kada sma ja došla u ovaj parlament stalno se govori o smanjenju javne potrošnje, odnosno o smanjenju administracije. Ona stalno, stalno, stalno, stalno raste. Svaki, ja prvo to poredim kada dobijem proračun i svaki put je sve više, veći broj djelatnika, a mi stalno radimo nekakve reforme, smanjujemo troškove i koješta još.

Iz tog razloga, mislim da je banaliziranje ovi zaključci koje je predložio gospodin Čeman. Ovu su reforme. Ovo su reformski zakoni i to predložiti, pretočiti u zaključke, usvajati ovdje da ćemo mi prebaciti sredstva ovo ovdje, mislim da je to krajnje neozbiljno. KOnac koncu mi smo imali čak jedan zaključak i prije nego što smo znali efekte PDV-a rekli smo i obećali da će ako se efekti PDV-a budu dobili, da će starim deviznim štedišama naći načina da se ta sredstva preusmere u povrat tih sredstava. Sve u svemu, reforme su, nisu uspjele, nismo učinili puno ni mi kao Parlament, izvršna vlast naročito, a i Uprava za neizravno oporezivanje takođe.

U tom smislu mislim da bi mi trebali biti iskreni i priznati to i umjesto ovih zaključaka i ovih improvizacija koje samo zamagljuju situaciju da mi smo, da se svašta nešto uradilo i na socijalnom planu i na ovome, da mi priznamo istinu i da se bacimo na posao i ova tri mjeseca, koliko nam je preostalo možemo mi još dosta toga učiniti. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Je li bila replika gospodine Novakoviću? A vi ste imali već, već ste jednom raspravljali, jeste raspravljali? Jeste. Ali, ne, gospodin Bešlagić je prije.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Ne, ne, ja želim, samo sam htio jedno pitanje prije nego što bude obračanje nekog iz Savjeta ministara. Želim samo jedno pitanje da mi pojasni.

MARTIN RAGUŽ

Kada završi gospodin Bešlagić onda ćete. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ

Poštovani predsjedavajući, poštovane kolege pokušaću da budem veoma kratak. Nakon današnje rasprave ja sam sebi postavio jedno pitanje sa ovlastima koje ovaj parlament ima sa uvođenjem Zakona o PDV-u i njegovoj primjeni da li je ova priča uopšte bila potrebna? Postavlja se pitanje ko je ovdje nadležan? Da li Uprava za indirektno oporezivanje, Vijeće Uprave za indirektno oporezivanje, ili mi kao parlamentarci koji smo jednom donjeli odluku o dvije stope, pa je to srušeno zato što su došla pisma? A pisma i dalje stižu. Ja ne želim parafrazirati ništa. Imate dva pisma u kome svaki predlog ovog parlamenta, ili nekog drugo je rečeno – ne prihvata se.

Prema tome, čitava naša rasprava sa inicijativama, predlozima, ako se uvažava to pismo biće – ne prihvata se. Zato, čitava ova priča o tome kako je reforma uspjela, ili kako reforma nije uspjela podsjeća me na onu kaže operacija je uspjela, pacijent je ostao živ, ali je na putu da umre.

Mene interesuje zašto Uprava za indirektno oporezivanje, zašto Ministarsko vijeće, na kraju krajeva, kroz ovu analizu nije dalo prijedloge, nije dalo prijedloge kako izvršiti preraspodjelu da se sredstva ne nalaze tamo gdje se nalaze, ili da se upotrijebe tamo gdje treba da budu? Zašto nije dalo do sata niz predloga, ja bih rekao zakona za reforme koje su trebale uslijediti nakon ovoga? I još jedno pitanje, mislim, odnosno ja pokrećem inicijativu da mi pokušamo promijeniti stav da je za promjene ovoga, kao i bilo drugih zakona neko drugi odgovoran, nego samo ovaj parlament? Znači pitanje je da se pokrene inicijativa da se ovlasti vrate Parlamentu, a ne da budu u dijelovim, ja bih rekao institucija koje smo mi oformili.

Prema tome, prema tome ja mislim da bi to trebalo da bude inicijativa koja bi onda apsolutno mogla da kaže da je Parlament kriv za nedonošenje reformi, a ne ovako, evo koliko smo puta pokušali da nešto promijenimo u pozitivnom smislu. Meni je danas izuzetno imponovalo, jer skoro svi koji su govorili, govorili su oko toga da treba uvesti dvije stope. Evo mislim nema razloga da nikoga ni šamaramo ni udaramo, nego jednostavno onaj zaključak koji smo imali na početku da ćemo napraviti analizu, ona je informacija, ali mi smo ovdje izanalizirali da faktički, ako ništa drugo stopa od 17% je visoka je li i da bi se trebalo

promjenit. Ali, ako danas to predložimo i ako sutra nešto predložimo ja postavljam sebi pitanje da li će taj predlog koji evo ako prođe sa 100% saglasnošću dobiti zeleno svjetlo. Ja mislim da ako ne promijenimo Zakon gdje će nam visoko, ja bih rekao vijeće za Uprave za indirektno oporezivanje dati saglasnost, ili neće dati saglasnost, mislim da je naš posao priče i rasprave bezkoristan.

Zato pokrećem ovu inicijativu, ako možemo to promijeniti. Hvala.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Imamo još jedno pitanje, gospodin Novaković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Poštovane kolege ja imam jedno pitanje koje mi se čitavo vrijeme provlači kroz današnju raspravu, odnosno pojam viška prihoda. Ja bih volio da mi neko objasni šta je višak prihoda? O kom mi višku pričamo gospodo? Zakonom je potpuno jasno definisano da je nakon namirenja obaveza prema državi Bosni i Hercegovini se sredstva raspoređuju entitetima u procentu tom i tom. O kojim mi parama pričamo? Koje pare na računima Centralne banke da ne znam ni ja koga?

Ja vas molim da mi se pojasni kako se pojavio pojam višak prihoda u ovom čitavom sistemu? Otkud je nekome palo na pamet da dijeli pare opštinama u iznosima koji su prošle godine bili? Čija je to konstrukcija insteresuje me? Pa i ti ljudi su formirali neka sredstva i neke budžete sa nekim razmišljanjima da će na bazi vašeg obećanja prihodi porasti, pa su njihovi budžeti rasli za 10, 15, 20, nije bitno sad koliko %. I svi oni imaju podbačaj budžeta dok mi imamo višak neki.

Dakle, molim da mi se to pojasni u ovom obrazlaganju i s druge strane da mi se kaže na osnovu čega i na čemu je utemeljeno to čuvanje para? Ukoliko nema osnova u Zakonu, ja ću podnijeti krivičnu prijavu protiv nadležnog lica. To sada kažem ovdje potpuno odgovorno. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Riječ dajem sada gospodinu Kemalu Čauševiću. Rasprava je zaključena. Molim vas ako možete neke ocjene koje mogu pojasniti pitanje ili komentare zastupnika, da pa onda pređemo na zaključivanje i izjašnjavanje.

KEMAL ČAUŠEVIĆ

Hvala predsjedavajući. Ja sam se javio za riječ jer tu nema gospodina premijera Terzića, a i zato što sam vidio da su neki pogledi uprti u mome smjeru.

Normalno, ja ću na svaki komentar i svako pitanje da dam odgovor i u pisanoj formi, ali cijenim da trebam kazati i u usmenoj formi. Pažljivo sam saslušao svih 15 zastupnika koji su se javili za diskusiju i moram priznati da mi je većina diskusija jako imponovalo.

Odgovoriću samo na par pitanja ili komentara. Nije bila ničija procjena da je 20 hiljada PDV obveznika s prometom iznad 50 hiljada maraka. To su bili zvanični podaci entitetskih poreskih uprava. One su nam dostavile podatke zvanične i u printanoj i u CD formi da nema 19.800 obveznika sa prometom preko 50 hiljada maraka. Mi sa današnjim danom

imamo 36 hiljada PDV obveznika koji, čiji je promet veći od 50 hiljada maraka. O ovome je govorio uvaženi zastupnik gospodin Avdić i ja zaista neću komentarisati šta se dešavalo u poreskim i carinskim upravama entiteta u proteklih 10 godina. Da li je to bila neka vrsta gangrene zbog jako slabih prihoda.

Gospodin Novaković je pomenuo da mi izvoznicima ustvari ništa i ne vraćamo, jer oni nikada nisu ni plaćali. Neće se gospodin NOvaković naljutiti, činjenice su malo drugačije. Tačno je stopa poreza na promet na ono što su oni kupovali od sirovina i repromaterijala bila je nula, ali izvoznici su plaćali stopu poreza na promet od 10% na struju recimo. Po zvaničnim podacima Državna agencija za regulatornu energiju, prošle godine u Bosni i Hercegovini utrošeno je milijardu i 20 miliona električne energije. Od toga je privreda Bosne i Hercegovine utrošila 600 miliona. Na to je platila 10% poreza na promet ili 60 milona. Bez obzira što je sada nominalno stopa porasla sa 17% na 17% privreda Bosne i Hercegovine ne plaća 102 miliona 17% na 600 miliona, već se njoj vraća tih 102 miliona jer je to ulazni pred porez i plaćalo se uvijek. Zvučaće malo neskromno, plaćalo se i '90. godine kada sam bio direktor državne firme i kada sam izvezio u tadašnji Sovjetski Savez.

Što se tiče pitanja uvaženog zastupnika Moranjkicića, koji je očigledno dobro pratio moju diskusiju kada se sjeća ovih 60 miliona, ne sprečava Uprava povrat. Član 72. Zakona o PDV-u kojeg ste vi donjeli, kaže da se povrat neće vršiti u ovoj godini. Vijeće ministara prošle godine je dva puta predlagalo izmjenu člana 72., odnosno brisanje. Nažalost do toga nije došlo. Vjerovatno je taj član stavljen u onom periodu kada se mislilo da će PDV stupiti na snagu još 1.jula 2005. godine. Pošto je stupanje na snagu Zakona o PDV-u prolongirano Vijeće ministara je dva puta podnosilo prijedlog brisanja tog člana. Nije se nažalost udovoljilo.

Što se tiče pitanja uvaženog zastupnika Jovanovića, da li Uprava ima podatke o preduzećima koja su nelikvidna, odgovor može glasiti ovako. Uprava ima podatke o svim preduzećima koja ne plaćaju PDV u zakonskom roku i u skladu sa Zakonom o prinudnoj naplati vrši prinudnu naplatu. Nelikvidnost toliko ne brine, radi se isključivo, odnosno u najvećem broju slučajeva o nelikvidnosti komunalnih preduzeća. Naime, komunalna preduzeća jako slabo naplaćuju fakturisanu robu i usluge građanima, a dužni su da plate PDV i možda bi komunalna preduzeća mogla zapasti u određenu vidnu likvidnost. Normalno, nelikvidnost je znatno blaža pojava od nesolventnosti, ali u dosadašnjim kontaktima sa privrednim komorama na svim nivoima vlasti nemamo takva saznanja. Šta više privreda se veoma pohvalno izražava o Zakonu o PDV-u.

Što se tiče pitanja uvaženog zastupnika Gligorića, struktura prihoda vam je data na tim grafikonima. Ja ću ponoviti. Četiri su vrste indirektnih poreza, carine, akcize, putarine i PDV. Carine ne mogu rasti. Šta više one će padati. Bile su 600 miliona, malo će padati, jer sada imamo sa 9 zemalja Jugoistočne Evrope stopu carine nula, za razliku od prethodnih godina kada smo imali od nula do 100%. Akcize ne mogu rasti jer pije se koliko se pije. Pije se kafe koliko se pije, vozi se auta koliko se vozi. One iznose oko 800 miliona. Porez na promet iznosio je oko 2 milijarde, prošle godine. Zamjenio ga je PDV i on raste i rast će.

Tačni su podaci ispod kojih piše izvor Uprava za indirektno oporezivanje, a ja vjerujem da su tačni i svi ostali podaci kod kojih piše Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine.

Molim vas različite, rast prihoda svih indirektnih poreza, on iznosi 32% za prva tri mjeseca. Znači carine, akcize, putarine i PDV. Rast PDV i ostalog poreza na promet iz prošlih godina u odnosu na porez na promet za prva tri mjeseca prošle godine iznosio je 52% za prva tri mjeseca. Za prvih pet mjeseci 45,48%. Stoji vam u materijalima. Kada neko kaže otkud porez na promet? Pa Hrvatska i dan danas, 8 godina poslije uvođenja PDV naplaćuje porez na promet. Jednostavno kontrolama se ustanovi da neko nije platio porez na promet iz prethodnih godina.

Što se tiče softvera, nije moje da komentarišem. EU je nama donirala 1260 računara, 500 lap topova i kompletan program. Kako je do toga došlo, koga su oni izabrali, zaista nemam nikakve spoznaje, ali softver funkcioniše bez prijekorno.

Koristim priliku da se zahvalim zastupnicima Feliću, prof. Lagumdžiji koji je govorio o fiskalnim kasama, uzgred kazano ja sam Zakon o fiskalnim kasama uputio na Upravni odbor. Možete ga i vi kao zastupnici delegirati i biću sretan ako se u Bosni i Hercegovini uspostavi fiskalizacija, odnosno ako se donese Zakon o fiskalnim kasama. To je ono što mi na temelju člana 8. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja možemo predložiti kada se uoče problemi u provođenju Zakona, ili kada se vidi da se efikasnost može poboljšati, dužni smo da predložimo zakon. Ja sam to uradio.

Zahvaljujem se gospodinu Sipoviću na sedam kvalitetnih predloga, tu uvijek prof. Hadžiahmetović, bilo je milion slušati koju uvijek puno sam naučio danas iz njenih riječi. Hvala uvaženom zastupniku Milićević koja je dobro razlučila šta je posao Uprave, šta je posao Upravnog odbora, šta Vijeća ministara, šta Parlamenta. Uprava i Upravni odbor su Parlament i Vijeće ministara. Ja njih vidim kao kada i vas vidi premijer Terzić, kada je sjednica.

Zahvaljujem se zastupniku Čemanu koji je pominjao u zaključku problematiku. Problematika naplate, ako je neko izvezao, a nije naplatio u roku 6 mjeseci regulisana je članom 45. Pravilnika o primjeni Zakona o PDV-u. Zašto smo mi stavili rok od 6 mjeseci? Zato što je entitetski Zakon o deviznom poslovanju daju rok od tri mjeseca. I mi smo mogli samo dati dupli rok. Možemo mi dati rok od godinu dana, ako je to plaćanje osigurano uobičajenom garancijom, kvalitetnom garancijom u međunarodnom platnom prometu. Ali pazite, ja mislim da je rok 6 mjeseci dovoljan, ali bi i pored toga podžao sam vašu inicijativu na Upravnom odboru da to bude rok od godinu dana, uz istovremeno predlaganje entitetskim skupštinama da promjene Zakon o deviznom poslovanju kako bi legislativa bila usklađena.

Zahvaljujem se gospodinu Križanoviću na takođe njegovoj opservaciji i o tome o čemu se danas priča, ali neće se nalutiti, izvinuću mu se podaci o tome koliki je poreski kredit postoje. Oni su egzaktni, znači dati su vam na dan 31.maj. Ima 59 miliona 843 hiljade maraka i nešto. To se svaki dan mjenja kako mi vratimo novac situacija se smanjuje. Kako neko podnese PDV prijavu na kojem u polju 80 zaokruženo zahtjev za kredit, povećava se.

Zahvaljujem se zastupnici Sopta koja je ovo govorila. Ponoviću samo ono što sam rekao. Tačno bi bilo, ocjena bi bila jedan da je greška u 5%, ali to nisu procjene, to su egzaktni zvanični podaci entitetskih poreskih uprava i Uprave prihoda Brčko Distrikta. Uprava za indirektno oporezivanje sa stanovišta prikupljanja prihoda je najuspješnija uprava u 192 zemlje svijeta. Došo se na 2 milijarde i 800 miliona maraka. Dali ste mi zadatak 3,5 milijarde. Za ovdje odgovorno tvrdim, obećavam ove godine imat ćete 4 milijarde, najmanje.

Zahvaljujem se gospodinu Bešlagiću koji je jako dobro možda uočio problem, ali i to je van Uprave. Vi ste donjeli Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja koji je članovima 19. i 29. kazao da je potrebna saglasnost Upravnog odbora. Nisam pravnik, ali logikom, ja mislim da tako treba da bude pošto je ovo isključiva ustavna nadležnost entiteta. Entiteti su 2003. godine preneli sporazum i rekli – dobro neka bude ta uprava za indirektno oporezivanje, ali svo donošenje odluka od strane Upravnog odbora u kojem sjede predsjednici entiteta. Ako se to promjeni, normalno da ću ja kao legalista to poštovati.

Gospodin Novaković pogledao u meni, kada je pomenuo višak prihoda. Ja iskren da budem ni ja ne znam šta znači višak prihoda. Možemo govoriti o ostvarenju prihoda u odnosu na izvršenje prošle godine. Možemo govoriti o ostvarenju prihoda u odnosu na plan. Ponavljam, plan koji ste vi usvojili Zakonom o budžetu i Zakonom o izvršenju budžeta je 3 milijarde 502 miliona i 600 hiljada KM i ponavljam taj plan biće ostvaren. Da li će to neko zvati višak prihoda ili nekim drugim terminom, ja doista ne znam. Što se tiče raspodjele, kao što znate na temelju Zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjelu prihoda Uprava prvo podmiruje troškove Bosne i Hercegovine cca 2 milijarde i 202 hljade, svaki radni dan. Od ostataka od kojih pripada korisnicima prihoda entitetima i Brčko Distriktu oduzima se vanjski dug, a ostalo se sve raspoređuje korisnicima od prihoda. U prevodu, država će sigurno dobiti svojih 2 miliona i 202 hiljade svaki dan, ako bude, a neće biti ispod 3 milijarde 502 miliona 600 hiljada, entiteti će trpiti taj manjak prihoda. A ako bude iznad 3 milijarde 502 miliona 600 hiljada, sve sredstava što se ostvari pripada entitetima i Brčko Distriktu u skladu sa raspodjelom koju utvrđuje Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje svakih mjesec dana.

Ja bih zaista bio sretniji da to bude zakon o kojem je govorio uvaženi prof. Lagumdžija i da zakonski to bude regulisana materija, odnosno da ide po automatizmu, a da ne zavisi od odluka Upravnog odbora.

Žao mi je ako sam šta zaboravio, ali mislim da sam pisao i evo ponavljam u pisanoj formi ću odgovoriti na sve ovo i eventualno na nešto što sam zaboravio, a što se pominjalo u diskusiji. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Zahvaljujem se gospodinu Čauševiću. Evo dame i gospodo, poštovani zastupnici, završili smo raspravu. Čuli smo rasprave i diskusije jednog velikog broja zastupnika. Čuli smo objašnjenja od direktora Uprave za indirektno neizravno oporezivanje kao i od predsjedatelja Vijeća ministara.

Ja mislim da, bez obzira na to što je ovo kasnilo jedno vrijeme, mislim da je danas rasprava bila izuzetno kvalitetna i svaki od zastupnika, po meni je dao doprinos da se ova jedna izuzetno značajna materija osvijetli na način koji to ona zaista zaslužuje.

Mi imamo sljedeću situaciju. Znači imamo dva zaključka koja je predložila mjerodavna Komisija za financije i proračun i imamo u pisanoj formi, odnosno imamo dva konkretna prijedloga zaključaka. Jedan je podnio gospodin Zlatko Lagumdžija, a drugi gospodin Elmir Jahić u ime KLuba SDA. Bilo je tu još kvalitetnih prijedloga i sugestija, ne u pisanoj formi.

I sada imamo mogućnosti ili da se izjašnjavamo pojedinačno sad o svakom od ovih zaključaka, ili što sam ja bliži, a evo mislim da, osjećam tako raspoloženje i u Kolegiju da ova rasprava zaslužuje dakle zaista i prijedlozi i ocjene zaslužuje da naša komisija za financije i proračun, temeljem ove rasprave ide u dodatno pojašnjenje ovog zaključka 2. to je da se traži precizno izvješće, ne informacija i na tragu ovih prijedloga i sugestija koji su dati sve skupa uputi i Vijeću i Upravi.

Ja mislim da je to jedino. Ja sada samo razmišljam gospodine Lagumdžija. Vi razmišljate sa uzdignutim rukama. Dobro Izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Zahvaljujem se gospodine predsjedavajući. Ja insistiram da se izjasnite o mom zaključku danas. Nemam ništa protiv da ga odbijete, nabijete, kao što i ja ovim zaključkom pokušavam da odbijem ovu informaciju, bez obzira što moram priznati, vjerovatno je moj zaključak imao mnogo veću podršku da nam se obratio na kraju gospodin Terzić. Nego se ovako apaurinom koji nam je do gospodin Čaušević, ovaj, tako da je ovo jedan od inteligentniji poteza premijerov što je pustio drugog da govori u njegovo ime ovaj put.

I ja bih zato ipak zamolio da se izjasnite o ovom mom prijedlogu zaključka, jer taj vaš prijedlog zaključka ustvari nije ništa drugo nego ovo moje. Jer dobijanjem ovog mi njima dajemo da ih uozbiljimo. Oni nas ne zarezuju ništa, pa sada kada im daš novi prijedlog da nešto oni ponovo naprave u to su godišnji odmori, izbori, svakako nećemo od njih više imati šansu da ih vidimo.

Pa bih ja predložio da se samo izjasnite o ovome, a vi možete i o vašem, nema razloga.

MARTIN RAGUŽ

Ne. Zahvaljujem se gospodinu Lagumdžiji. Dobro.

Imamo znači sljedeću situaciju, po prosudbi znači ovdje užeg Kolegija i tajnika Doma zaključak koji predlaže gospodin Lagumdžija je radikalniji od onog što je Izvješće Komisije i to ćemo prvo staviti na izjašnjavati, zbog korektnosti, jel u redu.

Znači pripremite se, a gospodin Zlatko Lagumdžija predložio je jednostavnim rječnikom da se informacija odbije.

Molim zastupnike da se pripreme. Sada sam stavio na izjašnjavanje vaš prijedlog gospodine Lagumdžija. Da, da.

Molim vas pripremite se.

Glasujte sad.

Znači prijedlog gospodina Lagumdžije ima opću.

BRANKA TODORVIĆ

Nije, nije ovdje nešto regularno. Nema 2/3. Ima entitetska.

MARTIN RAGUŽ

Pa ne. Ima prosta većina 16, 9. Nema entitetska većina iz Federacije. Nema rasprave. Možemo se usuglašavati.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mogu li ja dobiti riječ?

MARTIN RAGUŽ

Izvolite. Poslovnik, ili samo glasovanje.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja dakle izražavam sumnju u rezultate ovakvog glasanja i predlažem da se poimenično izjasnimo ovdje vezano za ovaj prijedlog zaključka. Toliko.

MARTIN RAGUŽ

Evo molim tajnika Doma da izvrši prozivku i da glasuju.

BRANKA TODORVIĆ

Možemo li. Znači glasamo o Prijedlogu zaključka poslanika Zlatka Lagumdžije.

- Mirsad Ćeman – protiv,
Samo malo glasnije, molim vas.
- Šefik Džaferović – protiv,
- Hazim Felić – protiv,
- Izet Hadžić – protiv,
- Fatima Leho – nije tu,
- Nadžida Mlačo – protiv,
- Mirsad Sipović – nije tu,
- Mubera Ušenović – protiv,
- Mehmed Žilić – protiv,
- Beriz Belkić – uzdržan,
- Nijaz Duraković – nema ga,
- Azra Hadžiahmetović – uzdržana,
- Adem Huskić – uzdržan,
- Mehmed Suljkanović – uzdržan,
- Filip Andrić – za,
- Vlatka Komšić – nije tu,
- Martin Raguž – uzdržan,
- Ruža Sopta – za,
- Vinko Zorić – nije tu,
- Selim Bešlagić – za,
- Zlatko Lagumdžija – za,
- Jozo Križanović – za,
- Sead Avdić – uzdržan,
- Muhamed Altić, Muhamed Altić – protiv,
- Ibrahim Džedović – za,
- Ivo Lozančić – za,

- Muhamed Moranjkić – za,
- Mladen Potočnik – nije tu koliko vidim,
- Miloš Jovanović – za,
- Ljiljana Milićević – za,
- Nenad Mišić – za,
- Momčilo Novaković – za,
- Marija Perkanović – nije tu,
- Dušanka Majkić – nije tu,
- Nikola Špirić – za,
- Milorad Živković – za,
- Jelina Đurković – uzdržana,
- Petar Kunić – za,
- Mirko Blagojević – za,
- Tihomir Gligorić – za,
- Elmir Jahić – protiv,
- Senija Kapetanović – nije tu.

MARTIN RAGUŽ

Molim za malo strpljenja da tajnik Doma će.

BRANKA TODOROVIĆ

Idemo u drugi krug glasanja.

MARTIN RAGUŽ

Hoćemo li se usuglašavati? Znači nemamo suglasnost Kolegija.
Trebamo ići u drugi krug izjašnjavanja.
Sada glasuju samo oni koji su protiv.

Molim zastupnike da se elektronski izjasne. To je.
Pripremite se za izjašnjavanje.
Izjašnjavaju se oni koji su protiv.
Glasujte sad. Evo sad.

Znači nemaju 2/3 protiv iz Federacije i zaključak koji je predložio gospodin Lagumdžija je prihvaćen i na taj način zaključujemo ovu raspravu jer je informacija koja je ovdje podnesena odbijena od strane ovog doma. Nema informacija je odbijena.

Molim vas sjednica nije zaključena. Molim vas sjedite, još gospodin Džaferović je tražio riječ.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Poštovane kolegice i kolege dakle ja ću izgovoriti sada jednu rečenicu i staviću jedan prijedlog, a rečenica glasi da ovi rezultati glasanja nažalost pokazuju da je ovdje jača želja za nadlagašavanjem predizborne kampanja nego realnog sagledavanja stvari u ovako važnoj oblasti kao što je PDV. To je ta rečenica.

I drugo prijedlog. Ja tražim da se prijedlog zaključaka Kluba SDA stavi na glasanje, bez obzira na stav Parlamenta oko same informacije.

MARTIN RAGUŽ

Molim vas, izvolite gospodine Novakoviću, pa gospođa Hadžiahmetović. Samo proceduralne intervencije molim vas, poslovnički, hoću reći. Nema rasprave više.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Pa vidite ja sam dobio kada sam pitao predlagače šta je višak prihoda, dobio sam odgovor da nema viška prihoda. Znači da ne postoji pojam višak prihoda. Prijedlozi zaključka gospodina Jahića govore o višku prihoda, o načinu podjele nekakvog viška prihoda za koje je gospodin Čaušević rekao da ne postoji. Dakle ne znam o čemu se izjašnjavamo onda ako ne postoji višak prihoda, kako ćemo ga onda djeliti na način kako je ovdje rečeno.

I na kraju uzimam sebi za pravo da pitam ima li prihoda starijih od 30 dana koji nisu raspoređeni na bilo kom računu Uprave za indirektno oporezivanje? Ima li prihoda starijih od 30 dana koji nisu raspoređeni? To ću pitati i sutra ako ne dobijem naravno odgovor, kao poslaničko pitanje sobzirom da mi je rečeno da nema prihoda, a svi pričaju o nekim prihodima, višku prihoda.

MARTIN RAGUŽ

Azra Hadžiahmetović. Izvolite.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ

Pa ja sam predloženi zaključak 1. i 2. se uopšte ne odnose na sistem indirektnog oporezivanja, nego direktne poreze. Dijelom sam ja govorila o tome i mislim da bi oni ukoliko se pretoče u inicijativu u smislu pokretanje inicijative da reforme u sistemu direktnog oporezivanja idu u ovom pravcu, onda možemo podržati, a ovako kao zaključak, povodom indirektnog oporezivanja ne.

Isto tako, zaključak broj 4. entitetske vlade da mi tražimo od entitetskih vlada, Vijeća ministara i Upravnog odbora da od viška prikupljenih sredstava uplate u Državni fond za povratak, ne znam na šta se ovdje odnosi. Ja mislim da ne bi bilo loše da možda ovo ostavimo za početak možda sutrašnje sjednice, a da to tada ili eventualno dobijemo nešto u formi inicijative, ono što se ne odnosi na indirektno oporezivanje, a ovo ostalo možda sa nekim obrazloženjem da bi moglo biti prihvatljivim.

MARTIN RAGUŽ

Gospodin Špirić. Samo poslovničke intervencije znači.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodine predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, predstavnici Vijeća ministara, gospodine Čauševiću, ma naime ja imam jednu dilemu, pošto smo se mi izjasnili i odbili informaciju, dakle odbili informaciju, svaka vrsta zaključaka bi nas vratila ponovo u nešto što nije informacije. Dajte malo dakle. Posmatrano logički. Na stranu što mogu biti za zaključak, ili ne biti za zaključak. Stim što je moj stav o zaključcima svim negativan, jer je odbijena informacija i dajte da jednom pokažemo snagu kao Parlament da Vijeće ministara uradi nešto u skladu sa našim zaključkom, a zaključak je da smo odbili informaciju. Svako

sada zaključivanje, neki novi zaključci u vezi toga govori više o nama, nego o Vijeću ministara čiju smo informaciju odbili.

I zato ja nisam spreman, ne znam, dakle imam dilemu poslovničku. Ako mora se glasati, evo ja ću glasati protiv, ali imam poslovničku dilemu. Okej.

MARTIN RAGUŽ

Gligorić, pa Avdić, kratko molim vas, završena je rasprava.

TIHOMIR GLIGORIĆ

ja se pridružujem ovo što je govorio prof. Špirić zato što bi bilo bespredmetno ići i glasati dalje, zato što je informacija doživjela takvu sudbinu u Parlamentu i ona više ne postoji. Priča je završena.

Ja molim gospodina Džaferovića i politički pravno da je tako. Nemojte insistirati na političkom inatu u ovom parlamentu. I nemojte da čuvate vi dignitet ovog parlamenta. Vi se inatite, hoćete da glasate za nešto što je završena priča. I ako to nekom nije jasno, pitajte sada istraživanje izvršite na, pa će vam ljudi reći ako je nešto završeno odbačeno, da je odbačeno. Nemoj da se ovdje nekim pravnim driblinzima snalazimo da bi doveli ustvari, da bi vratili ono što vi želite imputirati nekom drugom, ustvari političku kampanju u Parlament.

Mi smo o informaciji glasali. Ona je odbijena. Nje više nema ljudi, šta ne znam, prazna tabla, gotovo je. I nemojte molim vas praviti cirkus od ovog parlamenta. Povucite svoj predlog za glasanje.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Gospodin Avdić.

SEAD AVDIĆ

Ja ne mogu se složiti da je prazno to sve i da je to sve u havi, zraku. Mi smo danas raspravljali o efektima uvođenja PDV-a u Bosni i Hercegovini i dobili smo informaciju koja po ocjeni Parlamenta nije bilo dostatna i vratili je. Može i na doradu, a može i ponovo. Ali nismo poništili zakon i mi živimo u okviru Zakona o PDV-u i razmatramo njegovu efektu. Što znači da je legitiman i stvarno ljudi predlog ovoga kolege Džaferovića da se glasa o ovim zaključcima Kluba poslanika SDA, bez ikakve namjere da bilo koga branim. To je legitiman prijedlog i niko nema pravo to osporavati. Niko nema pravo osporavati.

Može se informacija odbiti, ali jednostavno sa aspekta ove tačke dnevnog reda ima da glasamo za zaključak. Ja vas molim.

NIKOLA ŠPIRIĆ

/nije uključen-upadica/

SEAD AVDIĆ

Ne, ne, pustite vi to, to je zamagljivanje stvari, zamjena teza.

MARTIN RAGUŽ

Znači Belkić, Jahić, Andrić, jeste vi tražili riječ. Smo redosljed je znači bio Andrić, Belkić, Jahić. Sopta hoće vi, jeste tražili? Dobro i prof. Kunić, ali molim vas kratko svi.

FILIP ANDRIĆ

Hvala gospodine predsjedatelju, ma uistinu evo ja probam još jednom čitati ove predloge zaključaka i ovo meni više liči na prvu točku sutrašnje sjednice Zastupničkog doma, na pitanja, inicijative i odgovori.

Ovo može biti da Klub SDA traži promjenu reformi u PIU, MIU, traži u PDV-u, odnosno porezu na dobit i tako niza drugih. Ali, evo budući da vidi se, ovi zaključci uistinu da nemaju veze sa predizbornom kampanjom, ja podržavam da se oni stave na glasovanje.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Gospodin Belkić.

BERIZ BELKIĆ

Ja sam htio da govorim o proceduralnim stvarima. Ja se slažem sa gospodinom Avdićem, bez obzira na sudbinu informacije, bez obzira na sudbinu informacije, ovo su inicijative, odnosno zaključci koji mogu, ako ih podržimo, mogu da žive. Ako ih ne podržimo neće živjeti.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Jahić.

ELMIR JAHIĆ

Odustajem.

MARTIN RAGUŽ

Odustao. Gospođa Sopta pa gospodin Kunić, pa Živković.

RUŽA SOPTA

Gospodine predsjedavajući ja bih postavila jedno pitanje prije nego što pristupimo – da li ćemo glasovati o svim, ili glasovati pojedinačno o prijedlozima? Naime, ja sam spremna neke stvari podržati, a neke stvari nisam. Čak ovaj prvi zaključak meni se tu govori o dvije inicijative.

Jedna prvo da traži promjenu Zakona o porezu na doprinose na plaće u pravcu smanjivanja poreskih stopa, a onda ovaj drugi da nedostajuća sredstva za PIO i zdravstvo osiguranja obezbjediti direktno prebacivanjem viška sredstava. Ovo recimo nisam spremna to podržati.

Evo pa da se odlučimo da li ćemo ovo, da li će gospodin Jahić ovo razdvojiti u dva zahtjeva, uz dva zaključka, pa da glasujemo pojedinačno. Ja sam zagovornik pojedinačnog glasovanja, a u cjelosti ne mogu podržati ove zaključke.

MARTIN RAGUŽ

Hvala lijepo. Gospodin Kunić.

PETAR KUNIĆ

Nema potebe, ja sam više puta govorio o pravnom redu u Parlamentu. Neću sada isticati. Naime, u čemu je stvar. Pa predmet je, predmet rasprave je eksploatisan, on je konzumiran, više ga nema. On ne postoji. Kako možemo glasati o nečemu što ne postoji. Molim vas to je fikcija. Fikcija. Nego ćemo dovesti Parlament u ovakvu pravnu situaciju, a mi nažalost, mi smo doveli Parlament u takvu sličnu pravnu situaciju, onda su to apsurdi. Koliko prava ima u ovom parlamentu da može svako govoriti glasaćemo? Pa moje htjenje često nadilazi neke, neki zaključci koji se ovdje donose. Ja bih vrlo često njih mjenao. Ali jednostavno ne mogu. Pravno je tako. Formalno pravno je tako. Ne možete glasati.

_____ (?)

Ne dva puta o istom.

PETAR KUNIĆ

Ma nije to, to. Dakle zaključci su nešto drugo, ali zaključci se odnose na ovaj predmet koji je eksploatisan. On je nestao. Njega više nam na svijetu. I ne možete glasati o nečemu što ne postoji. Molim vas nemojte praviti cirkus od Parlamenta. Dakle, nemojte shvatiti ovo da je stranački, stranački je tekla rasprava. Vidi se da je stranački čitavo vrijeme. To se može ustvrditi. Ali sada, nema više šanse. Pao je, pala je informacija i ne može se o njoj više glasati o bilo kojem zaključku koji kasnije slijedi, koji se odnosi na informaciju.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Još se javio gospodin Živković i gospodin Sead Avdić.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženi predsjedavajući, sobzirom da ima dileme oko toga da li trebamo glasati ili ne, iako ste vi tumač praktično Poslovnika, ja bih da sam na vašem mjestu vam predložio da mi glasamo to tome da li da o ovome glasamo ili ne. Time bi dali i Parlamentu na taj način da on o tome odluči da ne bi poslije o svakom zaključku pojedinačno glasali, time bi dali i svoje mišljenje o tome.

Dajte Parlamentu da se izjasni o tome da li treba o ovome glasati.

MARTIN RAGUŽ

Gospodin Sead Avdić, bila je replika, pa gospodin Jahić.

SEAD AVDIĆ

Ja vas molim jedan dio diskusija je objektivno bez pravnog pokrića. Informacija je bila samo povod tački dnevnog reda. Razmatranje efekata PDV-a je danas i povodom te tačke dnevnog reda može biti na desetine zaključaka. Jedan od tih zaključaka ne može eliminirati sve ostale zaključke, pa makar to bilo i da se odbija informacija kao nekvalitetna, nedostatna, nepotpuna itd. itd.

Znači to ne može delogirati pravo bilo kojega da predloženi određeni set zaključaka povodom tačke dnevnog reda, povodom tačke dnevnog reda. Znači odbijanje informacije apsolutno nije dosatan razlog da se jednostavno predloži ne sagledaju i da se ne glasa o njima. Hvala vam.

MARTIN RAGUŽ

Hvala. Gospodin Elmir Jahić.

ELMIR JAHIĆ

Ma i ja bih htio da se nadovežem na ovo čemu govori gospodin Avdić. Gledajte, kaže ovo o čemu se sada treba da se izjasnimo. Dakle ovi zaključci odnose se na nešto što je mrtvo. Pa kao da je mrtav Zakon o porezima i doprinsou, kao da je mrtav ne znam član 72. Zakona o PDV-u. Mislim stvarno to nema nikakvog smisla.

Druga je stvar da se izjašnjavamo da Parlament donosi zaključak da se izjasnimo o ovim zaključcima.

MARTIN RAGUŽ

Ne, ne glasovaćemo o vašem zahtjevu koji je dostavljen u pismenoj formi povodom rasprave i neka zastupnici kažu svoje mišljenje slobodno o svemu.

Znači pripremite za izjašnjavanje o prijedlogu zaključaka kojim je u ime Kluba SDA podnjio gospodn Elmir Jahić. Svi ste ih dobili u pisanoj formi da ih ne čitam.

Pripremite se.

Glasujte sad.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Kada ti budeš sjedio ovdje onda ćeš ti govoriti šta može, a šta ne može. Znači treba ti doći dovdje. Znaš.

MARTIN RAGUŽ

Prijedlog zaključaka nije prihvaćen, nema opću većinu. Hvala vam lijepo.

Zaključujem 80. sjednicu.

Ispričavam se imamo drugu točku. Molim vas prije nego što pređemo na imenovanje zajedničke komisije. Dajte mi ovaj papir, podsjetnik gdje je.

Molim zastupnike za malo strpljenja. Evo ga. Molim vas, molim vas dajte. Znači imamo drugu točku još

Ad.2. Imenovanje tri člana u Zajedničku komisiju oba doma radi usuglašavanja teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama.

MARTIN RAGUŽ

Prijedlog je usvojen u oba doma, a usvojen je u različitim tekstovima. Doma naroda je imenovao članove u Zajedničku komisiju.

Na Proširenom kolegiju iz ovog doma u Zajedničku komisiju predloženi su gospodin Tihomir Gligorić, gospodin Filip Andrić i gospodin Muhamed Moranjkić.

Otvaram raspravu. Nema prijavljenih. Slijedi glasovanje.

Molim vas da se izjasnite o ovom prijedlogu.

Glasujte sad

Molim članove Komisije za vanjske poslove da ostanu sekundu.

Sa 25 glasova za, jednim suzdržanim i dovoljnom entitetskom većinom utvrdili smo sastav ispred Zastupničkog doma u Zajedničku komisiju gospodin Tihomir Gligorić, gospodin Filip Andrić, i Muhamed Moranjkić i u 17 sati zaključujem rad 80. sjednice Zastupničkog doma.

Hvala vam lijepo.